לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ג', כ"ו באב תשמ"ח, 9 באוגוסט 1988 / שנה מ"ו מס' 13721 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

יצחק רבין: לא להעמיד לדין את פייסל אל חוסייני

טוביה בסקינד

שר הביטחון, יצחק רבין, אמר אתמול, כי יתנגד להגשת כתב אישום נגד פייסל אל חוסייני. אתמול נמסר ממשטרת ישראל, כי היא שוקלת להגיש כתב אישום נגד פייסל אל חוסייני. רבין, צייז, כי אינו רואה בחיוב הצעה זו ויעמוד על דעתו, שצו המעצר המינהלי יקויים כלשונו.

שר הביטחון, הוסיף, כי פייסל אל חוסייני לא נעצר בגלל מיסמך "הכרזת העצמאות" אלא משום שהוא סבור כי חוסייני — בו הוא רואה את האיש בעל המעמד הבכיר ביותר באש"ף בשטחים — עסק באירגון ובהסתה לפעולות אלימות בשטחים.

ארה"ב הסכימה לדרישת אש"ף לפגוש את נציגיו שמחוץ לשטחים

מרפי עשוי להוועד מחר עם פלשתינים מהגדה ומחוץ לה

המוזמנים מהגדה המערבית: רדואן אבו־עייאש, ג'מיל טריפה, חנא סניורה ופאיז אבו־רחמה

מנחם ענברי, אורי הורוביץ, רויטר, סי"צ

השליח האמריקני ריצ'רד מרפי עשוי להיוועד מחר בקהיר עם משלחת פלשתינית, אם יעלו יפה מגעים אינטנסיביים, הנעשים באופן עקיף בין ארצות־הברית לאש"ף.

מקורות פלשתיניים בגדה מסרו לכתבנו, כי ארצות־הברית קיבלה את דרישת אש"ף, שהמשלחת תכלול לא רק אישים מן השטחים, אלא גם מן הפזורה, וכי אש"ף הוא שיסמוך את ידיו על המשלחת. אולם ארצות־הברית דרשה, כי משקל הפלשתינים מן השטחים יהיה גדול ממשקל הפלשתינים מן הפזורה. האמריקנים אמרו, כי לדעתם, חייב מספר הפלשתינים מן השטחים לעמוד על עשרה, בעוד מספר הפלשתינים מן הפזורה אינו צריך לעלות על חמישה.

בכל היום, לא קיבל אש"ף בעין יפה את הגישה הזאת, ועד לסגירת הגיליון לא ברור מהי עמדתו הסופית.

עוד נודע, כי ארגוני השמאל באש"ף לוחצים על ערפאת למנוע את הפגישה. מצרים, לעומת־זאת, מעודדת את ערפאת לתמוך בה.

עמדת אש"ף היתה אמורה להתברר אמש. אם תהיה עמדתו חיובית, אמורים חברי המשלחת מן השטחים לצאת ללא דיחוי לקהיר.

מי הנפגשים

הפלשתינים מן הפזורה המועמדים להיפגש עם מרפי הם: פרופ' אדוארד סעיד, פרופ' איברהים

(סוף בעמוד 4)

ריצ'ארד מרפי בשיחה עם השר רבין אתמול (צילום: ורד פאר)

שר הפנים הירדני מבהיר:

בעלי דרכונים ירדניים בגדה אינם אזרחי ירדן

סי"צ, אורי הורוביץ

רבת עמון.— ירדן שוקלת עתה "הסדרים ספציפיים" בשאלת הדרכונים הירדניים שבידי הפלשתינים תושבי הגדה המערבית, שאינם נחשבים, החל ב־31 ביולי, לאזרחים ירדניים — הודיע אתמול שר הפנים הירדני, ראג'אי דג'אני.

השר הדגיש, כי למן ה־31 ביולי, מועד ניתוק הקשרים המנהליים והמשפטיים בין ירדן לבין הגדה המערבית, אין 900,000 תושבי הגדה, המצוידים בדרכונים ירדניים, נחשבים לבעלי אזרחות ירדנית. עם זאת, יוכלו להמשיך להשתמש בדרכוניהם הירדניים כבתעודות־מסע עד להקמת מדינה פלשתינית.

השר הסביר, כי לגבי ירדן, "האזרחות משמעותה השתייכות של אדם למדינה, כאזרח בעל זכויות והתחייבויות", ואילו הדרכון אינו אלא תעודת־מסע, ואין היא מעידה על אזרחותו של האדם המצויד בה.

דג'אני הזכיר בהקשר זה את "הדרכונים הזמניים" שמסרה ירדן לתושבי עזה ב־1986. דרכונים אלה היו בעלי־תוקף לפרק־זמן של שנה, ובאחרונה הוארכו לשלוש שנים. הם משמשים תעודות־מסע בלבד, בלי להקנות למחזיקיהם נתינות ירדנית.

דג'אני הוסיף ואמר, כי כעת הגיעה השעה לקבוע באיזו דרך יבדילו בין הדרכונים של אזרחי ירדן לבין הדרכונים של תושבי הגדה. "אנו בודקים את הנוסחה הטובה ביותר", אמר, וקיימת אפשרות שיפורסמו תקנות בנושא זה או שיחוקקו חוקים ומעיים חדשים להסדרת הבעיה.

"רק מעטים ייפגעו מהפסקת המשכורות מירדן"

פנחס ענברי

מקור ערבי בכיר במינהל האזרחי ביהודה ושומרון אמר לכתבנו, כי הודעת ירדן על הפסקת המשכורות לעובדי המדינה בשטחים פחות גרועה מן הרושם שנוצר. לדבריו, מבין 21 אלף עובדי המינהל האזרחי הערביים, רק כשליש מקבלים משכורות מסודרות מירדן. אלה עובדי המדינה הוותיקים, שמונו בידי ירדן עצמה לפני מלחמת ששת הימים. רוב עובדי המינהל האזרחי הערבים, לא קיבלו משכורות במשך עשרים שנה, ורק לפני כשנה החלו לקבל תמיכה, שאיננה משכורת, בשיעור לא גבוה: לכל היותר כמאתיים שקל. אמנם יחסית זאת תמיכה מכובדת, בגלל המשכורות הנמוכות שהם מקבלים מישראל, אבל "הם היו בלעדיה 20 שנה ויוכלו לחיות בלעדיה עוד 20 שנה".

עובדי המדינה הירדנים לא יאבדו את התמיכה מירדן, כבוון

(סוף בעמוד 4)

בתום היום הראשון לשיחות טאבה בקהיר

בן־אהרון: לא הושגה התקדמות; המצרים לא השאירו דבר לדיון

רויטר

ראש המשלחת הישראלית לשיחות עם מצרים על מובלעת טאבה בסיני אמר אתמול, שלא הושגה כל התקדמות במושב הפתיחה.

"האווירה היתה עניינית ביותר," אמר יוסי בן־אהרון, מנכ"ל משרדו של ראש הממשלה, אך הוסיף: "לא הושגה כל התקדמות".

התברר, כי היתה אי־הבנה בקשר למועד פתיחת השיחות, ציין בן אהרון. מצרים סברה, כי השיחות יתנהלו היום ומחר, ואילו המשלחת הישראלית תכננה להתחיל בדיונים אתמול ולשוב לישראל היום, בשעה מאוחרת.

על־אף העובדה שפקידים מצריים תיארו את השיחות אתמול כ"מוקדמות", אמר בן־אהרון, כי שאלות מהותיות נידונו, אך ללא הועיל. "הצד המצרי לא השאיר למעשה דבר לדיון" — אמר מנכ"ל משרד ראש הממשלה, בהביעו את התקווה שהמצרים יגלו מידה רבה יותר של גמישות היום.

נציגי שני הצדדים אמרו, כי היום יתנהלו שיחות נרחבות במשך יום אחד, בהשתתפות היועץ המשפטי

(סוף בעמוד 4)

ישראל תסכים להעברת כספים ישירה מארה"ב לשטחים

דליה שחורי

וושינגטון. — ישראל הודיעה לארה"ב, כי לא תתנגד לכך שהיא תמשיך להעביר את הכספים, שהעבירה עד כה לגדה המערבית ולעזה באמצעות תוכנית הפיתוח של ירדן, שהמלך חוסיין הודיע על ביטולה. ארה"ב תוכל להעביר את הכספים ישירות לשטחים. אחת הדרכים הנשקלות היא, שהכספים יועברו באמצעות העיריות.

השנה יעדה ארה"ב לשטחים, באמצעות תוכנית הפיתוח הירדנית, סכום כולל של שבעה מיליון דולר.

סגנית דובר מחלקת המדינה האמריקנית, פיליס אוקלי, התייחסה אתמול לאפשרות של הקמת ממשלה פלשתינית גולה בידי אש"ף. אוקלי אמרה, כי לא חל שינוי בעמדת ארה"ב, שאינה תומכת בהקמת מדינה פלשתינית מצד אחד, ולא בסיפוח חד־צדדי של השטחים בידי ישראל מצד שני. המעמד הסופי של השטחים, אמרה אוקלי, חייב להיות מוכרע באמצעות מו"מ.

יצויין, כי מדברי אוקלי עולה שלילה עקיפה של ממשלה פלשתינית גולה, שכן מי שמתנגד למדינה פלשתינית, לא יכול לתמוך בממשלה פלשתינית גולה, שהיא צעד בדרך למדינה פלשתינית.

באורח כללי נמשכת המבוכה בממשל האמריקני בקשר למסקנות המתבקשות מצעדיו האחרונים של חוסיין. רשמית מחלקת המדינה

(סוף בעמוד 4)

שקט בשטחים — פיגועים בישראל ● עמ' 2
חיילי נח"ל יועברו משל"ת לבטחון שוטף ● עמ' 3
שוקלים אישום פלילי נגד פייסל חוסייני ● עמ' 4
הפסקת אש במפרץ בעוד 10 ימים ● עמוד 5
יו"ר הוועד ב"פרי הגליל": מתנכלים לי ● עמ' 16
נדחתה העתירה להמית את יעל שפר ● עמ' 17
המפכ"ל: מכת גניבות רכב ● עמ' 18
הושגה הסכמה על הסכם שכר ● עמ' 19
לגליון היום מצורף הדף הירוק

טאבה — מאוחר מדי?

משלחת ישראל בקאהיר מנסה להגיע להסכם בנושא טאבה, אך עד כה נראה שלא תזכה שם להישגים מסעירים. ישראל הגיעה לשיחות הפשרה מאוחר מדי, לאחר התעקשות ארוכה, שדמתה בשלבים מסויימים שלה למשחק ילדים. לאחר ויתור מכאיב על שטחים בעלי משקל בטחוני והתיישבותי בסיני, נותר בידי ישראל שטח שולי ומקרי, שעליו החליט הליכוד לשים את מלוא קלפיו וגאוותו הפצועה. סיסמת "אף שעל", שנשברה לחלוטין בכל הקשור למרחבי סיני, הפכה להיות עקרון ברזל בפרשת טאבה, במאבק על מחנה נופש וכמה מלונות. היה במאבק טעם, לו היה לו סיכוי, אך לאחר הסכם השלום עם מצרים היה על הממשלה להבין, שפרשת טאבה תהיה כפופה לקריטריונים של חוק בינלאומי, ושבמצב הקיים אין אפשרות "להעלים" שטח.

אין כל רע בניסיון ליישב את הסיכסוך בנושא טאבה בפשרה, שתתייחס לטריטוריה או לאופן השימוש בשטח, אך ישראל שגתה בכך שלא הסכימה לגשת להליך הפשרה בראשית הדרך, ברוח טובה. במקום זה נערך קרב מאסף ממושך על השטח, שבסופו הובא הנושא לבוררות בינלאומית, שלגביה היתה התוצאה ברורה כמעט מלכתחילה. עתה, כשנראה שהבוררות לא תזכה את ישראל בהישג כלשהו, מנסה הממשלה להגיע לפשרה אליה סירבה להגיע בעבר, אך הפעם מעמדה חלשה יותר ומתגוננת.

יש לקוות, שבסופו של התהליך אכן יושג הסדר עם המצרים, אך פרשת טאבה היא דוגמה נוספת למדיניות שחוברות בה עיוורון, שלומיאליות ועקשנות חסרת בסיס. הלקח לעתיד בשאלות החשובות והנכבדות יותר בסכסוך, ביחס לשטחי הגדה המערבית והרצועה, צריך להיות ברור: עקרון "אף שעל" לא יתקבל על ידי שום צד בסכסוך, ולא ע"י מוסדות המשפט הבינלאומי; במידה שישראל לא תבין בזמן את הצורך בפשרה, תוך הכרה בזכויות הצד השני, ייכפה בסופו של דבר הסדר על ישראל בתנאים הקשים ביותר, ובעמדה מתגוננת.

ציורמצב

"המשמר" איזמל / יעל שפר

אפשר גם אחרת

"הטיפול שניתן לפעוטה יעל שפר אינו מחייב את שהייתה בבית החולים" כך אמרה עורכת הדין רחל זכאי, שמייצגת את בית החולים הממשלתי בצפת בדיון בבקשתה של טלילה שפר שלא לחבר את בתה למכשירי החייאה, כאשר יורע מצבה.

"אין ספק שהסבל של המשפחה הוא גדול מנשוא ואינו ניתן לתאור" הוסיפה עו"ד זכאי "אלא שטובת ההורים אינה בהכרח טובת הקטינה".

דעה ברוח זו שמעתי גם מפי רופאים ואחיות במסדרונות בית החולים בצפת. התחושה היא כי ברגע של משבר, נסחפה האם ברגשותיה ויתכן כי באמצעות סיוע וייעוץ מתאימים לא היתה מגיע כלל לבית המשפט ולכותרות העיתונים.

הרופאים הודיעו מפורשות כי יאפשרו לטלילה לקחת את הילדה החולה כדי לטפל בה אישית בביתם שבקיבוץ מרום גולן. אלא שטלילה חוששת כנראה מהתמודדות זו, ומעדיפה להעביר את האחריות הקשה אל הצוות הרפואי.

יתכן גם שאלמלא בקשתה של האם שלא לחבר את בתה למכשירי החייאה, לא היה נושא זה עולה כלל לביצוע, שכן במקרים מסויימים מפעילים הרופאים את שיקול דעתם ומעדיפים שלא לבצע כל פעולה שכזו, במקרה שהחולה אינו סובל מכאבים. יעל אינה סובלת כעת מכאבים, ואינה מחוברת למכשירים, האם מבקשת לא לבצע פעולות החייאה במקרה שמצבה ידרדר בעתיד.

פתיחת הנושא לדיון ציבורי מעמידה את הצוות הרפואי בדילמה קשה שיתכן שהיתה נמנעת ממנו בתנאים רגילים. במהלך הדיון נחשפו גם מעט פרטים אודות התייחסותם השונה של בני הזוג שפר למקרה ונמסר שם, כי האב אינו יכול לעמוד נפשית במעמסה שמטיל עליו הדיון המשפטי. אפשר כי כאן הוא שורשו של

טלילה שפר

הפחד להתמודד אישית עם מסכת הטיפול בחולה, ואולי סיבות אחרות הן שמסתתרות מאחורי התנגדות זו. אך אין ספק שאם נחרץ גורלה של יעל הקטנה, אפשר עדיין לרפד את ימיה האחרונים באמצעות טיפול אישי, קיבוצי שיטיב עמה את ימיה האחרונים גם ללא התדיינות משפטית.

דני בידן

שפופרת / מכת חתונות

התאריך על הצ'קים: 8.8.88

באחד מימי ספירת העומר ישבו איילת ושמואל בבית אחד ההורים, עשו חשבון נפש, פרמו את חשבון הבנק, עשו חושבים, הציצו שוב בחשבון, והחליטו להמיר את אהבתם בחתונה כשרה כדת וכדין, עם רבע עוף ובורקס. רמה בינונית: תקליטן ושמלה ב־850 שקל לערב + שתי מרידות ותסרוקת + שני ניסיונות לפני היום הגדול. הינומה במחיר אינפלציוני של ארבעה שקלים ויום כיף לכלה במלון דן פנורמה, שיחל היום לקראת הצהריים, ויסתיים אי שם בלילה.

אצל הסינים, שמונה היא ספרת מזל, ובהונג קונג נרשמו לחתונה בתאריך 8.8.88, כלומר היום, זוגות במספר כפול מהרגיל, ויהיו שם הגרלות וטקסים. מה שבטוח, תאריך כזה לא יאפשר לאף אחד מבני הזוג לשכוח את המתנה ליום הנישואים.

זה הפתרון הטוב ביותר, אבל אם כבר אז כבר – מפוצצים אולמות

שמואל דפדף בלוח וחיפש את יום המזל אי שם בתחילת אוגוסט. עיניו ננעלו על תאריך הקסם, שחל אחת ל־11 שנים, חודש ויום. "איזה יופי, אמרה איילת, לגמרי במקרה יצא לנו קסם". הזוג הדלוק התקשר והגיע לאולם "הנוצץ". בעל הבית אמר "מצטער, אין, הגג תפוס". איילת אמרה, "גג? מי רוצה גג בחום הזה?" והבעלים, שהבינו שמדובר בבחורה לעניין עם הגיון בריא הסכימו לסגור על האולם הממוזג, המרווח, קומה מתחת. ממש מזל, ביום של מכת חתונות בכל הארץ.

15,000 שקל, מסכמת איילת הנרגשת את גודל החוויה. כולל הכל, גם חליפת החתן. ומה הלאה? "אז ככה", אומרת איילת, "מוצרי חשמל יש לי, לא משהו מיוחד, אבל יש. אומרים שעכשיו זה תקופה של מתנות, מתנות יותר זול מכסף. אבל אנחנו רוצים ומקווים שיתנו לנו צ'קים, שנוכל לכסות את הערב. המשפחה הקרובה כבר יודעת."

אלישבע איילון

ספורט / אדווין מוזס

אל תזכירו לו את ג'ימי

אדווין מוזס הוא אלוף ארה"ב בריצת 400 מ' משוכות. הוא גם מחזיק בשיא העולמי המצויין בריצה זו 47.02 שניות. אבל, מעל הכל, אדווין הוא בעל מדלית הזהב בריצה שלו, באולמפיירת מונטריאול (1976), ובאולמפיאדת לוס אנג'לס (1984). מוזס הוא גם המועמד הבטוח, אם יש מושג כזה בספורט, לזהב שלישי באולימפיארת סיאול 1988.

השאלה העולה מיד היא, היכן היה מוזס המצויין באולימפיארת 1980? את השאלה הזו מוזס איננו אוהב לשמוע. היא פותחת מחדש פצע עמוק מאוד. פצע שלא הגליד ולא יגליד לעולם.

ארווין מוזס היה בשיאו ב־1980. הרבה יותר גדול מאשר היום. למרות שגם היום מוזס הוא אחד ואין שני לו. אדווין היה המועמד הבטוח למדלית הזהב באוליפיארת מוסקווה. איש לא פיקפק בכך.

אלא שאז בא ג'ימי קרטר, נשיא ארה"ב לארבע שנים בלבד, ובמחי החלטה מטומטמת אחת, גדע הרבה מאוד תקוות וחלומות אולימפיים. ארה"ב לא השתתפה באולימפיארת מוסקווה, — 1980.

לזכות במדלית זהב באתלטיקה קטנה, מלכת הספורט, זו משימה קשה ביותר. מאות אלפים חולמים עליה מדי ארבע שנים. רק עשרות זוכים להגשימה; לזכות במדלית זהב באותו מקצוע, בשתי אוליפיארות רצופות. זו משימה כמעט בלתי אפשרית. רק ספורטאי אחד עמד בה, מאז החלו המשחקים האולימפיים המודרניים ב־1896. המדובר כמובן בזורק הדיסקוס האמריקני, אל־ארטר. הוא עשה זאת באוליפיאדות 1956, 1960, 1964, ו־1968. אדווין מוזס היה יכול להצטרף אליו בספר השיאים של גינס.

אדווין מוזס היה יכול למצוא את מקומו בפנתיאון הספורט העולמי כרץ הראשון בהיסטוריה, שזכה בארבע מדליות זהב בארבע אולימפיארות רצופות. ג'ימי קרטר מנע זאת ממנו.

מוטי בסוק

אח"מ / פיקאסו

הפראדו נפרד מגרניקה

פיקאסו בחדשות, בזמן האחרון, בעקבות ביוגרפיה שערורייתית שפירסמה אריאנה סטאסינופולוס־הפינגטון, על מי שנחשב לגדול ציירי המאה הנוכחית. פיקאסו מצטייר כאבי־אבות־הטומאה, בגירסה שלה, נואף, רשע, אכזר, שאהב להתעלל בנשותיו ובמשפחתו. מאיה רואיז פיקאסו, בתו הבכורה, שמרה על שתיקה עד היום וסירבה להתראיין. עכשיו היא מדברת. לא רק בגלל הביוגרפיה ההיא, אלא גם בשל החלטת מוזיאון ה"פראדו" בספרד, להעביר את תמונת ה"גרניקה" של אביה למקום אחר, מכובד פחות, לפי דעתה. "אי־אפשר להשוות את הגרניקה לאף ציור אחר של אבי,"

גרניקה ופיקאסו רצה שתהיה שם

אומרת מאיה. "הגרניקה היא סמל של אמנות המאה ה־20. אבי הוא האמן של המאה ה־20, האיש ששם את ספרד על מפת האמנות הבינלאומית, לאחר שנים רבות של שקיעה. הוא היה גאון, אפילו ששנא את המילה הזאת. מדוע אני רוצה שהציור יישאר ב"פראדו"? משום שאבי החליט ששם הוא רוצה שהגרניקה תימצא. זה אינו ציור שאפשר לתלות אותו בכל אולם, לצד כל ציור אחר. ההחלטה להעביר את הגרניקה, פוגעת בזכרו של אבי, כאילו הרגו אותו שוב, לאחר מותו."

מאיה יוצאת להגן, בחירוף־נפש על אביה המנוח: "אולי יצא לו שם כרודף נשים, אבל אני היכרתי אותו כאב רגיל, מסורתי. גם החיים בבית ההורים היו רגילים ופשוטים לחלוטין. הוא לא היה אדם אלים וקשה, אם כי הוא היה "ספרדי" מאוד באופיו. כל עוד אני חיה, אמשיך להגן על אבי", אומרת מאיה רואיז פיקאסו, בת של גאון.

עומר ניר

איזמל / טראנספר

"מולדת" — של מי?

מכרה שלי שאלה אותי לא מכבר: "מניין לך הקיצוניות הזו? איך זה שאין לך לבטים?" השבתי, שכאשר רואים בריון מכה ילד קטן לא שואלים מי כאן הצודק, ולא מניחים ש"האמת היא איפה־שהוא באמצע" — פשוט קמים ומתערבים. לעומת זאת, הכחשתי בתוקף שאני קיצונית.

הקיצונים הם אלה שאומרים "כולה שלי" בין אם הם ערבים, המבקשים להחזיר אותנו ל"ארצות מוצאנו", ובין אם הם יהודים המבקשים לגרש מכאן את הערבים. אנחנו, המאמינים בזכותם של

הכרזה של גנדי, לא טראנספר מרצון, ולא בעיות – פשוט גירוש – זהו החלק

שני העמים יושבי הארץ הזו להמשיך לחיות בה, בשוויון ובחירות, אנחנו הפשרנים, אנשי האמצע, המתונים.

אלא שבישראל מיוצגת רק מחציתה של הקשת הזו. מצד אחד, כהנא, התחיה ומפלגתו של רחבעם זאבי — אך בקצה השני, במקום אבו־ניראל או אבו־מוסא (שהם הנגטיב של כהנא, גאולה כהן וזאבי), נמצאים, למרבה הצער, אנחנו, אנשי האמצע, ה"יונים". וכך מתקבל הרושם המוטעה, הטעות האופטית המבלבלת את הציבור, שמחנה השלום הוא הקצה השני של הקשת הפוליטית. ולא היא. הפוסטר של תנועת "מולדת" — (ובאיזו רשות הם מנכסים אותה לעצמם?!) — ממחיש זאת היטב. הקצה השני יהיה פוסטר הקורא לגירוש היהודים מן הארץ. כאלה יש אולי בדמשק — לא פה.

יעל לוטן

עורך "עמודאחורי": יצחק בוטון

יום שקט בגדה וברצועה — כמה תקריות בתחומי ישראל

משאית הוצתה בניר־עקיבא
מטען חבלה התפוצץ בפ"ת

עתיים, טוביה בסקינד

משאית הוצתה אתמול לפנות־בוקר במושב ניר־עקיבא בנגב וסיסמות אש"ף באנגלית צוירו במושב.

סמוך לשעה 4.30 לפנות בוקר, עלתה באש משאית חונה של חבר המושב. ליד המשאית נמצא מיכל עם שאריות דלק.

במהלך סריקות שערכו חברי המושב והשוטרים, התגלו סיסמות "פי.אל.או." שצויירו בתרסיס לבן על מקלט ועל מכוניות של חברי המושב.

מטען חבלה בפ"ת

מטען־חבלה התפוצץ אתמול בבוקר ברחוב דוד מרקס, באיזור התעשייה סגולה בפתח־תקווה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. עשרות פועלים ערביים ששהו באיזור נעצרו ושוחררו לאחר חקירתם.

חקירה פרטית בגוש קטיף

חברי מושבים מאיזור גוש־קטיף, בדרום רצועת־עזה, שכרו באחרונה שירותים של משרד חקירות פרטי, לחקירת פיגועים חבלניים ברכוש חקלאי שלהם, לאחר שחקירת גורמי הביטחון באיזור לא גילתה את הפוגעים. היו באיזור פגיעות בחממות, במטעים, בגדרות ובמערכות השקיה וגניבות של ציוד חקלאי.

שיפור במצבו של מוכתר בידיה

שיפור ניכר חל אתמול במצבו של מוסטפא אבו־באכר, מוכתר הכפר בידיה, בשומרון, שאלמונים ניסו ביום א' להתנקש בחייו. הוא נותח בהצלחה ויצא מכלל סכנה. ממעיו הוצאו הקליעים שפגעו בו והוא נמצא בהכרה.

למרות השביתה

רבבות מתושבי רצועת־עזה יצאו אתמול בבוקר לישראל, והערכת גורמי ביטחון באיזור היא, שרבים מהם לא ישובו לבתיהם בסוף יום־העבודה, כדי שיוכלו לעבוד גם היום, למרות השביתה הכללית שהוכרזה.

סמוך לשעה עשר בלילה, יודו אבנים בשכונת אבו־טור במזרח ירושלים. כמו כן הוצב במקום מחסום אבנים, שבפקודת המשטרה פונה על ידי מקומיים.

● התיזמורת הפילהרמונית הישראלית יצאה אתמול לסיור הופעות בארה"ב. הסיור הוא בניצוחו של המנצח המזרח גרמני, קורט מאזור. התזמורת תנגן מיצירות בטהובן, ברהמס, מנדלסון, מסורסקי והיידן — בניו יורק, בטנגלווד, בפסטיבל מדו־ברוק, בניו ג'רסי ובלואיוויל.

[illegible] אישבע אילון

עמיר פריץ, ראש המועצה האזורית שדרות

בגלל התחייה והליכוד נחנוך אנדרטה לשואה

למה מחליטים בשדרות את שמות הרחובות?

— שדרות כולה עוברת שינוי ניתוק כוונה לעשות קצת סדר, כי יותר מעבירים שמות רחובות ממקום למקום במטרה להכריז על נושים ספציפיים כבעלי אופי מסוים.

מזה שבוע טוענים, שהסרת שמות רחובות בעלי ערך מוזו כמו "לוחמי הגיטאות" פוגעים בשמם של חללי השואה.

— ההחלטה על שינוי שמות רחובות נפלה במועצה לפני חודשים. במקביל התקבלה החלטה להקים אנדרטה לזכר חללי השואה. אנדרטה צריכה לקום במרחב מסויים. בחרנו רחוב רחב, שנשפך לאנדרטה והחלפנו את שמו ל"לוחמי הגיטאות". כל הרעש סביב לעניין הוא פוליטי גרידא. אנשי התחייה והליכוד לקחו ערך רגיש ביותר כמו השואה, שעד היום איש לא נגע בו ולא השתמש בו בספירת קולות לפני בחירות. זהו עיסוק מכוער ביותר. מי שרוצה להיאבק כי באופן אישי, יש לו מספיק זירות לגיטימיות. איפה שיש קונצנזוס לאומי שישאירו אותו. התחייה והליכוד נקטו כאן בציד מכשפות מתוכנן שבמידה לא מבוטלת הצליח.

מודעת הפרסומת הגדולה בעיתון, לשם מה היא?

— כדי לתת תשובה ניצחת לכל אותם גורמים אפלים, כדי שידעו שגם אם חלילה מישהו עושה טעות, עדיף לבוא ולהגיד לו את זה מאשר ללכלך עליו. עד היום, כבר עשרה ימים, לא פנה אלי אף אחד מגורמי התחייה והליכוד כדי לדון בנושא.

לפרסם באלה מודעות ענק זה לא יקר?

— אני לא יודע כמה, אבל זה לא הרבה. המועצה החליטה להשקיע כל פרוטה בפרסום בעיתונות. השם של שדרות חשוב. יותר מזה, בניית אנדרטה חדשה לזכר חללי השואה, שיועדה להיות גמורה סמוך ליום השואה, תוקדם ותסתיים בקרוב. אנחנו נפנה כסף מפרוייקטים אחרים לשם כך, אנחנו נעשה את זה בגלל הפרסומים של התחייה והליכוד, למרות שלא התכוונו לעשות חנוכת אנדרטה בימי בחירות.

במסעדה "הסינית האדומה" חגגו אתמול את תחילת הצילומים לסרט "אש צולבת". הסרט מתאר סיפור אהבה בלתי אפשרי בין צעירה יהודיה מתל־אביב לערבי נוצרי מיפו ב־1947. (תצלום: מאיר פרטוש)

יהודי ארה"ב זועמים על פגישת ארד עם ג'קסון

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — שגרירות ישראל בוושינגטון קיבלה אתמול קריאות טלפון נרגזות מיהודים ברחבי ארה"ב על פגישת שגריר ישראל משה ארד שלשום עם הכומר ג'סי ג'קסון.

המטלפנים גרסו, שארד לא היה צריך לדבר עם ג'קסון, אותו כינו "אנטישמי" ו"שונא ישראל". כן אמרו, שהשגריר לא היה צריך ללכת מעל לראשי הקהילה היהודית ולפגוש את ג'קסון, שסירב לפני הבחירות המוקדמות בניו־יורק לפגוש משלחת של ועידת הנשיאים.

פגישת ארד עם ג'קסון קיבלה סיקור נרחב בכל רשתות הטלוויזיה והעיתונים הגדולים של ארה"ב. ההערכה בקרב גורמים ישראליים היא, שג'קסון היה מעוניין בעצם הפגישה, כדי לטפח את מנהיגותו וכדי להראות, שאינו חד־צדדי בעמדותיו בנושא הסכסוך המזרח תיכוני, כפי שיש טוענים. כן היה ג'קסון מעוניין להראות ליהודי ארה"ב, כך מעריכים, שהוא יכול להידבר עם ישראל בלעדיהם.

הגורמים הישראליים משוכנעים שהפגישה עם ג'קסון היתה חשובה מאוד, מאחר שג'קסון הוא כוח עולה במנהיגות המפלגה הדמוקרטית, יש לו השפעה רבה בקרב הקהילה השחורה והידברות עימו תוכל להביא תועלת לישראל בעתיד.

מרפי מחה לפני רבין על מדיניות ישראל בשטחים

אבי בניהו

"הזכרתי לשר רבין את עמדתה של ארה"ב בנושא המעצרים המנהליים, הריסות הבתים והגירושים. איננו סבורים שזו הדרך הנכונה ואיננו מסכימים עם ישראל" — אמר אתמול השליח האמריקני ריצ'ארד מרפי לעתונאים בתום שיחה שקיים עם שר־הביטחון יצחק רבין.

השר רבין נועד אתמול במשך כשעתיים וחצי עם השליח האמריקני ריצ'ארד מרפי. בפגישה השתתפו גם סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק, ראש אמ"ן, האלוף אמנון שחק, מתאם הפעולה בשטחים, שמואל גורן, השגריר האמריקני, תומס פיקרינג, קצינים בכירים ופקידים אמריקניים.

בתום הפגישה אמר מרפי לעיתונאים, כי יש צורך לעודד שיחות בין ישראל לבין פלשתינים מתונים, "לא אנשי אש"ף".

השליח האמריקני אמר, כי ממשלתו היתה רוצה שיהיו יותר שיחות כאלה. "היתה לי עם השר החלפת דיעות כנה. אנחנו מעודדים פתיחת ערוצי תקשורת חדשים שנסתמו בחודשים האחרונים. איננו סבורים ששיחות עם פלשתינים צריכות להידחות לאחר הבחירות".

השליח האמריקני דיווח לשר־הביטחון גם על שיחותיו עם הסובייטים בנושא מירוץ הטילים במזה"ת. לדבריו, "מירוץ החימוש נעשה כל חודש יותר ויותר מסובך ואנו מטפלים בעניין. גם הסובייטים בעצם מודאגים מהעניין".

ריצ'ארד מרפי גילה לעיתונאים, כי גם שלטונות סין העממית הביעו באחרונה הסכמה לדון עם ארה"ב בנושא מירוץ הטילים.

בתום פגישתו קיים מרפי פגישה במערכת הביטחון בנושא השבויים והנעדרים של ישראל והבטיח כי ימשיך לטפל בנושא. ככלל הבטיח מרפי, כי ארה"ב, בכל ממשל שהוא, תמשיך לטפל בענייני המזה"ת ונושא זה משותף לדמוקרטים ולרפובליקנים.

גם בולגריה רוצה טיסות לישראל

יוסף שמי

אחרי פולין והונגריה שהחליטו להפעיל קוי טיסה לישראל, גם בולגריה שולחת איתותים שהיא מוכנה להסכים לפתיחת קו לוד־סופיה, בתנאי שהדבר ייעשה ע"י חברה בת של אל על. הרשומה בגרמניה המערבית. הבולגרים מעונינים בשילוב תיירות לים המלח בתיירות אל מקומות הנופש על שפת הים השחור.

וייטהד נועד בוואשינגטון עם שר החוץ הסעודי

דליה שחורי, (וואשינגטון)

שר החוץ בפועל של ארה"ב ג'ון וייטהד קיבל אתמול אחר־הצהריים למגישה בלשכתו את שר החוץ של סעודיה, סעוד אל פייסל.

הם דנו במאמצים לסיים את המלחמה במפרץ. חוגים בוואשינגטון מעריכים כי עלה גם נושא עיסקת הנשק הסעודית הגדולה עם בריטניה.

נאסרה הפצת "אל פג'ר" בשטחים

פנחס עינברי

המינהל האזרחי אסר להפיץ את היומון "אל פג'ר" בשטחים במשך שבועיים, מכיוון שלא הגיש את מאמרי המערכת שלו לצנזורה. העיתון יופץ, אם כך, רק במזרח ירושלים ובישראל באותה תקופה.

מן המערכת נמסר לכתבנו, כי מאמרי המערכת שבהם מדובר עסקו בנאום המלך ובצעדי ירדן — ולא בישראל.

אמש בקונצרט

"אחרית הימים" בכפר־בלום

מלחינים צרפתים בני המאה ה־20 איכלסו את תוכנית הערב השני של שבוע המוסיקה הקאמרית בגליל העליון, אשר נערך בקיבוץ כפר־בלום.

במרכז הקונצרט עמדה "רביעיה לאחרית הימים", שחוברה בידי אוליביה מסיאן ב־1941, בזמן שכתו במחנה שבויים בשלזיה. היצירה הוקדשה למלאך אחרית הימים, המרים ידו אל השמיים ואומר, "כי לא יהיה עוד זמן". ורה ויירדמן (כינור), אלי חפץ (קלרניט), דורון טויסטר (צ'לו) וכוריס ברמן (פסנתר), התמודדו בהצלחה מרשימה עם נוכלה מוסיקלית כבדה, רבת מתח ומצוקות. ארבעת האמנים הגישו יצירה רב־קולית, מתוך הקשבה קפדנית איש לרעהו, והוכיחו שליטה טובה במקצבים המסובכים.

המחצית השניה שימשה קוטב הפוך לחלק הראשון. שלוש אומניות: ורה ויירדמן (כינור) ג'נבייב טליירי (צ'לו) וורה מעייני (נבל), ניגנו יצירה קלה מאת איבר בסגנון מעודן רווי הומור דק. שישה לפסנתר ולכלי נשיפה מאת פולנק נעלה את הקונצרט. קורסובסקי (פסנתר), ויינטראוב (חליל), האס (אבוב) חפץ (קלרניט), שריקגנוסט (קרן) ופאו (בסון) ניגנו בקלילות וכחן יצירה תכליתית ותמציתית, מסוגננת ברוח זמרי רחוב פאריסאיים.

יצחק שור

אנו מודיעים בצער רב
על מות בעלי, אבינו וסבנו
אפרים צוקר ז"ל
ההלוויה התקיימה ביום ב' 8.8.88 (כ"ה באב תשמ"ח)
אשתו, בתו, בנו,
חתנו, כלתו ונכדיו

במלאת שנה לפטירתו של חברנו היקר
מרדכי רייכל ז"ל
נעלה לקברו מחר, יום רביעי 10.8.88 בשעה 15.30
המשפחה
ובית געש

עם קיבוץ געתון והמשפחה
על
אלישע
כי איננו
אבל
קיבוץ נגבה

אנו משתתפים באבלו של דני
על מות אמו
לובה טונה (פינקלשטיין)
"אחיעזר" — האגודה של יוצאי
תנועת השומר הצעיר העולמית

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקידואר נעול־ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צה"ל מתכוון להפנות חלק מחיילי הנח"ל לביטחון שוטף

על חשבון תקופת השל"ת בקיבוצים ● ראשי התנועות הקיבוציות דחו הצעה זו שעלולה לדבריהם לפגוע במהותו של הנח"ל ● בכוונת צה"ל להפנות גם חיילי ישיבות ההסדר למשימות אלה כדי להוריד הנטל על אנשי המילואים בשטחים

אבי בניהו

ראשי התנועות הקיבוציות מתנגדים בתוקף לכוונת צה"ל להפנות חלק מחיילי הנח"ל למשימות ביטחון שוטף תוך כדי "נגיסה" בפרקי השל"ת של הנח"לאים בקיבוצים.

ראשי התנועה הקיבוצית דחו באחרונה הצעה זו של צה"ל שהובאה בפניהם על ידי ראש אכ"א, האלוף נתן וילנאי, והודיעו, כי לא ייכנסו למשא־ומתן עם צה"ל בעניין זה.

ראשי התנועות דורשים לקיים דיון שיוער להם עם שר־הביטחון כדי לדון איתו בעניין זה, שלדבריהם עלול לפגוע פגיעה חמורה "בפרקים האזרחיים" של הנח"ל ומכאן גם במהותו.

לכתבנו הצבאי נודע, כי שלכוונות צה"ל הודיעו לראשי התנועות, כי לאחר עבודת מטה של צה"ל במגמה להוריד בשנה הבאה את הנטל על אנשי המילואים בשטחים, הוחלט להפנות חיילים ממשאבי חיל הנח"ל ומישיבות ההסדר בחלוקה שווה.

נודע, כי גם ראשי הקיבוץ הדתי וישיבות ההסדר מתנגדים לכוונה זו של הצבא.

גורמים בכירים בתנועה הקיבוצית מסרו אתמול לכתבנו, כי צעד כזה של צה"ל יגרום לפגיעה מהותית בנח"ל ובייעודו וכי בכוונתם לנסות ולשכנע את שר הביטחון בעניין זה. "אם בסופו של דבר יחליט צה"ל באופן חד־צדדי על צעד כזה על חשבון פרקי השל"ת, נציע לתנועות הקיבוציות לדון מחדש בכל נושא הנח"ל על המשתמע בכך", אמרו הגורמים לכתבנו.

פרס: "הכרזת העצמאות" לא תחזיק מעמד יותר מ־24 שעות

יורם בר, כתבנו בעמק

"אם נכונה הידיעה כי מסמך פייסל חוסייני הודלף על־ידי גורמים במשרד ראש הממשלה, הרי מדובר כאן בצעד לא חכם ולא ממלכתי" — כך הגיב אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ, שמעון פרס, שהיה אורח העיר טבריה ומועצת הפועלים במקום.

"מפליא אותי מאוד", אמר פרס, "שליקחו תזכיר שכמותו קיימים מאות והחליטו להבהיל בעזרתו את העם. מה הטעם לעשות שימוש במסמך שאיננו יכול להחזיק מעמד יותר מ־24 שעות?"

בהתייחסו להחלטת חוסיין להינתק מהשטחים אמר פרס, כי לא צריך להיבהל מכך ולאבד את העשתונות. "מה חושבים שיקרה? שירדן תברח מירדן? שהפלסטינים יילכו למלחמה? חוסיין נואם, וכל מדינת ישראל על שריה הופכים לפרשנים. אין לנו שום עניין בסיפוח כפי שמציע הליכוד. מה זה יתן לנו? מה זה יתן לשלום? בסופו של דבר, לא תהיה לחוסיין ולפלשתינים ברירה. נדבר איתם ונעשה שלום", אמר פרס.

יו"ר מטה הבחירות של המערך, השר עזר וייצמן, אמר אתמול, שמי שלא רצה את חוסיין, מביא עלינו את ערפאת. הליכוד שדחה את יוזמת פרס־חוסיין, מביא עלינו את תוכנית פייסל אל־חוסייני. הליכוד שמונע שיחות שלום ישירות במסגרת ועידה בינלאומית, מביא עלינו סכנת כפייה בינלאומית. כאשר המערך ינצח בבחירות, הוא יחזיר את היכיין ליכולתו הפיו"ן, ימנע הקמת מדינה פלסטינית וימנע סיפוח מיליון וחצי פלסטינים.

ח"כ יוסי שריד (ר"צ) תובע להקים בוועדת החוץ והביטחון את הדלפת "מסמך חוסייני" בידי השב"כ.

בלונים ושמיניות באוויר

זוגות רבים נישאו אתמול, ב־8.8.88. אחד הזוגות המאושרים התקבל בכתובת בלונים ובהפרחת יונים לבנות. באולמי החתונות מתכוננים להזמנות לתאריך 9.9.99. (צילום: יונתן סלינגר)

ביה"ד הצבאי דחה החלטת המחוזי לעכב משפטו של נאשם בהצתות

עתיים

בית־המשפט הצבאי בלוד קבע אתמול שאין הוא חייב לציית לצו של בית־המשפט המחוזי, וקיבל את טענת התובע הצבאי, סרן ראובן וולף, שרק לבג"ץ הסמכות לצוות על בית המשפט הצבאי כיצד לנהוג.

אך בינתיים הוגש לבית־המשפט הצבאי בלוד קודם לכן כתב־האישום נגד אבודין, ולכן ציווה בית־המשפט הצבאי. שופט השלום הסביר, שעל־פי תקנות ההרום המנדטוריות בעניין זה, אין לשופט שלום שיקול דעת והוא חייב לציית לבקשה.

פלרמן ערער בפני בית־המשפט המחוזי על החלטה זו והשופטת הדסה בן־עתו הורתה שלשום לעכב את העברת התיק לבית־המשפט הצבאי עד לדיון בערעור.

הסוגיה העקרונית והסבוכה התעוררה בעקבות החלטת בית־משפט השלום בת"א, להעביר את דינו של צעיר ערבי מיפו לבית־המשפט הצבאי בלוד.

מוחמר הסניין אבודין בן 20 מיפו מואשם שבמשך 5 החודשים האחרונים ביצע שורה ארוכה של הצתות בנגריות ובתי מלאכה אחרים ביפו, כאות הזדהות עם ההתקוממות בשטחים.

סניגורו של הצעיר, עו"ד אביגדור פלרמן, ביקש לשחרר את אבודין לאלתר, מאחר שתמו 15 ימי המעצר בהם הוא עצור על פי פקודת בית משפט השלום.

בית־משפט השלום נעתר לבקשת פרקליט המדינה להעביר את התיק המשפט הצבאי לעצור את הצעיר עד תום ההליכים. הוא מואשם ב־10 פרטי אישום של התפרצות לבתי מלאכה שונים במטרה להציתם. בחלק מהמפעלים ביקר פעמיים כשהשריפה בפעם הראשונה לא גרמה נזק רציני. באחרים נגרם נזק של ממש למפעל. כך, לדוגמה, בהצתה שביצע בית נמאי, על־פי כתב־האישום, בדפוס ענבי ביפו, נאמד הנזק בלמעלה מ־8,000 ש"ח. בין היתר הוא מואשם שהצית תא נהג של משאית חונה ובעת ביצוע של שריפה אחרת שגרם נפצע כבאי מבלוקים שנפלו עליו.

את ההחלטה ניפק נשיא בית המשפט הצבאי, אל"מ אהרון אלפרן, באומרו: "ככל הנראה, לא ידעה השופטת בן־עתו בעת ההחלטה שכבר הוגש כתב אישום וביום ו' נגד אבודין. כתב־האישום הוגש בעקבות הליכים מקדימים כדין, ולפיכך לא נוכל לראות בהחלטה של בית־המשפט המחוזי, שעלינו להתחשב בה, עד כדי הכרזה בדבר חוסר סמכותנו כביכול".

מי יבנה, יבנה בית בת"א!
אנחנו הבנאים!
חברי ח"צ הקבה"א מוזמנים לבניית "צריף" הבחירות בבית הקיבוץ־הארצי ביום ה' 11.8.88 בשעה 15.00.
חברי הקומונות ומתעניינים – מוזמנים!
פרטים בטל' 03-266245 (לבקש את גיורא זלף)
להתראות האדריכל והקבלן
מפ"ם — זה הקול!

בחירות '88

ממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, התארח אתמול בטבריה, במהלך סיורו באתרים בעיר, ביקר בפארק תמים חוף־גיא. כאן פגש גם במספר "נקודות אור" ש"האירו" לשעה קלה את ימיו העמוסים. (צילום: ליאון מינסטר)

פרס בעד הקדמת הבחירות

ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, אמר אתמול במהלך סיור בטבריה, כי הוא תומך בהצעתו של ראש העיר המארחת, יגאל ביבי, מועמד המפד"ל לכנסת, להקדים את הבחירות ל־6 בספטמבר.

פרס אמר, כי אם גורם פוליטי כלשהו יעלה את הנושא, יתמוך בו כדי למנוע התמוטטותם של מאות מפעלי תעשייה ברחבי המדינה וכדי שתהיה ממשלה המסוגלת לקבל החלטות על סמך מנדט שניתן לה על־ידי העם. הוא הציע לביבי להעלות את הרעיון במוסדות מפלגתו ולקדם את הנושא.

ביבי אמר, כי יעלה מחר את הרעיון במרכז מפלגתו, למרות שראשי המפלגה, אבנר שאקי וזבולון המר, שוהים כעת בחו"ל. (שעי"ה)

המערכה על הקול הערבי

המערך פתח את מערכת הבחירות במגזר הערבי בכנס שקיים אתמול בבית הארחה שפרינצק שבנצרת בהשתתפות כ־500 איש מנצרת ומכפרי האיזור ובו נשאו דברים מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, סגן רה"מ ושר החינוך, יצחק נבון, יו"ר מטה הבחירות של המערך במגזר הערבי, ד"ר אפרים סנה, ושני המועמדים הערביים נוואף מסאלחה ונילי כרכבי.

פרס, שעמד על חשיבות הקול הערבי, קרא לבוחרים הערביים שלא לבחור באלה ששואלים אם יורד גשם במוסקווה ובאלה שהם נגד השלום.

"אל תשאלו מה יכולים לעשות יהודים למען ערבים, תשאלו מה יכולים לעשות ערבים לעצמם", אמר פרס ועמד על הישגי הממשלה בשנתיים הראשונות כראשותו.

שר־החינוך, יצחק נבון, אמר כי מאמצי המערך להשגת השלום הם פועל יוצא מאמונתו בזכות הקיום של כל העמים. נבון גרס שהמערך נחוש ברעתו להמשיך במאמצי השלום עד שיושג השלום המיוחל.

המועמד הערבי ברשימת המערך, נוואף מסאלחה, אמר, כי אנו עומדים בפני שתי אפשרויות: או ששמיר, שרון ורפול ירכיבו את הממשלה וימיטו עלינו, יהודים וערבים, אסון, או שפרס וחבריו ירכיבו ממשלה שוחרת שלום.

נילי כרכבי, המועמדת הערביה, אמרה, שמרבית מועמדי המערך הם יונים שמגלים הבנה לבעיות האזרחים הערביים.

קאסם זייד

"בני עקיבא" בעד טרנספר?

מרכז הדור הצעיר במפ"ם, אילן גילאון, מחה בכתב בפני מזכ"ל תנועת בני עקיבא, יהושע אלטמן, על כך שבזמן הפגנת "שלום עכשיו" במוצאי שבת עמדו חברי "בני עקיבא" וצעקו "טרנספר עכשיו".

"אני מניח שהדבר נעשה ללא תיאום עם מוסדות התנועה ובלי ידיעתך, שכן קשה לי להאמין שמושג הטרנספר תפס נחלה בתנועתכם", כתב גילאון. הוא הביע תקווה שתנועת בני עקיבא לא זנחה את דרכי הנועם ונמצאת עדיין במחנה השפוי.

יהושע אלטמן אמר בתגובה, כי סיסמה זו זרה לתנועת בני עקיבא והיא לא יזמה את ההפגנה.

יורם בר

הסברה לדוברי שפות זרות

מפ"ם נערכת לפעולה מקפת בקרב דוברי השפות הזרות.

במטה הבחירות של מפ"ם סוכם על הקמת צוותים מיוחדים שיפעלו באופן ייחודי בקרב דוברי השפות הזרות. הצוותים, שיורכבו מיוצאי אותן ארצות, יכינו חומר הסברה בכתב ויקיימו חוגי בית ופעילות שוטפת שתותאם באופן מיוחד לקהל יעד זה.

רכז מטה הבחירות, אמרי רון, העריך, כי ציבור זה, בו כלולים דוברי רוסית, יידיש, רומנית, אנגלית, ספרדית, צרפתית ושפות אחרות, מונה רבבות אזרחים שפנייה נכונה אליהם עשוייה להביא למפ"ם עוד מנדט נוסף.

יורם בר

"המתקדמת": הכרעה עכשיו

ח"כ מתי פלד מהרשימה המתקדמת לשלום אמר אתמול, כי רעיון הקדמת הבחירות אינו נראה כרגע מעשי, אולם אם יבוא הרעיון להכרעה, תתמוך בו הרשימה המתקדמת לשלום.

"הגיע הזמן לקבל החלטה על דרכה של מדינת ישראל: שלום עם העם הפלשתינאי והשתלבות במזרח התיכון כמדינה נורמלית לכל דבר, או מלחמת נצח עם העולם הערבי כולו שתוביל לחורבן מוחלט", אמר פלד. לדבריו, משיכת ההכרעה על פני מספר חודשים נוספים לא תשנה דבר, ואף תיתן ליצחק רבין הזדמנות נוספת להמשיך במדיניות האכזרית והקשה, כמעצרים מינהליים, גירושים והריסת בתים — מעשים שבחלקם מהווים ניסיון מטופש וחסר תקווה להתחנף אל בוחרי הימין הקיצוני. (שעי"ה)

ההסתדרות בשירות "העבודה"?

ח"כ דן כהן (ר"צ) פנה למבקר ההסתדרות, נפתלי בלומנטל, בתביעה לבטל כל תכנית לשלב את ההסתדרות במערכת הבחירות של המערך.

כהן אמר, כי למרות שלטון "העבודה" בהסתדרות, עדיין היא שייכת לכל חבריה ועל המבקר להבהיר למנהיגי ההסתדרות לבל יעשו שימוש כלשהו בהסתדרות לצרכי מפלגת העבודה או מפלגה אחרת.

יורם בר

מרפי עשוי להוועד

(המשך מעמוד ראשון)

אבו־לוגד, נביל שעת ואכרם הנייה, עורך „א־שעב" המגורש. מן השטחים מועמדים לצאת תומכי „פתח", שכבר נפגשו עם מדינאים זרים שביקרו בגדה. כמה מן המועמדים כבר הגיעו לקהיר, אך לא ברור מי הם. המוזמנים מן הגדה הם רדוואן אבו־עייאש, ג'מיל טריפה, חנא סניורה ופאיז אבו־רחמה, שאכן נמצא בקהיר.

בירושלים הודיע חנא סניורה, עורך היומון הפלשתיני „אל פג'ר", כי אין אמת בידיעות שלפיהן הוא יוצא לקהיר לפגישה עם מרפי. „אין בכוונתי לצאת לקהיר," אמר סניורה, בשיחה עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

שגרירות ארה"ב בקהיר ציינה אמש, כי לא נקבעה עדיין פגישה בין פלשתינים למרפי.

מרפי בסוריה ובירדן

מרפי עצמו הגיע אתמול מסוריה לירדן, לשיחות עם המלך חוסיין ויועציו, שייערכו כנראה היום.

המלך בא אתמול לביקור חטוף בדמשק, שבמהלכו נפגש עם הנשיא אסד. מקור בדמשק מסר, שחוסיין פירט את הסיבות שהניעו אותו לנתק את ירדן מהשטחים. אסד עדכן את חוסיין על שיחותיו עם מרפי. לדברי מקורות בסוריה, לא חלה התקדמות בשיחות מרפי בסוריה, הן בנושא הלבנוני והן בנושא הסכסוך הערבי־הישראלי.

דיונים באש"ף

ראש אש"ף, יאסר ערפאת, סיים אתמול ביקור בכווית וחזר לתוניס, על־מנת לעמוד בראש ועדות מדיניות וחוקתיות של הארגון, הדנות בהקמת ממשלה פלשתינית גולה. מקור באש"ף מסר אתמול, שהנושא נעשה אקטואלי יותר ויותר.

מקור בליגה הערבית מסר, כי מועצת שרי החוץ של הליגה הערבית תתכנס מחרתיים לדיון במשמעות צעדי ירדן ובמצב במחנות הפליטים בלבנון.

רק מעטים ייפגעו מהפסקת המשכורות מירדן

(המשך מעמוד ראשון)

שבמקום המשכורות הם יצאו לגימלאות. בכמה מקרים, עובדים שעבדו משרה חלקית עשויים לקבל גימלה חודשית הגבוהה ממשכורתם — כל זאת בלי שייאלצו להפסיק את עבודתם ולקבל את המשכורת המשולמת להם מישראל.

אותו פקיד העריך, כי מי שעלול להפגע הם העובדים באיגודים הפרו־ירדניים השונים, שמשכורתם היחידה היתה מירדן והם לא נחשבו עובדי מדינה, כך שלא ברור אם יוכלו לקבל קיצבה.

בן־אהרון

(המשך מעמוד ראשון)

של משרד החוץ האמריקני, אברהם סופר. בן־אהרון אמר, כי על־אף העובדה שלא עשה כל ויתור באורח רשמי, מוכן הוא לדון במתן ריבונות למצרים על החוף, תמורת הבטחת זכויות ישראליות מיוחדות באיזור. לפי תסריט זה, אנשים שיבקרו בטאבה ושיגיעו מישראל לא יזדקקו לדרכונים, ניהול מלון־הפאר יישאר בידי הישראלים ומפירי החוק הישראלים באיזור יועמדו למשפט בישראל.

פקיד מצרי בכיר אמר בשבוע שעבר, שמצרים חייבת להיות בעלת המלון ומבקרים מישראל יזדקקו לדרכונים. הוא התייחס להצעה, לפיה פושעים ישראליים יהיו כפופים לחוק הישראלי, כ„לא מתקבלת על הדעת כלל וכלל".

בן־אהרון אמר, כי בשיא העונה, מבקרים בטאבה כ־5,000 אנשים מישראל.

מפקד של ג'יבריל ועוד שלושה נהרגו בלבנון

סי"צ

צידון.— ארבעה אנשים נהרגו ותשעה נפצעו בלילה האחרון בקרבות בין כפריים לחברי מיליציה מקומית, באיקליס קארוב, כ־30 קילומטר מדרום לביירות — מסרו מקורות של בתי־חולים.

נודע שבקרבות אלה מצא את מותו נאביל באשאש, מי שעמד בראש יחידת „קדושי איקלים", הנמנית עם היחידות של החזית העממית לשחרור פלשתין — הפיקוד הכללי של אחמד ג'יבריל.

ישראל תסכים

(המשך מעמוד ראשון)

אינה משמיעה כל הודעות המבשרות על עמדות חדשות. מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, עושה עתה בדרום־אמריקה ואילו עוזר מזכיר המדינה, ריצ'ארד מרפי, עושה עתה במזרח־התיכון.

שגרירת ארה"ב לשעבר באו"ם, ג'ין קירקפטריק, פרסמה אתמול מאמר ב„לוס אנג'לס טיימס" בו טענה, כי חוסיין אינו יכול להתכחש לכך ש־70 אחוז מאוכלוסיית ירדן הם פלשתינים, המקיימים קשרים ענפים וקרובים עם הפלשתינים בגדה המערבית. קירקפטריק הוסיפה, שחוסיין אינו יכול להתעלם גם מכך שמטרתו המוצהרת של אש"ף היא להקים מדינה פלשתינית גם בגבולות ירדן, כמו בגבולות ישראל, ושאש"ף נתמך על־ידי בריה"מ ומחוייב למהפכה חברתית.

קירקפטריק ציטטה את דברי שר־החוץ המצרי, ד"ר עיסמת עבדול מגיד, שאמר, כי „רק תיאום ירדני־פלשתיני יכול למלא את התקוות של העם הפלשתיני", וסיכמה: „רבים בגדה המערבית, במצרים, בישראל ובארה"ב יפעלו קשה כדי להחזיק אותו ואת התיאום הירדני־פלשתיני בחיים".

מס הכנסה מתכוון לעקל כספי עיריית באר שבע

איילת מזור

לגזברות עיריית באר שבע נודע כי מס ההכנסה מתכוון לעקל את כספי העירייה. אריק ניסן, מ"מ ראש העירייה, אמר: „מדי פעם מס הכנסה עושה שרירים. אם כוונותיהם היו רציניות, הם היו מעקלים את הכספים לפני תשלום המשכורות. החודש שילמנו את כל החובות גם לספקים וגם לקבלנים.

„מיראז'" מצרי התרסק — הטייס נהרג

רויטר

קהיר. — מטוס מיראז' של חיל האוויר המצרי התרסק אתמול אל תוך בית בעיר טאנטא שבדלתה של הנילוס. הטייס נהרג והבית עלה בלהבות — על כך מסרו מקורות של משרד ההגנה.

הפרקליטות שוקלת הגשת כתב אישום פלילי נגד פייסל חוסייני

המשטרה תבקש כנראה היום להאריך את מעצרו לצורכי חקירה

עתים

משטרת ירושלים תבקש ככל הנראה היום מבית־המשפט השלום בעיר להאריך את מעצרו של פייסל חוסייני, ראש המרכז ללימודים ערביים במזרח־ירושלים.

חוסייני נעצר לפני כשבועיים במעצר מנהלי ל־6 חודשים, על פי צו שהוציא שר־הביטחון. הדיון בצו המעצר המנהלי החל אתמול בבית־המשפט המחוזי בירושלים ובתחילת הדיון הודיע נציג פרקליטות המדינה, עו"ד שמעון דולן, שבכוונת הפרקליטות וגורמי הבטחון להביא את חוסייני להארכת מעצר פלילית בבית־משפט השלום לצורכי חקירה.

נציג הפרקליטות הוסיף, כי אם ייעצר חוסייני לצורכי חקירה, תבקש מערכת הביטחון להתלות את צו המעצר המנהלי.

פרקליטיו של חוסייני, עורכי־הדין אביגדור פלדמן ואיברהים נאסר, טענו, כי הדבר איננו אפשרי, משום שלדעתם מעצר מנהלי הוא הליך אדמיניסטרטיבי, הבא במקום הליך של מעצר פלילי תקין, ושני ההליכים אינם יכולים להתקיים זה בצד זה.

סגן נשיא בית־המשפט המחוזי בירושלים, השופט אליהו נועם, הודיע, כי הדיון לגופו של עניין סביב צו המעצר המנהלי יימשך ביום ה' הקרוב.

פרקליטיו של חוסייני ביקשו מהשופט לקיים את הליך הדיונים בצו המעצר המנהלי בדלתיים פתוחות ובשלב זה התיר השופט לפרסם את פרטי הדיון.

„וידי משה כבדים..."

„כשם שאהרון וחור תמכו במשה במלחמה עם עמלק, כך אני וחברי רוצים לתמוך בישראל" – אמר אתמול ג'וזף אוסיס, מנהל תחנת השידור „קול־התקווה" בדרום־לבנון, לראש הממשלה יצחק שמיר, בהגישו לו פסל של משה, מעשה ידי הפסל ז'ק חלר, המתאר את משה בעת מלחמת עמלק ככתוב „וידי משה כבדים, ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה ואהרון וחור תמכו בידיו מזה ומזה ויהי ידיו אמונה עד בוא השמש". (צילום: נתי הרניק / לשכת העיתונות הממשלתית)

בג"ץ מציע: משפחה שביתה מיועד להריסה תוכל לערער על ההחלטה

בפרק הזמן שבו יישמע הערעור תפונה המשפחה מביתה ובמקרה חמור במיוחד ייאטם הבית ● השופט לוין: אין פיצוי למשפחה שביתה נהרס בטעות

עתים

בג"ץ דן אתמול בשאלה אם להוציא הנחיות שיורו לצה"ל ולמערכת הביטחון לתת לתושבי יהודה ושומרון שהצבא מבקש להרוס את בתיהם זכות ערעור בפני השלטונות לפני שתבוצע ההריסה.

הפרשה הועלתה בפני בג"ץ בעקבות עתירה עקרונית שהגישה האגודה לזכויות האזרח. בסופו של הדיון גיבשו שלושת השופטים, המשנה לנשיא בית־המשפט העליון מנחם אלון, גבריאל בך ודב לוין, הצעה שלפיה תוכל לערער כל משפחה שביתה מועמד להריסה על ההחלטה. בפרק הזמן שבו יישמע הערעור תפונה המשפחה מביתה והבית ייאטם בידי שלטונות צה"ל. איטום הבית יתבצע רק במקרה שמדובר בתגובת המערכת הבטחונית למקרה חמור במיוחד ויוצא דופן של הפרות סדר שתוצאתם פגיעה קטלנית או פציעה חמורה.

נציג האגודה לזכויות האזרח, עו"ד יהושע שופמן, טען בפתח הדיון, כי המצב שלפיו לא ניתנת לדיירי בית המועמד להריסה זכות לערער על ההחלטה, הוא מצב בלתי תקין במדינה שבה קיים שלטון החוק.

בהודעה של פרקליטות המדינה שהוגשה לבג"ץ נאמר, כי מערכת הביטחון מוכנה למסור לדיירי בית המיועד להריסה הודעה בדבר האפשרות לערער בפני המפקד הצבאי באזור לפני שתבוצע ההריסה. זאת, כדי שבני המשפחה יוכלו גם לעתור לבג"ץ. הזכות הזו לא תינתן לדיירי בית המיועד להריסה במקרים חמורים ויוצאי דופן, כמו רצח או פציעה חמורה. במקרים כאלה, המחייבים לדעת המפקד הצבאי תגובה הרתעתית מהירה תוך זמן קצר מהאירוע, לא תינתן זכות ערעור.

השופטים אמרו שוב־ושוב בעת הדיון, כי עמדת פרקליטות המדינה איננה מקובלת עליהם. „זו ללא ספק סנקציה מאד דרמטית וכואבת. השאלה היא אם לשקל בצורה מספקת היתרון שבהרתעה כנגד השם הטוב של מדינת ישראל כמדינת חוק", העיר השופט גבריאל בך.

מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, עו"ד לילי ארד, השיבה, כי עם כל ההיסוסים דרושה עדיין תגובה מהירה של מערכת הביטחון למקרים של זריקת בקבוקי תבערה או מקרים חמורים אחרים. על כך העיר השופט בך: „בימים אלה מדובר כמעט בכל מקרה שהוא חמור".

השופט דב לוין הציע שמערכת הביטחון תתפוס בתור תגובה מיידית בית המיועד להריסה ותפנה ממנו את דייריו עד תום הדיון בטענותיהם שיובאו בפני המפקד הצבאי. „אם חלילה התרחשה טעות, אפשר לתקן את העוול, טעות כזו איננה ניתנת לשינוי אם כבר נהרס הבית". השופט גם העיר, כי אפילו בנייה מחדש על־ידי השלטונות של בית שנהרס איננה מפצה את המשפחה שביתה נהרס בטעות. „מדוע זה כל כך חשוב להרוס מייד. יש לאנשים סנטימנטים לבית שבו גרו עשרות שנים", סיים השופט לוין. הוא הציע, כאמור, שבמקרים חמורים ייאטמו בתים המיועדים להריסה, והדיירים ישמעו את טענותיהם נגד ההריסה [illegible] — ייהרס הבית.

השופטים הורו לפרקליטות המדינה להגיש תוך שבוע את תשובתה להצעת בית־המשפט. אם לא תקבל מערכת הביטחון את הצעת בג"ץ, תסכים הפרקליטות להוצאת צו על תנאי שיורה לה לבוא ולומר מדוע לא תאפשר לתושבים החשודים בביצוע מעשים חמורים לטעון טענות נגד הריסת ביתם.

חברי הבונדס מצדיעים לישראל

מאות מחברי הבונדס ערכו אתמול מצעד הזדהות עם ישראל ברחובות ירושלים בסיסמה: „אחדות עם מדינת ישראל". באירוע הססגוני השתתפו חברי בונדס מרחבי העולם וכן משתתפי הזמריה הנערכת בירושלים. לפני צאת המצעד הוסבה „כיכר פריז" בירושלים ל„כיכר הבונדס". הסרת הלוט מעל השם החדש נעשתה ליום אחד, כמחווה על תרומתם. (צילום: רחמים ישראלי)

הפסקת האש במפרץ תיכנס לתוקפה ב־20 לאוגוסט

דה קויאר: מו"מ ישיר ייפתח ב־25 לחודש בז'נווה ● מציע לשלוח לאזור 350 משקיפים לחצי שנה

איי.פי, סי"צ, רויטר

ניו־יורק. — הפסקת האש במלחמה בין איראן לעיראק תיכנס לתוקפה ביום ב', ה־20 באוגוסט, בשעה 6.00 (לפי שעון ישראל) — הודיע אמש מזכיר האו"ם למועצת הבטחון.

במו"מ ישיר לשלום יפתחו הצדדים ב־25 באוגוסט, בז'נווה.

לאחר שדיווח למועצת הבטחון על המגעים שקיים עם הצדדים, אמר מזכיר האו"ם: „הודעתי למועצת הבטחון, כי שני הצדדים הסכימו להפסקת־אש, לאחר שיחות ישירות בחסותי".

„אני משוכנע, ששתי המדינות ושתי הממשלות מעוניינות באמת במציאת פתרון בדרכי־שלום לבעיה ומציאת פתרון מעין זה היא עתה עניין של שעות ספורות כלבר" אמר.

לשאלות עיתונאים, הוסיף ואמר: „אינני יכול לתאר לעצמי שיתעורר קושי כלשהו".

בדו"ח שלו למועצת הבטחון הציע מזכ"ל האו"ם להקים צוות שיפקח על הפסקת־האש במפרץ, שיכלול עד 350 משקיפים, בתוספת צוות־סיוע צבאי, יחידה אווירית וייתכן שגם יחידה ימית קטנה. יחידת הפיקוח תוצב באזור למשך שלושה חודשים.

הוא ציין, שאם יקבל את הסכמת מועצת הבטחון, מתכוון הוא לשגר מייד לאיראן ולעיראק שתי קבוצות־חלוץ, המורכבות כל אחת מ־12 משקיפים צבאיים, כליווי צוות אזרחי, בהתאם לצרכים. צוותים אלה יכוננו את הקשר עם השלטונות האיראניים והעיראקיים, יארגנו את קליטתם של המשקיפים הצבאיים ויסיירו באזורים שבהם יתפרשו המשקיפים.

מחירי הנפט עלו אתמול נוכח הסיכוי, שבעקבות הפסקת־האש יתחזק קארטל אופ"ק ויצליח לרסן את תפוקת היותר של המדינות החברות.

„הצדדים לסכסוך הבטיחו לי, כי הם יקיימו הפסקת אש זו בהקשר עם, ותוך מימוש מלא של ההחלטה 598 של מועצת הבטחון. ממשלות הרפובליקה האיסלמית האיראנית והרפובליקה העיראקית הסכימו גם להצבת משקיפי האו"ם החל במועד הפסקת האש", אמר מזכיר האו"ם.

מזכיר האו"ם (משמאל) צופה אל שר החוץ האיראני, עלי אכבאר ולאייאטי (צילום: איי. פי)

שולץ ניצל מהתנקשות בחייו בבירת בוליוויה

איי.פי, מוטי בסוק

לה־פאז. — שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ ניצל אתמול מניסיון להתנקש בחייו. פצצה התפוצצה ליד שיירת המכוניות שבה נסע בפרברי לה־פאז, בירת בוליוויה, ושמשה התנפצה במכונית שבה נסעה רעייתו, שלא נפגעה.

מעוצמת ההתפוצצות, נבקע בור בכביש ושברי מרצפות מן המדרכה הסמוכה הועפו לכל עבר.

הפיצוץ אירע שניות אחדות אחרי שחלפה במקום מכוניתו של שולץ, בעשותו את דרכו בנמל התעופה אל העיר, אליה הגיע לביקור קצר של כמה שעות.

ראש הממשלה שמיר ושר החוץ פרס שיגרו אתמול מברקי ברכה לשולץ ולרעייתו עם הינצלם מניסיון ההתנקשות.

עשרות נהרגו בשיטפונות בסודן ויותר מ־1.5 מיליון ללא קורת גג

רויטר

חרטום.— כ־1.5 מיליון מארבעה מיליון תושבי חרטום נותרו ללא מזון וללא קורת גג, לאחר שהשטפונות הרסו את בירת סודן בשבוע שעבר.

זה חמישה ימים נותרה העיר ללא חשמל. במרבית הרובעים אין להשיג מי שתייה, וקשרי הטלפון והטלקס עם העולם נותקו.

„אנו ניצבים כאן בפני אסון נורא", אמר דיפלומט. הוא ציין כי ממשלת סודן זקוקה בדחיפות לסיוע חוץ בקנה מידה גדול, כדי שתוכל לתקן את הנזק שנגרם לבירה.

הממשלה הודיעה כי חרטום ושלוש ערים אחרות הן „אזורי אסון". ארבע ערים אלה נפגעו ע"י שטפונות לאחר כ־13 שעות של גשמי זעף שפקדו את סודן בימים חמישי ושישי. עשרות אנשים נהרגו או נפצעו כאשר בתיהם התמוטטו, או נסחפו עם הזרם הגואה. אנשים נוספים התחשמלו למוות כאשר כבלים ועמודי חשמל נפלו לרחובות. מאות אלפים מרבית תושבי אזורי העוני מסביב לחרטום, שוהים זה הלילה השלישי תחת כיפת השמים, עם כמות מזון מצומצמת ביותר.

האנייה שהפילה הצילה

איי.פי.

וושינגטון.— אוניית־המלחמה האמריקנית „וינסנס", שהפילה בחודש שעבר מטוס נוסעים אירני, הצילה ביום א' חמישה דייגים איראניים, שנסחפו ללב־ים בסירת־המצלה קטנה — מסרו מקורות במשרד ההגנה האמריקני.

„וינסנס" עסקה בסיור שגרתי במפרץ עומאן, מדרום למיצר הורמוז, כאשר הבחינו אנשיה בסירה נסחפת. חמשת הדייגים הועלו על סיפונה של אוניית־המלחמה וקיבלו שם טיפול.

הפגנות בכל רחבי בורמה בדרישה להנהיג דמוקרטיה

4 נהרגו בערי השדה ● המפגינים דרשו לסלק את השליט החדש, סין לווין

רויטר

ראנגון.— אזרחי בורמה, שסבלו 26 שנה משלטון דיכוי פתחו אתמול בגל של שביתות בתביעה להקמת ממשלה דמוקרטית ולמציאת פתרון למשבר הכלכלי.

רדיו ראנגון מסר כי הפגנות המוניות נערכו בראנגון הבירה וב־12 ערים אחרות.

בשידור נאמר עוד, שבכמה מקומות היו יריות ושני אנשים מצאו את מותם בעיר מאנדליי, 650 ק"מ מצפון לראנגון. שני אנשים נוספים נהרגו במרגי, 550 ק"מ מדרום מזרח לבירה.

המונים יצאו להפגין ברחובות הבירה, והתעלמו ממצב החירום שהוכרז ביום ו' בשבוע שעבר. היתה זו ההפגנה הגדולה ביותר מאז ההפיכה הצבאית שהעלתה לשלטון את נה וין ב־1962.

עדי ראייה אמרו כי ברחובות הבירה התארגנו קבוצות של מפגינים שמנו עד 10 אלפים אנשים. הם עברו ליד משאיות שעליהן ישבו חיילים חמושים, והשמיעו קריאות בעד זכויות האזרח במדינה.

המפגינים דרשו את סילוקו של סין לווין, מי שהיה בריגדיר גנרל, שקיבל לידיו את רסן השלטון כאשר נה וין התפטר ב־26 ביולי מתפקידו כמנהיג המפלגה השלטת.

דיפלומטים דיווחו, כי המפגינים צעדו מאחורי דגלים אדומים, המסמלים אומץ לב, והניפו תמונות של הגיבור הלאומי, אונג סאן, משנות ה־1940. בין המפגינים היו סטודנטים, צעירים, נשים, נזירים ותושבים אחרים. הם התקהלו ליד משרדי הממשלה, וקראו להנהיג דמוקרטיה ורפורמה כלכלית.

ארה"ב וישראל יסייעו למצרים בפרויקט חקלאי

אורי הורוביץ

מקורות בכווית דיווחו, שארה"ב סיכמה עם ישראל ומצרים על פרויקט לפיתוח החקלאות בסיני ובמצרים, בסך כולל של 180 מיליון דולר. ארה"ב תסייע במימון, וישראל תשלח למצרים מומחים לחקלאות.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 8.8.88

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
כל מטבעות	1			1.7099	1.7312	1.7186
דולר אמריקני	1	1.62	1.69	1.6388	1.6592	1.6468
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8627	0.8735	0.8666
לירה סטרלינג	1	2.72	2.85	2.7654	2.7999	2.7852
פרנק צרפתי	1	0.25	0.26	0.2560	0.2592	0.2570
ין יפאני	100	1.20	1.26	1.2225	1.2378	1.2296
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7640	0.7735	0.7672
פרנק שווייצרי	1	1.01	1.06	1.0323	1.0452	1.0367
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2525	0.2557	0.2536
כתר נורווגי	1	0.24	0.24	0.2380	0.2410	0.2393
כתר דני	1	0.22	0.24	0.2286	0.2315	0.2273
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3657	0.3702	0.3676
דולר קנדי	1	1.33	1.39	1.3547	1.3717	1.3621
דולר אוסטרלי	1	1.26	1.36	1.3071	1.3234	1.3154
ראנד דר' אפריקני	1	0.39	0.55	0.6574	0.6656	0.6601
פרנק בלגי	10	0.40	0.42	0.4119	0.4170	0.4139
שילינג אוסטרי	10	1.21	1.26	1.2266	1.2419	1.2328
לירה איטלקית	1,000	1.15	1.22	1.1703	1.1849	1.1750

מחר תחל נסיגת כוחות דרא"פ מדרום אנגולה

סי"צ, רויטר

פרטוריה. — חיילי דרום אפריקה השוהים עתה בדרום אנגולה יתחילו בנסיגתם מחר, ופינוי הכוחות הדרום אפריקאיים ממדינה זו יסתיים ב־1 בספטמבר — הודיע אתמול שר החוץ של דרום אפריקה, רילוף פיק בותה.

הנסיגה של כוחות דרא"פ מדרום אנגולה תתבצע בעקבות הפסקת אש באזור שעליה הסכימו הצדדים.

בינתיים נמסר בפרטוריה כי נשיא דרום אפריקה, פיטר וו. בותה, הזמין את מזכיר האו"ם, פרז דה קואייר, לבוא לדרום אפריקה בהקדם האפשרי, כדי להכשיר את הקרקע למימוש ההחלטה 435 של האו"ם בעניין עצמאות נאמיביה. דרום אפריקה ממשיכה לשלוט בנאמיביה מ־60' תוך הפרת החלטות האו"ם. „הפסקת אש דה־פאקטו נשמרת עתה", נאמר בהודעה משותפת שפורסמה בפרטוריה, מטעם דרא"פ, קובה ואנגוליה.

ההודעה פורסמה בעקבות השיחות שהתנהלו בשבוע שעבר בז'נווה בתיווכה של ארה"ב. שיחות אלה תוארו כפוריות, חיוביות ופוריות.

הסובייטים החלו לפנות צבאם מבירת אפגניסטאן

רויטר, סי"צ

היחידות הראשונות של הצבא הסובייטי החלו אתמול לפנות את קאבול, אולם דיפלומטים ציינו, כי הסובייטים ימשיכו בנוכחותם הצבאית בבירת אפגניסטאן לפחות בתקופה הקרובה.

עיתונאים ממדינות המערב הוזמנו לטקס צבאי שציין את התחלת הפינוי הסובייטי. הטקס נערך בחנה בשכונת ח'יר חאנה בצפון העיר. לא נמסרו פרטים על מספר החיילים העוזבים את העיר וכמה יישארו בה.

נפתח משפטו של ספק ה„ציקלון־בי" למיידאנק

רויטר

בילפלד, (גרמניה המערבית). — אתמול נפתח כאן משפטו של קרל הקר (76) המואשם בהשתתפות ברציחתם של אלפי יהודים במחנה הריכוז מיידאנק בפולין.

התביעה מאשימה את הקר, כי היה אחראי לאספקת גז „ציקלון־בי" למחנה הריכוז בין מאי 1943 למאי 1944.

הקר טוען כי לא ידע דבר על הרצח ההמוני של אסירים יהודים.

בנוסף לתפקידו במיידאנק הוא שירת גם באושוויץ. הוא ריצה כבר תקופת מאסר של חמש שנים לאחר שנידון ב־1965 ל־7 שנות מאסר באשמת השתתפות ברציחות באושוויץ.

בית המשפט הרשה להקר לבוא לדיונים ל־3 שעות ביום בלבד, בגלל מצב בריאותו המעורער. מצפים שלמעלה מעשרים עדי ראייה, מרביתם מפולין, יעידו במשפט, האמור להימשך עד ינואר.

צרפת תנצל זכויותיה — „אייר פרנס" תטוס לברלין

י. שמי

„אייר פרנס" החליטה להקים חברה חדשה בשיתוף עם גרמניה המערבית, אשר תנצל לראשונה את הזכויות של צרפת להפעלת קו תעופה בין ברלין לגרמניה המערבית.

הקו החדש יקשר בין ברלין לפרנקפורט, קלן, מינכן וסטוטגרט. אייר פרנס תחזיק ב־51% מהמניות ואת השאר תחזיק „לופטהנזה".

מוסקווה מתקרבת למערב בשיעור הפשיעה הפלילית

רויטר

מוסקווה. — עלייה חדה במעשי הרצח, האונס וגניבת מכוניות חלה השנה בבירת בריה"מ כדווח השבועון „ארגומנטי אי־פאקטי".

השבועון מציין כי על אף המבצע נגד השכרות, נעצרו למעלה מאלפיים אנשים במוסקווה לאחר שהתגלה כי הם מייצרים משקאות אלכוהוליים — עלייה בשיעור של 72.5 אחוז לעומת אשתקד.

בששת החודשים הראשונים של '88 נרשמה עלייה של 14 אחוז במעשי הרצח, כ־24 אחוז במעשי אונס, ועלייה של 50 אחוז בגניבת מכוניות לעומת החצי הראשון של '87. בנאי אף רווח על קרבות רחוב במוסקווה בין כנופיות של גנגסטרים.

הוליווד חוזרת לייצר — בתום שביתת התסריטאים

רויטר

לוס אנג'לס. — תסריטאי הקולנוע והטלוויזיה בהוליווד הצביעו אתמול ברוב גדול על שובם לעבודה. שביתתם נמשכה 22 שבועות, ועלתה לתעשיית הבידור האמריקאית 125 מיליון דולר. ייצור הסרטים לקולנוע ולטלוויזיה כמעט ופסק.

התסריטאים קיימו אסיפות כלליות בלוס אנג'לס ובניו יורק והצביעו ברוב של 2,111 נגד 412 לחזור לעבודה, לפי הצעת נשיא האיגוד, ג'ורג' קירגו.

אולפני הסרטה, שפיטרו מאות עובדים בגלל השביתה, החלו בהכנת הפקות חדשות עוד ביום רביעי שעבר, לאחר שהנהלת האיגוד של התסריטאים הגיעה להסכם עם מפיקי הקולנוע והטלוויזיה.

כמה מתסריטאי הוליווד, המקבלים שכר גבוה מאוד, אמרו כי השביתה עלתה לכל אחד מהם לפחות 100,000 דולר.

התסריטאים דרשו תגמולים על הסרטות ושורות בחו"ל של הסרטים „שלהם". בעניין זה הושג הסכם להעלאת התגמולים האלה ב־50 אחוז עבור סרטים רבי מכר.

● נשיא בוטסוואנה, קט מאסיר, נפצע בעת שמנוע במטוסו התפוצץ באוויר מעל אנגולה. מאסיר (63) טס ללואנדה לפגישה [illegible]. הוא נפצע בגבו מרסיסים שחדרו לתוך המטוס.

על היום

תעלול רציני

פגישתו של ג'סי ג'קסון עם שגריר ישראל בארה"ב, משה ארד, היא ביטוי להכרה, כי כדי להיבחר אי־פעם לנשיאות, עליו להתקרב, למשל, לישראל וליהודים

דליה שחורי, וושינגטון

הבומר ג'סי ג'קסון „כאילו" קיבל את מרות התנועה. „כאילו" החליט להצטרף למסע הבחירות למען בחירת מייקל דוקאקיס לנשיא. האמת היא, שכשאתה רואה אותו, אם אינך יודע שהוא אמור לפעול למען מישהו אחר, אתה בטוח שהוא פועל למען עצמו. הוא מואיל להזכיר את דוקאקיס, כששואלים אותו על דוקאקיס. ביתר הזמן, הוא עובד עבור ג'סי ג'קסון.

כשהוא יוצא מן הפגישה הממושכת עם שגריר ישראל בארה"ב, משה ארד, הוא ניגש מיד לילד נחמד, פותח בחילופי חיוכים עימו וכמעט מבריח אותו (על משקל הצופה הטוב,

האם הוא התכוון ברצינות? הוא בוודאי לא חשב, שעם ה„רקורד" שלו, של עבודה גלויה עם הלובי הערבי, ושל יחסים מתוחים עם הקהילה היהודית, לרבות התבטאות אנטי־שמית אחת מובהקת („היימיטאון" על ניו־יורק), תישקל הצעתו ברצינות. נשארת, אפוא, האפשרות, שההצעה שלו לארד הייתה תעלול־בחירות, עם כוונה רצינית — אולי — בצידה: לשפר את האווירה בינו לבין הקהילה היהודית באמריקה.

המעניין הוא, שהדרך ליהודי ארה"ב עוברת, במוחות האנשים, דרך ישראל. מבחינה זו נהג נכון השגריר ארד, כשהמליץ בפני ג'קסון לחדש את יחסיו עם המנהיגות היהודית המוכרת בארה"ב, שכן „אני נציג זר בארצכם ואיני רואה מקום, מבחינת תפקידי,

ההצעה הייתה מגיעה להצבעה, היא הייתה עוברת.

באחרונה היו גילויי אנטישמיות מצד שחורים כלפי יהודים בשיקאגו, עיר מגוריו של ג'קסון. קולו של ג'קסון נגד גילויים אלה לא נשמע. בצאתו מן הפגישה עם ארד, שאלתי אותו על כך. הוא כמעט התרחק מן המיקרופון והלך. אמר שלא יגיב, שכבר הגיב על כך ולא צוטט כהלכה. לבסוף נענה לבקשה לתת לתקשורת הזדמנות לצטט אותו נכון, אבל הוא לא אמר הרבה. הוא אמר, שההתנגדות לגזענות ולאנטישמיות היא עקבית, וכי אפילו בשיקאגו היא איתרה מנהיגים וניתנה תגובה הולמת. מכאן עבר לראש עיריית ניו־יורק, אד קוץ', שהזהיר יהודים מלדבר איתו, עם ג'קסון, וניכר היה

מן הדברים, אך לא את כולם. המינוח שבו נקט, הוא יותר של מטיף מאשר של מדינאי. אבל הוא הזכיר באריכות, פעמים אחרות, את החלטות מועצת הביטחון 242 ו־338 וכן את הסכמי קמפ־דייוויד. לא אתפלא, אם יתברר שהוא מנסה עתה לשכנע את ידידיו באש"ף, שהשעה דוחקת, וכי עליהם להכיר בהחלטות אלה, כדי להיכנס מהר ככל האפשר למשא־ומתן עם ישראל.

ג'קסון העלה את בעיית השחורים העבריים, שאין להם רשיונות עבודה בארץ. הוא הזמין את ארד לביקור־גומלין פרטי בביתו בשיקאגו. הוא אמר, שפגישת שלשום היא „אחת מני רבות" שעוד יהיו. הוא פתח בדיאלוג עם ישראל. הוא דיבר על הצורך

ג'סי ג'קסון עם השגריר משה ארד ● יהיו עוד פגישות

שהבריח זקנה לעבור את הכביש) לרדת אליו מהראמפה, כדי להצטלם איתו. או הוא מגלה עוד שני זאטוטים, קורא להם, ונושא אותם מיד בזרועותיו. העיתונות יכולה להמתין. לא מפני שהילדים חשובים יותר, אלא מפני שאם היא חיכתה שעתיים וחצי, אולי יעניין אותה גם לדעת, שג'סי ג'קסון הוא איש נחמד מאוד, אוהב ילדים.

בחוץ הוא ממלמל משהו על כך, שהמו"מ בין הצדדים צריך להתנהל באמצעות הצדדים באיזור והממשל האמריקני, שתקופת הנשיא קארטר הצליחה להביא לשלום בין ישראל ומצרים, אך בשבע השנים האחרונות, „למרבה הצער", הביא לקיפאון בלבד. אולם בשיחה עם ארד הוא שוטח את רצונו האמיתי: למלא תפקיד בתהליך השלום. הוא מבקש לשמוע מארד, אם יוכל, בתוקף קשריו ומעמדו, למלא תפקיד בתהליך השלום.

ארד מסביר לו בעדינות אך בתקיפות, שישראל רואה את תהליך השלום כנמצא באחריות המדינות הנוגעות בדבר והממשל האמריקני, וכי ישראל מקווה, שכל ממשל אמריקני שייבחר, יהיה מעורב בתהליך השלום. ג'קסון אינו מנסה להתווכח.

להיכנס להידברות בין גורמים אמריקניים".

אדם שנוי במחלוקת

ג'קסון הוא מנהיג בעל קסם אישי רב, נואם־מטיף בחסד, אדם שנוי במחלוקת בשל אופיו (אימפולסיבי, זקוק לעיסוי־אגו מתמידים) ונטיותיו ה„ליבראליות" (מלה גסה באמריקה של היום) מדי. יהודים רואים בו אויב, ויש האומרים, שיתר לו לחשוש מפניו, רק כשיירד מן הבימה הפוליטית. הוא וראש עיריית ניו־יורק הם זוג מוזר, המחליף מהלומות עד להתפייסות הבאה.

במשך שנים מגלה ג'קסון אהדה לטיעוני הלובי הערבי (עוד לפני שהיה לובי ערבי רשמי באמריקה). בוועידה האחרונה של המפלגה הדמוקרטית באטלנטה הוא פעל לשינוי מצע המפלגה בנושא המזרח־התיכון, בכיוון של הכנסת סעיף על זכות ההגדרה העצמית של העם הפלשתיני. הוא לא הצליח בכך, אך הצליח להשיג מדוקאקיס הסכמה להעלות את הצעתו לדיון במליאה. הלובי הערבי ראה זאת כנצחון. הלובי לא ביקש הצבעה, כי חשש שבהצבעה ההצעה תיפול. ג'קסון בפגישה עם ארד, אמר, שהוא בטוח, לו

שהוא מנסה להסיט את הוויכוח, או לעשות מעין סימטריה בין שחורים־אנטישמים ויהודים־נגד־שחורים.

לשגריר ארד אמר ג'קסון, שלא רצה להגיב בפומבי יותר משהגיב אבל אמר לארד „שלא יהיה לך ספק איפה אני עומד בעניין זה". הוא הוסיף, שרוב השחורים אינם נגררים למערכה זו. הדיסקרטיות הרבה, שגילה דווקא בנושא האנטישמיות, עוררה בי לפתות את החשד, שיותר מענייני אנטישמיות, חשוב לו לא להפסיד אף קול שחור, גם אם הוא גזעני.

מינות של מטיף

ארד, אגב, אמר לג'קסון, בפרק אחר של שיחתם, שהוא היה מצפה ממנו, שייצא נגד החלטת האו"ם, המזהה את הציונות עם גזענות. ג'קסון שתק.

ג'קסון שמע סקירה ארוכה על הסכסוך באזור, מנקודת־מבטה של ישראל. הוא, מצידו, אמר, שבעקבות צעדיו האחרונים של חוסיין, אין כבר אופציה ירדנית וצריך לפתוח בהידברות ישירה בין הפלשתינים וישראל. הוא תומך בהסכמי קמפ־דייוויד וגם בוועידה בינלאומית. הדרך שבה דיבר על הסכסוך בצאתו מן הפגישה העידה, שהוא מכיר חלק

להקים מועצה משותפת להידברות בין יהודים ושחורים בארה"ב, „כדי שנוכל, כשיש בעיות, לדבר זה עם זה ולא זה נגד זה". הוא הביא עימו שלושה אנשים, שניים מהם יהודים — עוזרו פיטר שטראוס ויו"ר מועצת המנהלים של הוועד היהודי־אמריקני — אד אלסון — שלאחר דבריו לתקשורת, אמרו לתוך המיקרופון, כי הפגישה עם ארד הייתה חשובה וטובה.

ייתכן שהפגישה לא תניב פרי מיידי. המשקע בין הקהילה היהודית וג'סי ג'קסון הוא מר וטרי מדי. גם עמדותיו המדיניות בנושא המזרח־התיכון מרתיעות יהודים רבים. אבל אם הוא ימשיך לגלות עניין בהתקרבות לישראל וליהודים, דבר שגם יחייב אותו במרוצת הזמן לרכך את עמדותיו, ייתכן שלא מחר, אך מחרתיים, יימצאו יהודים רבים שיחשבו, שאחרי הכל ג'סי ג'קסון לא נורא כל־כך. ג'קסון אינו רוצה יותר מכך. הוא פועל בעקביות כדי לזכות בלגיטימציה בקרב קבוצות־אוכלוסייה בציבור האמריקני, העשויות לתמוך בו בריצתו הבאה שלו לנשיאות ארה"ב. הוא יודע, שאם יש לו סיכוי לנצח אי־פעם, סבלנות וזמן יהיו מרכיב חשוב מאוד בסיכוי זה.

מ"מ ראש דסק יום: חנה איש־הורביץ
ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

אחריות נוסח רוזולין

נוכח בעיות חברת העובדים מתעוררת שאלת האחריות המיניסטריאלית ולא הנורמה הפופוליסטית

משה צ'יזיק

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, הגיב על הדרישות להפסיק כהונתם של אישים במטה חברת העובדים באומרו, שהוא „מתנגד לאימוץ הנורמה הפופוליסטית של הדחת המורחלסים". אין להבין את ההשוואה הזו: בין אחריות מיניסטריאלית לבין פופוליזם. זאת אמנם אימרה יפה, אבל עניינית אין בה הגיון. כאשר התקיימה הפגנת של 400 איש בככר מלכי ישראל נגד מעללו של אריק שרון בלבנון, בתביעה להקים ועדת חקירה ממלכתית, זו הייתה הפגנה שהועילה, ועדת החקירה מונתה ושרון הורחק מתפקידו כשר ביטחון. זה היה ביטוי לרצון העם, אך האם זו הייתה הפגנה פופוליסטית? נניח, שד"ר גד ייאלץ להתפטר לאחר שלא מסר לממשלת ישראל את כל האינפורמציה בעניין תנאי הפיטורים של הבכירים, האם תהיה זו עריפת ראשים על־פי נורמה פופוליסטית? או אם נקח כדוגמה את התפטרותו של אריה דולצ'ין בעקבות שערוריית יפת בבנק הלאומי, וכן את התפטרות חברי הנהלה אחרים של הבנק הלאומי — האם זו עריפת ראשים פופוליסטית או נורמה של אחריות מיניסטריאלית.

אפשר להדגים למשל גם את מקרה מילואות. נניח, שאושי פרידמן היה ממשיך עוד שנה בתפקידו, והרוש שהר היה מגלה את הגרעונות העצומים של מילואות או נניח שאושי פרידמן לא המשיך 30 שנה, אלא רק קדנציה אחרונה, והנה מתגלה מה שהתגלה. מה היה צריך להמשיך בתפקידו? או שלא כל נורמה ציבורית, לא זו בלבד שאושי פרידמן היה צריך להתפטר, אלא גם כל אלה שתמכו והיו של שיטתו והיו שותפים לה.

שאלה נוספת מתעוררת בעקבות התבטאויותיו של דני רוזוליו על המשבר בחברת העובדים. מה פירוש אימרתו: „אנחנו (רוזוליו, קיסר והלל) אבל לא המנהלים". בחברות פרטיות ישנם בעלים של מפעלים, והם אינם רשאים להתפטר משום שהם אלה שהאחריות המלאה מוטלת עליהם באמת, על המנהלים שמקבלים משכורות, ועל־פי כישוריהם היה למנוע את המשבר. לא כן במפעל ציבורי, כאשר בראשו נציגים של הציבור, שתפקידם היה לפקח על המנהלים בכל הרמות כי יעבדו על־פי מדיניות, שנקבעה על ידי הבעלים הציבוריים (הקיבוץ, ההסתדרות, המדינה וכו').

מכל מקום, קיסר ורוזוליו אינם הבעלים של המשק ההסתדרותי. ועל כן הצעה בה השתמש רוזוליו אינה [illegible] להבדיל בין קיפוח לבין תפקיד. ללא ספק, התגלו בהסתדרות כמה כשלונות, אך אין זאת אומרת שבכל כישלון צריך לערוף ראשים, כלומר להחליף את העומדים בראשה, להחליף כדי להחליף את האחראי על האוצר לבטחון סוציאלי, מפאת מצבה של קופת־חולים, יש להתייחס לשני גורמים. א. באיזו מידה ישנה אחריות כלכלית אמצעית על המצב הזה. ב. האם ראה האגף מכהן מספיק זמן כדי שתוטל עליו האחריות למה שקרה. יותר מזה, אין לשכוח כי המנהל בפועל של קופת חולים פרופ' דורון התפטר. גם האחראי למפעלי כור גביש, התפטר.

חברת העובדים חולשת על כל המשק, האחריות שלה מקיפה, היא כוללת את כל המערכת. כישלון אחד או שניים לא היו מצריכים שינויים פרסונליים. מצב שבו כל המערכת הועמדה בפני בעיות חמורות. אלא שאז מתעוררת שאלת האחריות המיניסטריאלית, ולא הנורמה הפופוליסטית.

חבלי עובדים

סימנים כחולים ב„כיתן"

יום אחרי ההצגה הגדולה בהדר יוסף עובדי כיתן ומפוטריו בביתם, מלקקים את הפצעים. בתל־אביב בינתיים אין מדברים על החזרת העובדים, אלא קובעים את גובה הפיצויים

כתבנו בעמק

„אני אעבוד בבמר ערבי, אבל לכיתן לא אחזור. אני אמנם מפרנס 9 נפשות, אבל אלוהים נמצא בשמיים והוא יסתכל על הילדים שלי", כך אומר אליהו בן־שמחון, ממפוטרי „כיתן", 26 שנים במפעל, היום סגן־מנהל מחלקה.

בית־שאן, יום אחרי ההצגה הגדולה שנתנו ב„הדר יוסף", שקטה. שערי־המפעל נעולים, רק השומרים מחברת השמירה, ששכרה הנהלת המפעל, נמצאים בפנים. העובדים והמפוטרים בבית. חם מדי בשביל להיות בחוץ. יש כאלה שמלקקים את הפצעים. שוכבים בבית, כואבים את מצבם ואת המכות והסימנים הכחולים שהשאירו להם השוטרים בתל־אביב.

גם אליהו בן־שמחון בבית. שוכב. הכל כואב לו. הלב, הנשמה והגוף. הוא כאמור, ל„כיתן" לא חוזר. היה לו מספיק ממה שהוא נתן, ועבור מה שקיבל לא שווה לחזור. „שיתנו לי חודשיים לשנה וזה מספיק לי, אלך לנקות חדרי מדרגות, אבל למפעל לא חוזר". בביתו הצנוע בשדרות הארבעה בבית־שאן הוא שוכב ונאנח מכאבים. מסתכל בעיתונים, כמה הוא מככב. „בכנסתי לחדר ההנהלה, החזקתי רמקול ביד וצעקתי למנכ"ל המפעל, תבוא, תשמע את העובדים, אל תשמע למאיר סגל (מנהל המפעל בבית־שאן). באו שוטרים, נתנו לי מכה באשכים ותפסו אותי שם חזק והרימו אותי באוויר. התחלתי לבכות, הכאבים היו נוראיים". מספר בן־שמחון בקולו הצרוד. „הנה, תראה אפילו בעיתון רואים כמה זה כואב לי. בושה בשביל המשפחה".

גם אליהו בן־שמחון קיבל פיצויים לבנק. גורלו שפר עליו מזה של חבריו. כל 26 השנים ב„כיתן" קיבל 11,000 שקלים. „מה אני אעשה עם זה", הוא אומר. 5,000 ילכו לבנק בשביל לכסות את האוברדרפט והשאר ייעלם. „תגיד לי אתה, אני נתתי את הדם שלי למפעל הזה, הייתי חבר ועד העובדים, הצעתי הצעות ייעול ורק רציתי את טובתו של המפעל הזה, או ככה זורקים אותי לכלבים?"

משטר חמור

לבן־שמחון טענות קשות כלפי המנהל הנוכחי של המפעל, מאיר סגל, לשעבר מנהל כוח־האדם במקום. כמו רבים אחרים הם קיוו, משנתמנה למנהל המפעל — ייטיב עם העובדים, יטה עמהם חסד. הם התאכזבו. „יעשו שם משטר חמור, יאסרו על העובדים לשתות, לשבת ולעשן, רק לעבוד, לעבוד ולעבוד, ולא לשכוח להגיד למנהל כל פעם: כן, ארוני", אומר אליהו בן־שמחון.

גורלו של אחיו, מסעוד בן־שמחון, שפר עליו. אמנם קיבל מכות בהפגנה, אך עם זאת לא צריך לדאוג לפרנסה. אותו לא פיטרו. הוא הפגין בשביל החברה, בשביל אחיו וכדי שהתמונות האלה לא תחזורנה אליו. הוא שוכב בבית עם כאבי גב וכאבים בצוואר. מדי פעם מתקשר לאחיו, כדי לעודד ולהתעודד.

„השוטרים רצו לגרור אותי לניידת. שישה מהם התיישבו לי על הגב. החבר'ה לא הסכימו, נלחמו בהם שלא יקחו אותי. עכשיו אני בקושי זז. הגב כואב; הצוואר תפוס ואם זה לא יעבור, אני אלך מחר לרופא", הוא מספר. 21 שנים הוא כבר במפעל, מפרנס אשה ו־6 ילדים. עם שעות נוספות, פרמיות וכל התוספות השונות מביא הביתה 1,400 שקלים. צר לו על אחיו. הוא משוכנע, כי המנהל, סגל, מתנקם בו. „הוא הרי היה עובד מצוין ונתן את נשמתו למפעל", אומר מסעוד.

יהודה אלבז הוא אחד מהשניים, שהמשטרה הצליחה „לשבות". „עמדתי מעבר למחסומים, היו דחיפות, נפלתי מעבר למחסום, השוטרים תפסו אותי, היכו אותי בחזה, ברגליים, בגב וגררו אותי לניידת. אלבז ישב במכונית המשטרה ארבע שעות, נתנו לו לאכול ולשתות מהאוכל שלהם. על אלה שהיכו אותו הוא ממורמר. „מה הם חשבו שאנחנו מחבלים? הנה עכשיו אני בקושי זז ובקושי נושם. בשביל מה המכות החזקות האלה?"

אלבז עבד בכיתן 11 שנים, התפטר, ואחרי 14 שנים חזר שוב. עובד כבר שנה באחוזה. ל„הדר יוסף" הגיע בשביל לעזור לחבר'ה, חייבים להזדהות איתם. מחר זה יכול להיות הוא.

קצת פוליטיקה

במועצת פועלי בית־שאן מרוצים. הכל דופק כסדר. לפי התוכנית. ההפגנה הצליחה, ההנהלה „התקפלה", מוכנה לדבר למרות השביתה. צדקה אברהם, הדובר של המועצה משבח את מזכיר המועצה, פיני קבלו. „הוא לא איבד את רסן השליטה על העובדים", אומר צדקה ומשבח את המועצה, שמצליחה לממן את המאבק... ההסעות להפגנות ולאסיפות הן על חשבון המועצה, וקרן השביתה משלמת לעובדים על הימים שהם בבית. צדקה אומר שהתערבותו של שמעון פרס עזרה, ואילו ההתערבות של אריק שרון רק הזיקה. קצת פוליטיקה במאבקים האלה צריך. המובטלים באים והולכים, הפוליטיקאים תמיד נשארים.

נכון לעכשיו, פיני קבלו ויועץ העובדים נמצאים כל יום בתל־אביב במשא־ומתן. הכל סומכים עליהם שיעשו עבודה טובה. כבר אין מדברים על להחזיר את המפוטרים לעבודה, אלא על גובה הפיצויים. בסופו של דבר כולם היו מרוצים. גם ההנהלה וגם הוועד, גם העובדים וגם מועצת הפועלים. אלה שיאכלו את כספי הפיצויים יופיעו בעוד מספר חודשים ברשימת המובטלים של בית־שאן. הם עוברים לטיפולה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הם יהפכו להיות מספרים ואחוזים.

פועל כיתן בהתנקשות אלימה בהפגנה ב„הדר יוסף". מה הם חשבו, שאנחנו מחבלים?

רגשות תוססים ומספרים גולשים

יהודה צור

לפני זמן מה הגיש אבי עמר, יו"ר ועד עובדי „פרי הגליל" תלונה למנכ"ל „כור", בני גאון, על מחדלים בניהול המפעל. היום חש אבי עמר, העומד בראש ועד 100 עובדי המפעל, שהוא משלם על כך מחיר. ב־23.6 הופיעה ב„על המשמר" ידיעה, לפיה מבקשים עובדי „פרי הגליל" מבני גאון בדיקה מקפת בעניין הפסדים עצומים שנגרמו למפעל — לדעתם, עקב החלטות שגויות של ההנהלה. עתה, חודש וחצי לאחר מכן, גילה יו"ר ועד העובדים שמשכרו החודשי קוצצו שני שליש, לטענתו, עקב חשדה של הנהלת המפעל, כי הוא שחשף את הפרשה ב„על המשמר".

ב־19.7 פנה ועד עובדי מפעל „פרי הגליל" שבחצור, השייך לקונצרן „כור", למנכ"ל בני גאון וביקש להורות על בדיקה מקפת על הנעשה במפעל. לדברי ועד העובדים, נגרמו הפסדים של מאות־אלפי דולרים בשל החלטות שגויות של הנהלת המפעל. פרטים אלה נמסרו גם בישיבת חירום של מועצת פועלי חצור, שהתקיימה שם באותם הימים. ועד העובדים צירף מסמך מפורט בעניין טענותיו, בתוספת מסמכים ותמונות של תוצרת המפעל — מזון קפוא ושימורים — שהושלכה לפח־אשפה, משום שהתקלקלה. שווי הסחורה מוערך במאות־אלפי דולרים.

לפני פוצח משנה הגיע למפעל יעקב גלבוע, חבר קיבוץ אלונים לשעבר, שניהל לאחרונה את מפעל „פרי העמק", שנקלע כידוע לחובות כבדים, ונסגר. עקב כך, הגיע למפעל דני בן־ישי, עוזב קיבוץ בית העמק. דני התמנה לממלא־מקומו של יעקב גלבוע; תפקיד חדש, שלא היה קיים עד אז. לטענת העובדים, אין לבן־ישי כישורים בתחום הניהול בענף המזון. עוד בחודש יולי אמרו לנו העובדים, שרבות מן ההחלטות שנתקבלו על־ידי דני בן־ישי היו שגויות. לאחר שהמנכ"ל שהה בחו"ל חמש פעמים בשנה האחרונה, החליט דני בן־ישי על כניסה לשיטה חדשה של ייצור תורד קפוא. הדבר גרם להפסדים של קרוב ל־200,000 דולר. לטענת העובדים, הסתבר אז שאיש כמעט אינו חפץ בסחורה זו והיא שמורה עתה במפעל, עם כל ההוצאות הישירות והוצאות המימון שהיו כרוכות בייצורה.

העובדים טוענים, כי רכישת חומר־גלם תמורת שלושה שקלים עבור ק"ג פיטריות והקפאתם, מתוך תקווה למכור אותם במחיר כפול, הייתה גם כן החלטה שגויה. התוצאה: לסחורה לא נמצאו קונים, והיא מאוחסנת כיום במפעל, עם כל ההוצאות העצומות הכרוכות בכך. לטענת העובדים, במקרה זה בוזבזו לפחות 12,000 שקלים. כמו כן, נרכשה שיטה חדשה להקפאת תפוחי־עץ ותוצרת חקלאית אחרת ל„מילוד", לרבות השכרת קו ייצור ב־20,000 דולר. זאת, לאחר שאותה שיטה נכשלה במקומות אחרים.

במקום לשימורי פירות

לדברי עובדים, מדובר בשיטה חדשה להכנת שימורים בקופסאות. בייצור זה הושקעו כמיליון ושבע מאות אלף דולר. החל מ־23.5 החלו קופסאות מייצור זה להתפוצץ במחסנים. עד ל־6.6 שבועיים לאחר מכן, כאשר הממצאים נשלחו למנכ"ל „כור", בני גאון — הגיעו ההפסדים ל־100,000 דולר. העובדים מציינים, שהדבר נעשה תוך התנגדות הטכנולוג של המפעל.

מאז נכנס המנכ"ל החדש לתפקידו — אומרים העובדים — צמצמה ההנהלה את מספר העובדים הקבועים ב־20%. לעומת זאת, גדל מספר האנשים בהנהלה ובתפקידים אדמיניסטרטיביים, ונוצרו תפקידים שלא היו קיימים עד כה. ועד העובדים טוען, שברבעון הראשון של השנה המפעל הפסיד 700,000 דולר. העובדים מדגישים שטענותיהם אינן נובעות מרצון להתנכל להנהלה, אלא מחשש להסתבכותו של המפעל ולהשלכות של מצב זה עליהם. מנכ"ל כור, בני גאון, הביא את הנושא למנהל חטיבת המזון של „כור", שלמה אילת. האחרון נפגש עם העובדים.

אבי עמר, יו"ר ועד עובדי „פרי הגליל", הגיש לפני זמן מה תלונה על מחדלים בניהול המפעל. כיום הוא חש, כי הוא משלם על כך מחיר

לאחר הופעת הידיעה לראשונה, ב„על המשמר", נכנסה לתמונה ועדת הביקורת הפנימית של „כור", בראשותו של דוד בולוטוב, ואלה זימנו אליו את הטכנולוג הראשי של המפעל, את המנכ"ל, המנהל, ואת יצחק גילאור, מנהל חטיבת השימורים של „כור" לשעבר ועתה מנהל מפעל „מילופוד" מאשדוד. לאחר מכן נשלחה למפעל מעיין־ביקורת, אשר שוחח בו כשישה ימים, בעסם של העובדים יצא על כך, שכ־100,000 שקל בחשבון המפעל הושקעו בשיפוץ דירות השייכות למפעל, ואשר יועדו למנכ"ל יעקב גלבוע ולטכנולוגית חדשה, שהחלה את עבודתה לפני זמן לא רב.

דמי השתלמות נוכו

בין ה־30.6 עד ל־19.7 שהה יו"ר הוועד בחו"ל, בטיול עם משפחתו. בחוזרו, גילה לתדהמתו, שניתנה הוראה למדור המשכורות לנכות משכרו את תוספת הוותק המקצועי, שממנה נהנים כ־40 עובדים בכירים במפעל, ואשר מעוגנת בהסכם־עבודה חתום. כמו כן, הורדו באורח פתאומי ממשכורתו 25 ימי שהייה בחו"ל לצורך השתלמות, מטעם המפעל ובמימונו, זאת, לאחר שההשתלמות אושרה בשעתה, בכתב, על־ידי המנכ"ל. בנוסף לכך, נלקחה אחזקת הרכב של יו"ר הוועד, וכן שכר ה־19.7, שבו נפגש עם מנכ"ל „כור", בני גאון, כדי להעביר לו את תיק המסמכים על הנעשה במפעל. כתוצאה מכך, אבי עמר, אב לחמישה ילדים, המשתכר כדי חודש כ־2,200 ש"ח נטו, קיבל החודש 700 ש"ח בלבד.

ביום ו' וביום א' התקיימו אסיפות מחאה, שאורגנו על־ידי מועצת פועלי חצור ובאישורה. על כך אמר לנו אתמול יו"ר האיגוד המקצועי, יצחק אביניגרי, כי „קודם כל, עלי להגיד לך שאבי עמר הוא חבר של הוועד הארצי של עובדי „כור", חבר מזכירות המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה וחבר בכל מוסדות ההסתדרות והמפלגה בחצור. אין איש נאמן כמוהו לתנועת העבודה כאן. אני מעולם לא שמעתי על מקרה חריג כזה, שבו מנכים משכורות של עובד, למרות הסכמי־עבודה חתומים. במפעל יש הרגשה קשה. היא באה לביטוי בפרוטוקול של אסיפת־מחאה, שהתקיימה ביום א', ואשר בה התייצבו כל העובדים, לרבות מהנדסים ואנשי מעבדה בכירים, והתריעו על הנעשה במפעל ועל האווירה הקשה השוררת בו. העובדים קובלים על כך, שההנהלה מזלזלת בהם ואינה מתייחסת אליהם".

„נמשיך להילחם"

העובדים גם טוענים, שהמנכ"ל עובר ביניהם ואומר להם שהוא מוכן לכל שיפור במשכורתם, אך ועד העובדים אינו הכתובת לכך. „אנחנו לא נעמוד בצד ונמשיך בשם מזכירות מועצת הפועלים להילחם כמדובר בעניין החשוב לנו. „כור" והמפעל שייכים לתנועת העבודה ולעובדים ולא למנהלי המפעל" — אומר לנו יעקב טיילר, חבר מזכירות הפועלים בחצור. דני בן־ישי אמר, שהוא מנוע מלהתראיין והיפנה אותנו ל„כור". יחד מצפים בחצור לתוצאות בדיקה של הנהלת „כור", בכל הקשור לטענות העובדים.

מנכ"ל חטיבת המזון של „כור", שלמה אילת, אמר לנו אתמול, שאיש לא ייפגע משום שאמר את דעתו ואמר טענות על אירועים במפעל. „אמרתי ליו"ר ועד העובדים, שעליו להיות חופשי, כדי להביא את הטענות בלי פחד ובלי חשש. אנחנו בדמוקרטיה ואיש לא יקופח ולא יתנכלו לו ולא יפטרו אותו, משום שמילא את תפקידו. אני אומר לך, שאני מצפה מההנהלה שתעשה אותו דבר. לא אגיד שאין בעיות במפעל „פרי הגליל", אך אי־אפשר להתעלם מן העובדה, שמדובר במפעל אזורי, שמעסיק היום כ־400 איש, יהודים, בני מיעוטים, תושבי חצור והסביבה.

„כאשר עובדים בהיקפים כאלה ותוצרת המפעל נמכרת בחנויות־יוקרה במערב אירופה ומדובר בייצור בהיקף של מאות טונות, יתכן שיש טעויות. אף על פי כן אסור לחשוש, שאם הטעות נעשתה כתוצאה, זה יקרה. אמרתי לוועד, שאם הוא רואה מחדלים, אסור לו לשתוק. אני ב„כור" לא אסלח להנהלה, אם היא מעלימה מידע או משקרת. אך אם מדובר בהנהלה שטועה תוך עשייה, מותר לכולם לטעות. ביום ג', אבוא למפעל, נשב עם כל הצדדים, נביא את הממצאים של ועדת הביקורת ואז נמצא פתרון".

להידבר על כסא־נוח

מצויידים בכרזות, חומר הסברה ואולי למחשבה והרבה סבלנות וסובלנות — נטו בפארק הירקון פעילי „לדבר שלום" את „אוהל ההידברות" ■ רוח התנדבות בחום המתיש של שבת בצהריים

יהודה להב

„אפשר להפריע לכם רגע? אנו רוצים לשוחח אתכם על המצב ואיך לצאת מן הברוך שאנו בתוכו..."

פארק הירקון, שבת, צהריים. על הדשא — משפחות־משפחות, חבורות־חבורות, שולחנות וכסאות מתקפלים ומזנון, בין נינוח. משחקים קלפים. הילדים מרוצצים עם „מטקות" ביד. הבילוי של מי שלא יצא לחוץ־לארץ, אינו נופש באילת ואפילו הכנרת רחוקה מבחינתו.

[illegible]

החום המתיש בכל זאת יוצר נטבל יותר כאן, בפארק הירקון. אבל קשה לומר, שהוא מעודד לשיחות על נושאים פוליטיים נוקבים. ואכן, מתוך חבורה גדולה לא לעסוק בפוליטיקה". אך בדרך כלל, התשובות אריכות והאווירה נינוחה עד כדי להפתיע. מוכנים לעיין בחומר, מזמינים לשבת על כסא, רבים גם מציעים לטעום מן הפירות או מן העוגה.

הדעות, אפילו הקיצוניות, אינן נחרצות. אולי החום ממתן אותן; אולי זה ביטוי לאריכות הטבעית הטבועה בבני־אדם: או שהלהט הבלתי־מתפשר הוא בכלל רק המצאה של הפוליטיקאים. הניחוש הפרטי שלי: הוויכוח אינו מתלהט, כי כל אחד מתלבט, כל אחד קצת נבוך. „הבעיות מסובכות, אין פתרונות קלים", אומר צעיר, האומר, כי מנוי וגמור עמו להצביע בעד „התחייה".

טועה מי שמצפה לשמוע מפיו השקפות שיגרתיות של „התחייה": „על עזה אני מוכן לוותר מייד. רק שמישהו יהיה מוכן לקחת אותה. יהודה ושומרון, זה משהו אחר. זה שלנו".

„מתי טיילת בפעם האחרונה ביהודה ושומרון?"

„לטייל שם? מה, אני צריך צרות?"

„אז איזה מין „שלנו" זה?"

אחרי הירהור קל, „יש קצת צדק במה שאתה אומר".

אל האוהל מתקרבים אב ובנו. הבן — לפני גיוס. האב תקיף מאוד: „עייזר וייצמן, וכל אלה, שאומרים, שהם מוכנים לדבר עם אש"ף — צריך לירות בהם. אחד־אחד לירות בהם, כדי לא לבזבז כדורים". הבן מהנהן: גם הוא סבור כך.

„תראה, עוד מעט בחירות. אם המערך ינצח, וייצמן אולי יהיה שר החוץ".

„חס וחלילה! אז אני עוזב את הארץ" הבן מהנהן. גם הוא סבור כך.

„אתבה מוכן לירות כי או להגר מכאן. אני לא מוכן לירות באף אחד ובשום אופן גם לא אעזוב את הארץ. בוא, תקשיב למה שאני אומר". לאחר דין ודברים, האב מוכן לקחת חומר הסברה ולעיין בו. גם הבן לוקח. אחד הפעילים מחייך באירוניה קצת מרירה: „מגיע לנו מכתב תודה מרוני מילוא, הצלחנו להעביר אותו מן התחייה אל הליכוד..."

ספק והיסוס

אבל במקרים רבים רווים נחת. „נכון. צריכים להידבר. צריכים להגיע לשלום". אמהות, שבניהן בצבא או לפני צבא, רגישות במיוחד בנושא זה. אך גם מעבר הזה של המיתרס הדעות אינן נחרצות, מהולות ביותר משמץ של ספק והיסוס. „אני מוכן להחזיר את השטחים. שיחיו להם שם ויניחו לנו לחיות. אבל מי יוכל לערוב, שההסכם יקויים? ומה יקרה, אם הם ירצו אחר־כך את הכל? גם את חיפה ואת יפו?" — שואלת אשה מחולון. וכאילו כהד לדברים שהשמיע הצעיר תומך ה„תחייה", אומרת גם היא, כמעט בנוסח זהה: „הכל מסובך. אין פתרון שאין בו גם סכנה".
אומרת גם היא, כמעט בנוסח זהה: „הכל מסובך. אין פתרון שאין בו גם סכנה": בכל אופן, מוסרת את מספר הטלפון שלה. אולי תהיה מוכנה לארח חוג־בית, כדי לדון ביתר הרחבה על הבעיות.

בשבתות הקרובות יבואו אל „אוהל ההידברות" מילואימניקים, ששירתו בשטחים ויספרו על חוויותיהם. בשבת בצהריים, ליד אוהל ההידברות בפארק הירקון אפשר ללמוד הרבה על הלך הרוחות, החרדות, הפסקות, המבוכה, על התקוות ומשאלות הלב. ומלבד זה, החום המתיש קצת פחות מכביד בפארק הירקון, אלא אם כן יש לכם מיזוג אוויר בבית.

על הפרק

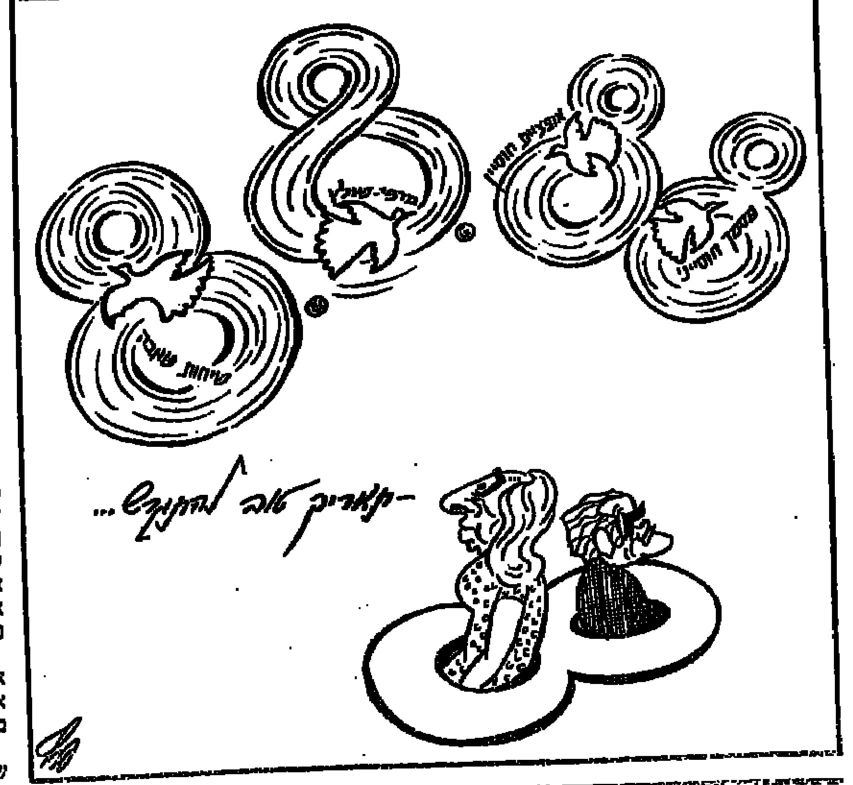

הפג יהודה ליולדין לפחות עשרה פגים נושאים את החיידק (צילום: בועז)

מגיפה במחלקת פגים

עשרה פגים בבית־החולים סורוקה נדבקו מנגיף מסוכן הגורם לנמק במעיים ועלול לגרום למוות. ד"ר קרפלוס, מנהל המחלקה: „איני יכול לשאת באחריות"

איילת מזור

חיידק מסוכן בשם ניקרוזיס־קולון, הגורם לנמק במעיים ועלול לגרום למוות, תוקף פגים בבית־החולים סורוקה בבאר־שבע. מנהל בית־החולים הורה להעביר בדחיפות את הפגים הנושאים בגופם את החיידק הקשה לתאים מנוטרלים ונפרדים. כל התינוקות בפגייה של בית־החולים חוסנו והם מקבלים טיפול תרופתי מונע.

הימצאותו של החיידק בפגייה גרמה לבהלה בקרב אמהות שתינוקותיהן נמצאים בפגייה או במחלקת התינוקות הסמוכה. הנהלת בית־החולים החליטה להעביר זמנית את מחלקת תינוקות ב', הנמצאת בסמוך לפגייה, למקום מרוחק, הסמוך למחלקת יולדות. לפחות עשרה פגים נושאים את החיידק והם מטופלים באמצעות זריקות חיסון ואנטיביוטיקה. ממלא מקום מנהל בית־החולים, ד"ר אברהם כהן, אומר, כי בית־החולים נקט בצעדים הדרושים וכי אין צורך להיכנס לפאניקה. בינתיים אף תינוק לא נפטר.

בעצרת הזדהות של נבחרי הנגב עם בית־החולים סורוקה, שנערכה לפני מספר שבועות, התריע ד"ר מיקי קרפלוס, מנהל מחלקת התינוקות בפגייה על כך שהתפוסה במחלקה במשך השנה היא למעלה מ־170%, ואילו בחודש יוני האחרון עלתה התפוסה והגיעה ל־196%. למעלה משלושה חודשים שולחת מחלקת יולדות סורוקה אמהות עם צירי לידה, המגיעות ללידה מוקדמת (משמע — עלול להיוולד פג), לבתי־חולים שונים בארץ, לירושלים, למרכז, לצפת ולכל בית־חולים אחר שמוכן לקבל פגים. את דבריו, בכינוס עם נבחרי הנגב, סיים ד"ר קרפלוס, „אינני יכול לשאת באחריות למה שיקרה במחלקת התינוקות ובפגייה בסורוקה".

יותר פגים בחיים

אתמול, לאחר שחיידק ניקרוזיס־קולון תקף עשרה פגים שבנו אל ד"ר קרפלוס ושאלנו „האם אתה מסיק מסקנות?" „אינני נושא באחריות לבד", אמר קרפלוס, „נושאים באחריות הנהלת בית־החולים ומרכז קופ"ח, ובינתיים אינני מתפטר. היום נמצאות בבית־החולים סורוקה 25 מיטות פגים, שאמורות לתת פתרון לכ־50 פגים. המשאבים אינם מספיקים, ואנו עובדים בלחץ רציני. מדובר פה בחיי נפשות, אני לא מתפלא שפורצת מגיפה כתוצאה מן העומס והצפיפות", אומר ד"ר קרפלוס.

„מחלקת היולדות בסורוקה הכפילה את כמות היולדות שהיא קולטת ואף למעלה מזאת בעשר השנים האחרונות. „המחלקה מתאימה לקליטת 4,000 לידות בשנה, וכעת עומד מספר הלידות בשנה על 8,500. כיום נשארים יותר פגים בחיים", אומר ד"ר קרפלוס, „והופכים להיות ילדים. הקטנו את אחוזי התמותה של הפגים בצורה משמעותית, אך פג מאושפז לעיתים ארבעה חודשים כטיפול נמרץ".

בכל מרכז רפואי בארץ קיימות שלוש־ארבע פגיות, ואילו בסורוקה קיימת פגייה אחת בלבד. מספר הלידות בסורוקה ביום נע בין 25־35 ואף מגיע ל־50.

בסורוקה ישנו בניין המיועד לפגייה, שבנייתו כמעט הושלמה, אך הוא עומד זה שנה וחצי מושבת, כיוון שקיים מחסור תקציבי כדי לסיים את הבנייה. „אנו עובדים ונמשיך לעבוד בצפיפות עד שיוחלט לסיים את המבנה", אומר ד"ר קרפלוס.

לנקוט בכל האמצעים

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, שביקרה אתמול בבאר־שבע ביקרה אף בבית־החולים סורוקה ובפגייה והתרשמה מהמצב הקשה. אלמוזלינו הורתה להקים ועדת חקירה שתבדוק, כיצד קרה, שבמחלקת הפגים בסורוקה נדבקו לפחות עשרה פגים מהנ־ המסוכן הגורם לנמק במעיים. מאז הפרסומים ביום א' הורתה שרת הבר׳ לממונה על מחוז הדרום, הד"ר אילנה נלה לשלוח צוותים של משרד הבריאות לב־ ולתשאל את צוות הרופאים ואת הא־ לתינוקות חולים.

„עמדתי מקרוב על המצב והתנאים ה־ השוררים שם. נושא הזיהום בפגייה וה־ התוקף תינוקות ייבדק על־ידנו. לפני כ־ שנים אירע מקרה דומה בבית־החולים ה־ עין־כרם בירושלים והפקנו את הלק־ והמסקנות מכך. יש לנקוט בכל האמצ־ הדרושים שהדבר לא יחזור בסורוקה. גם הזיהומים בבתי־החולים בארץ קיימת נט־ חריפותה ואנו עושים כמיטב יכולתנו לה־ על הסיבות ולטפל בכך", אמרה אלמוזל־.

לאחר התפרצות הנגיף הוקמו בסור־ שתי פגיות, האחת עם תינוקות שבאו גם עם תינוקות חולים, והאחרת נפרדת לה־ חודשים. אין שום קשר בין שתי הפגיות. גם מצב בו הכפלנו את שטחי הפגייה עם הת־ הקיים שגם בימים כתיקונם איננו מספ־ „האמהות", אומר ד"ר קרפלוס, „מקטות רואות את כל הצעדים שננקטו ושנק־ בשטח למען בריאות ילדיהן, והדבר נותן לה־ הרגשת ביטחון. הן אינן חוששות".

שושנה ארבלי אלמוזלינו ● בעיית זיהומים חריפה (צילום: הראו

יצחק שור

סוס ללא מספוא

בחדרי המורים שוררת אי־שביעות רצון מתמדת: משכורות נמוכות, מספר תלמידים גדול בכיתה מול צמצום ניכר במספר שעות ההוראה השבועיות

מורים אמנם אינם חסרים בירושלים, אבל בבתי־הספר העל־יסודיים הוספים לבתי־ניבות: לקראת שנת הלימודים החדשה, שתיפתח בראשית ספטמבר, יתחלפו בעל־יסודיים בעשרים אחוזים מן המורים, וזה שיעור כפול מן הממוצע הארצי.

רבים מן המורים רואים בהוראה עבודה זמנית, אומר בנימין ולר, כיום הממונה על החינוך העל־יסודי במחלקת החינוך העירונית, ועד לפני חודשיים מנהל בית־ספר תיכון באשקלון. בציבור הרחב מוכר ולר כיו"ר לשעבר של ארגון המורים העל־יסודיים. גם במדעי הטבע, הוא אומר, לא חסרים מורים, ואולם, לא תמיד מגיעים אלה אשר רואים בהוראה את עתידם. לעתים נאלצים המנהלים להתפשר ולקבל לעבודה מועמדים שאינם מתאימים לדרישות. בירושלים המצב טוב. יחסית לגייסות שבפריפריה, מיקום שווה עיר אוניברסיטאית, ונמצאים בה כוחות רבים יותר.

בנימין ולר ● מורים לא הולכים לעבודה עם חיוך על השפתיים

בחדרי המורים, אומר ולר, שוררת אי־שביעות רצון מתמדת. מורים אינם הולכים כיום לבית־הספר עם חיוך על השפתיים. אילו לפחות היו מקבלים משכורות נבוהות, היה זה פיצוי־מה על הקשיים, אבל הלוקש, בסוף החודש, מוריד את המוראל עוד יותר. בין הוותיקים ישנם כאלה אשר מקימים „מערכות תומכות" סביב בית־הספר, כמו מכונים להכנה לבחינות פסיכומטריות וכל מיני מכונים לייעוץ. מורים בורחים מן הבייטה החולה. תש כוחם במאבק השוחק נגד הצמצומים. כך, למשל, משרד החינוך לא הפחית את דרישות תוכנית הלימודים. הוא ממשיך לתבוע מן המורים להספיק, ולשמור על הרמה. לכאורה, מלמד המורה בכיתה מספר שעות דומה לזה שלימד בעבר, אבל לפני שנים אחדות אפשר היה להקים קבוצות לימוד קטנות יותר, בנות עשרים תלמידים, כדי לענות על צורכי החלשים.

אילו היתה הממשלה מוסיפה 30־40 אחוזים לתקציבי החינוך, היינו חוזרים לסטנדרטים שהיו נהוגים לפני עשר שנים. אבל הממשלה מפילה חלק מן הנטל על כתפי הרשות המקומית.

ואת, בצד התפלגות הורים והרחבת בין שכבות שונות, נאלצת הרשות להוסיף בתקציבה הדל לפחות עשרה אחוזים לתקציב הממלכתי, המיועד לאחזקת בית־הספר.

משרד החינוך יצר מבנה תקציבי, אשר מעודד דחיסת תלמידים בכיתות. הוא מתמן את בית־הספר על־פי מספר התלמידים בכל כיתה. כדי שלמנהל יהיו יותר שעות הוראה בבית־הספר הוא נאלץ איפוא לדחוס בכיתה 40 תלמידים ואילו כיתות בנות 10 „אינן כדאיות". המנהלים חיים בהרגשה כי משרד החינוך עורך בהם ניסוי. הוא בודק כמה זמן יהיה הסוס הזה ללא מספוא.

בבית־הספר יוקרתי וותיק כמו הגימנסיה העברית הגיע המנהל, שמואל מיכאלי, לוותק מירבי, ופרש לפרויה. אבל הוא ממשיך למלא את תפקידו עד אשר יימצא לו מחליף. העירייה ומשרד החינוך פרסמו מכרז. ניגשו אליו שלושה מועמדים. לכן נבחרה „ועדת חיפוש" שתרה אחר מועמדים אפילו בחיפה, ועד עפולה הגיעה. במגזר הערבי, לכבה, גם הכד הוא הציע המקצועית לציבור המשכיל, נינשים לכל בכיון גידול עשרות מועמדים. במגזר היהודי בעיקר הצעירים נשמבילים רבים לא להיכנס בכלל למקצוע ההוראה.

כדי להתמודד עם המחסור במנהלים פיתחו האוניברסיטה העברית ועיריית קורס היחידתי להכשרת מועמדים לניהול, כולם מורים בעלי תואר וותק. בקורס ישתתפו בתשמ"ט המיפה בירום. האחראית לניהולו האקדמי של הקורס היא פרופ' רחל אלבוים־דרור מבית־הספר לחינוך. לכל משתתף בקורס זה צמיד חונך, שהוא מנהל בית־ספר על־יסודי בעל ניסיון. עלות החזקתו של מתלם בקורס למנהלים נאמדת בחמישה אלפים דולר.

תושבי שכונת קטמונים עשו את חשבון הרווח וההפסד והסכימו לשלוח ילדיהם לבית"ס (צילום: אנדרה ברוטמן)

הממסד נותר אדיש

עם הקמת ביה"ס ברוח ערכי תנועת העבודה בקטמונים שורר מתח רב בין הקבוצה המייסדת לבין בני השכונה. במשך הזמן הגיעו תושבי המקום למסקנה שכדאי לשלם את מחיר הערכים ובלבד שילדיהם ילמדו בביה"ס טוב

מחקר חדש שערכה ד"ר תמר הורביץ ממכון סאלד, על־פי הזמנת העמותה לקידום בתי־ספר ברוח ערכי תנועת העבודה, הצביע על כך, שבית־הספר ברוח ערכי תנועת העבודה, אשר הוקם בקטמונים בירושלים לפני שבע שנים, תרם להקטנה ניכרת של הניכור. בקרב תושבי השכונה ופעיליה התגלו

ד"ר תמר הורביץ. ביה"ס תרם להקטנת הניכור

סימנים של נכונות לקלוט מסרים, שהיו נחלת חוגים, אפילו באותם תחומים שבהם לא תאמו הערכים המקובלים בשכונה את הערכים של מקימי בית־הספר, שבאו מחוץ לשכונה, פרט למנהלת, יעל לוין ולצוות המורים.

עם הקמת בית־הספר ניכרו תופעות של מתח ותסכול בין הקבוצה המייסדת לבין בני השכונה, ביחס לערכים כמו מסורתיות מול מערביות, דתיות מול חילוניות, סמכותיות מול מתירנות, תת־תרבות הליכוד מול תת־תרבות תנועת העבודה, הישגיות מול חוסר תחרותיות, פטרנליזם מול סטאטוס נמוך, עבודת כפיים כערך מול עבודת כפיים ככורח.

מתחים אלה, קובעת החוקרת, התמתנו והוקהו במשך השנים. בין שני חלקי האוכלוסייה. בבית־הספר ובשכונה הלך וגבר האימון.

המעורבות הערכית והמעשית של הורים משכילים בעלי מניעים אידיאולוגיים, לא היתה נחלתם בלבד.

בית־הספר הפך למוקד פעילות הורים גם מקרב בני השכונה. גישתו המיוחדת של בית־הספר מצאה את ביטוייה בנושאי תוכניות הלימודים, כמו דמוקרטיה, הסכסוך הישראלי־ערבי, ערך העבודה ואי־ניצול הזולת. בלימודי הספרות והתנ"ך בלטה הנטייה לפרשנות הומנית ואוניברסלית של המקורות. המחנכים העבירו שדרים שנועדו לעצב את גישתם לזולת, כמו יחס כבוד בין בני האדם, סובלנות ביחסים בין־אישיים ואפילו אי־קונפורמיות. הקייטנה, הטיול, הספורט והחוגים עוצבו בדרך אשר מאפשרת להפכם למנוף להקניית ערכים של שיתוף פעולה ועזרה הדדית.

הדגש על הומניזם אוניברסלי בניגוד לפרטיקולריזם לאומי, ואפילו עדתי, לא עלה בקנה אחד עם דפוסי הערכים המסורתיים של תושבי השכונה. אבל, תושבי השכונה עשו את חשבון הרווח וההפסד הכרוך בתוית ברוח ערכי תנועת העבודה. הם הסכימו לשלוח את ילדיהם לבית־הספר זה בהכירם בכך, שיתרונותיו בתחום הערכים אינם עומדים בסתירה לרווח החברתי והלימודי הגלום באינטגרציה עם ילדיהם של הורים, אשר מונעים בידי תחושת שליחות אידיאולוגית. לשון אחר: כדאי לשלם את המחיר על השלמה עם ערכים הבאים לביטוי ביחס לסכסוך הישראלי־ערבי, ובלבד שילדיהם של תושבי השכונה ילמדו בבית־ספר טוב.

את הצלחת בית־הספר בחינוך הילדים להיות בוגרים בעלי מודעות חברתית זוקפת החוקרת לזכות התפיסה הערכית הרחבה, והלא־פוליטית במובנה המפלגתי הצר. המחקר מציין את היחס האדיש של הממסד ההסתדרותי ואת היחס העוין של הממסד העירוני לבית־הספר.

המנהלת והמייסדת, יעל לוין, תפרוש בעוד כמה שנים. השאלה היא, אם יימצאו לה יורשים. בשלושה בתי־הספר הממלכתיים הקוראים לעצמם, במצי־פה, „בתי־ספר ברוח ערכי תנועת העבודה", לא נתגלו, עד כה, מנהלים כאריזמטיים, שיובילו אחריהם את ציבור ההורים והמורים לכיוון שאליו ניתבה יעל לוין את בית־ספרה.

תנ"ך ממעוף הציפור

אורציון ישי. מבוא למקרא לבגרות הוצאת ד. רכס. 107 עמודים. ללא ציון שנת ההוצאה

המחבר, מרכז לימודי התנ"ך בעל־יסודיים הירושלמיים רנה קאסין ומכללת אודט, פרסם לפני שלוש שנים, בהוצאת „עם עובד", קובץ שאלוני בחינות בגרות בתנ"ך מן השנים תשמ"ב־תשמ"ה, ותשובות בצידם. שאלוני הבגרות עוסקים בשלוש רמות של הבנה: א) הבנה וניתוח פסוק, קטע או ספר מספרי המקרא. ב) הבנה וניתוח נושא כללי, החוצה ותך לאורך המקרא כולו, כמו: מנהיג ומנהיגות במקרא, דמות האדם במקרא, ירושלים במקרא. ג) כמכלול, כמו דרך התגבשות אסופת המקרא, אמנות המקרא, פרשנות ותרגומים.

החלק הבעייתי והקשה להוראה הוא השלישי. מחמת קוצר הזמן, ואולי גם מחמת קוצר המשי, לא מגיעים מורים רבים למבוא למקרא. המחבר בא לענות על הצורך במבוא כולל, תמציתי ושיטתי, שיעמוד לרשות התלמידים והמורים. כך, למשל, נותן ישי תשובה לשאלה, אילו ספרים שלא נכנסו למקרא נזכרים במקרא עצמו ומה ביניהם לבין הספרים החיצוניים. מטרת הספר היא לקרב את התנ"ך לתלמידים על־ידי התבוננות בו ממעוף הציפור: כיצד נתגבש הנוסח במשך אלף שנה, מהו מקום המקרא במסורת, מהי משמעות מושגים כמו ארון הקודש, מזוזה, שניים מקרא ואחד תרגום. מטרת ספרו של אורציון ישי היא גם לקשר בין התנ"ך לבין א"י של מטה, העשירה באתרים, ואם נזכרת תעלת השילוח במלכים ב', הרי שאפשר לבקר בה.

המחבר נמנע מלהיכנס לפרסום ביקורת המקרא, כנראה, משום שאין בדעתו להכשיר חוקרים, אלא לקרב את לב בני הנעורים לעולם המקרא. לעומת זאת הוא נכנס לעומק ההיבטים הספרותיים וההיסטוריים של המקרא, מציג את האמצעים הספרותיים שבהם משתמשים סופרי התנ"ך ומשורריו, ומותח קווים מקבילים בין ממצאים ארכיאולוגיים וטקסטואליים. בסופו של הספר מופיעה ביבליוגרפיה חיונית של ספרי עזר ופירוש, לתועלת המבקשים להרחיב את היריעה.

ספרו של אורציון ישי „מבוא למקרא לבגרות" הוא בחינת מועט המחזיק את המרובה. המחבר שואל כעניין ומשיב כהלכה, ובכך הוא מסייע לתלמיד לסדר את משנתו ולזכור אותה.

מקבץ

ספרייה לעיוורים

אוניברסיטאות בר־אילן ותל־אביב נענו להצעתו של ברוך יצהרי, ראש חטיבת הסטודנטים העיוורים באוניברסיטה העברית, והחלו להקים ספריית קלטות.

כיום מצויות בירושלים 900 קלטות, המכילות 58 ספרי לימוד ומאמרים בתחומים מגוונים כמו פסיכולוגיה, יחסים בין לאומיים, היסטוריה של עם ישראל, עבודה סוציאלית, מוסיקה, מקרא, לשון, ספרות ועוד. היוזמים הציבו מטרה לעצמם: לכלול בספרייה לסטודנטים עיוורים באוניברסיטה העברית את כל הרשימות הביבליוגרפיות בחוגים שבהם לומדים סטודנטים עיוורים, כבדי ראייה ודיסלקטים.

אדיפוס־מס' 1

מחזהו של סופוקלס „אדיפוס המלך" הוא הפופולרי ביותר מבין המחזות שמלמדים מורים בבתי־ספר על־יסודיים ערביים בישראל — מגלה סקר שערכו מחמוד אבו־פנה ותאופיק עזאיזה מן האגף לתוכניות לימודים במשרד החינוך.

ממצאי הסקר יסייעו למשרד לשכתב את תוכנית הלימודים בספרות כללית. את „אדיפוס המלך" מלמדים 92 אחוז מן המורים. 89 אחוז מלמדים את „המלט" מאת שקספיר ואת „טרטיף" מאת מולייר. הרומן הפופולרי ביותר הוא „עלובי החיים" מאת ויקטור הוגו, ואחריו — „אנה קרנינה", „האדמה הטובה" ו„החטא ועונשו". הסיפור הקצר הפופולרי ביותר הוא סיפורו של גוגול „האדרת". הרומן המתאים ביותר לקריאה עצמית הוא „אוליבר טוויסט". בניגוד למקובל בבתי־הספר העבריים, המשלבים הוראת ספרות עברית וכללית, סבורים 89 אחוז מן המורים הערבים כי אין לשלב הוראת ספרות ערבית וכללית.

פעילים בפעולה. מימין לשמאל בשורה הראשונה: מיכאל הלר, עמירם אפרת, מארק גולד. שורה שנייה: בֶּרד, אריאל הורביץ, שושנה ברק, רוזאלי חרס, דורון רות, ג'וני בלינדרמן, רייצ'ל רדניק, סטפי קירשנר וננסי מסר

חריש ראשון

עמירם אפרתי חוזר לקיבוץ דן לאחר שליחות בת שלוש שנים בניו־יורק מטעם מפ"ם ● שליחות חד־תכליתית בתחום הפוליטי

יוסף גלילי

לאחר שלוש שנים כשליח מפ"ם בארצות־הברית ובקנדה, חזר עמירם אפרתי לקיבוצו, דן, שבגליל העליון. פגשתיו במשרדו, בבית השומר הצעיר ומפ"ם בשדרה החמישית במנהטן, ניו־יורק. משם קיים פעילות ענפה שכללה ביקורים וקשרים ברחבי ארצות־הברית, הרצאות, פגישות, סמינרים ומגע בלתי אמצעי עם אישים ומנהיגים בקשת השמאלית־פרוגרסיבית, בספקטרום הפוליטי־ציבורי בקהילה היהודית והלא־יהודית.

"באמצעות פגישות, שיחות וסימפוזיונים שקיים וארגן אפרתי התוודעו החוגים הללו לישראל האחרת. עמירם השכיל לעצב דפוסי פעולה וסגנון אישי שסללו נתיבים לזרמים הפרוגרסיביים וקירב אותם למפ"ם, למחנה השלום בישראל ובארצות־הברית" — מדבריה של סטפי קירשנר, מנהלת קרן "גבעת חביבה בארצות־הברית ופעילה במזכירות א.פ.י. אמריקאים למען ישראל מתקדמת — מפ"ם) בארצות־הברית.

עמירם אפרתי הגיע לארצות־הברית ב־1985, בתום ויכוח נוקב בקיבוץ הארצי לגבי אופייה של השליחות התנועתית והפוליטית נוכח תוצאות זעומות במספרי העלייה מאמריקה. הוויכוח נסוב על כיוון הפעילות: אם לעסוק בתנועת נוער בלבד, או על השליח להתפרש לשטחי פעולה נוספים כגון סטודנטים, תוכניות קיץ, גרעינים תנועתיים, בקהילה ובפעילות פוליטית. כצד המגמה הרב־תכליתית ובמסגרתה הוחלט למסור מחדש "שליחות חד־תכליתית בתחום פוליטי בלעדי". לאחר שנים של היעדר שליח מפ"ם, היה על עמירם למלא את החלל שנוצר בפעילות הפוליטית בארצות־הברית.

עמירם אפרתי הגיע לארצות־הברית כנציגה של מפלגה אופוזיציונית, שאינה מזוהה עם הממסד הפוליטי. בניגוד לשליחים הרשמיים, היה עליו לפלס את דרכו באורח עצמאי ולהגיע לציבורים מתקדמים שטרם זנחו כליל את הזיקה לציונות ולישראל. כמובן, לציבורים ויחידים שהיו פתוחים לרוחות חדשים שנשבו בקהילה היהודית בצפון אמריקה. במהלך פעילותו הופיע עמירם בפני עשרות פורומים, מהם גדולים, כמו בתי־כנסת וקמפוסים, ומהם קטנים, פגישות עם סניפים וחוגי בית.

במסגרת שליחותו פעל עמירם בקרב חוגי השמאל הלא־יהודי והאיגודים המקצועיים. בכלל מחדלי הסברה של מדינת ישראל, ההסתדרות והתנועות, "הפכו ידידינו בשמאל, במקרים רבים, לאויבי מדינת ישראל והציונות": בהמשך טען עמירם: כי הפלשתינאים הצליחו לזהות את מאבקם עם מאבקו של העולם השלישי לעצמאות ולזהות את הציונות עם גזענות ואימפריאליזם — מאידך, בחוגים רבים הפכו הציונים לאורחים בלתי־קרואים.

עמירם ראה כחלק מתפקידו להגיע לאותם חוגים ולשכנע ש"ישנה ציונות פרוגרסיבית שאינה רואה כל סתירה בהכרת זכותם של הפלשתינאים להגדרה עצמית, בתנאי שהם יכירו בזכות היהודים להגדרה עצמית". להדגמת דבריו סיפר על סימפוזיון בו השתתף יחד עם פרופסור אדוארד סעיד (אחד משני הפלשתינאים שנפגשו עם השר שולץ). סימפוזיון זה נערך בהשתתפות כמה מאות מאנשי שמאל, חוגי דעות סוציאליסטיים, רובם לא יהודים. הם האזינו לדברי ציוני נוצהר. נציגות רשמית של מדינת ישראל, לרוב, לא מוזמנת לפורומים אלה וזו אף לא מתעניינת בהם.

דוגמה אחרת: בקרב האיגודים המקצועיים, שרדו עדיין מספר מנהיגים יהודיים, זכר לשנות ה־20 וה־30, כאשר אלפי יהודים עבדו עבודת כפיים. המנהיגות החדשה היא ברובה היספנית, שחורה, אירית ואיטלקית. עמירם השכיל לפתח מערכת קשרים, נוסף להסתדרות, עם מנהיגות זו. הוא ייסד פורום בהשתתפות עשרות מנהיגי איגודים מקצועיים ואנשי שמאל. הם נפגשו עם החכ"ים יאיר צבן, אלעזר גרנות, חייקה גרוסמן כאשר ביקרו בארצות־הברית. חשיבות נוכחותה של מפ"ם וקשריה עם חוגים אלה הוכרה גם על־ידי משרד החוץ וגם על־ידי השגרירות. כמו־כן עסק עמירם ביצירת מערכת קשרים בוושינגטון: נהג להיפגש עם מספר חברי קונגרס, ביניהם שחורים, עם אנשי הדסק הישראלי בסטייט דפרטמנט ועם אנשי מחקר, בעיקר, ממכון "ברוקינגס" לכלכלה ומדיניות — במטרה להביא לידיעת הפעילים שם את תוכנית השלום של מפ"ם.

בריגדת לינקולן

עמירם לא עסק בענייני עלייה. למרות זאת הוא לא ויתר על כל הזדמנות לשוחח על הנושא עם חוגים שמאליים וארגונים יהודיים (שניהם לא מן הסוג ה"עולה"). בריונים אלה הזכיר עמירם, את "בריגדת לינקולן" שיצאה לפני 50 שנה לספרד כדי להילחם למען ערכים אנושיים חיוניים, למרות שלא התכוונו להגר לספרד. הוא הזמין אותם להקים בריגדה דומה שתבוא לכמה חודשים לארץ על בסיס זה ביודעו: "מי — שמבקר בארץ הופך לנגוע ונדבק בו החיידק הישראלי".

בהקשר אחר ציין עמירם את הסימפוזיון שנערך בחסות הקרן לחינוך של גבעת חביבה בניו־יורק. נוכחו בו מעל ל־200 איש. הם האזינו במשך שבע שעות לדבריהם של מוחמד מסראווה, קונסול ישראל באטלנטה, בעצמו בוגר גבעת חביבה; לדבריהם של רבי ארתור הרצברג (קונסרבטיבי); רבי ד"ר ישראל זינגר מהקונגרס היהודי העולמי (אורתודוקסי); רבי מרשל מאיר (קונסרבטיבי); פרופסור פיליפה סטרום מהקואליציה למען זכויות האזרח ואחרים.

"זו התחלה, חריש ראשון שיש להעמיקו", אמר עמירם בענווה האופיינית לו כציינו כי מחליפו גרי ברנר מקיבוץ חצור, שהוא יליד ארצות־הברית," נכנס לדפוסי עבודה מוכנים ויוכל להפנות את מרצו ויוזמתו להעלאת הפעילות לרמה גבוהה יותר, להרחבת ראשי גשר שיצרנו בחוגי השמאל, להעמקת הפעילות בקרב הסטודנטים והצעירים, לחזק את הקשר עם התקשורת ועוד". מהלך האירועים בארץ ובמזרח התיכון, התגובה הביקורתית של יהדות ארה"ב כלפי מדיניות הממשלה והפתיחות של חוגים דתיים פרוגרסיביים — פותחים, לדעתו של עמירם, בפני שליח מפ"ם ונציגיה בארצות־הברית הרבה דלתות ואפיקי פעולה. אין ספק ש"ידיו ובעיקר פיו של שליח מפ"ם ימלאו עבודה".

פעילים במסיבת הפרידה לעמירם דיברו בשבחו: "כאשר למדנו להכיר אותו גילינו אדם פיקח, בעל חוש־הומור המשרה אופטימיות על סביבתו. הוא זכה להערכה של יהודים ופלשתינאים עימהם נפגש ובקרבם פעל. עיקר תרומתו — המפנה שחל כלפי מפ"ם אצל מדינאים, חברי המשלחת הישראלית ואצל קהילות יהודיות בארצות הברית."

מחצית ראשונה 88

בל"ל שמר על רווחיותו

● 123 מיליון ש"ח הפרשה לחובות מסופקים

גידול של 29 אחוז נרשם ברווח הנקי של בנק לאומי במחצית הראשונה של 88, והוא הסתכם ב־96.7 מיליון ש"ח (60 מיליון דולר). התשואה נטו על ההון העצמי הגיעה, בחישוב שנתי, ל־11 אחוז — ברמה דומה לתשואה בכל 87.

בנק לאומי מפרסם את היקף ההפרשות לחובות מסופקים לתקופה זו — 123 מיליון ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד הופרש סכום של כ־174 מיליון ש"ח, אולם 50 מיליון ש"ח מתוכם הופרשו בגין ליקוח אחד. לאור האירועים האחרונים במשק ואי־הוודאות ביחס להתפתחויות הכלכליות, החליטה הנהלת הבנק להכפיל את שיעור ההפרשה הכללית לחובות מסופקים ולהעמידה על 0.4 אחוזים מתיק האשראי בחישוב שנתי. המפקח על הבנקים דורש להפריש לפחות 0.2 אחוז ובשנה שעברה המליץ להגדיל את ההפרשה הכללית ל־0.3 אחוזים. יצויין, כי גם [illegible] הבינלאומי, שפירסם את המאזן [illegible] שלו בשבוע שעבר, הודיע על [illegible] ההפרשה הכללית מעבר להמלצת [illegible] ישראל, אולם לא פירסם את השיעור [illegible]

במחצית 88 המשיך בנק לאומי [illegible] הסעיפים במאזן שתורמים לרווחיות [illegible] מפעולות רגילות לפני מס גדל ב־[illegible] ל־236 מיליון ש"ח. מאזן הבנק הסתכם ב־[illegible] מיליארד ש"ח, לעומת 43.2 מיליארד [illegible] בסוף 87. הירידה משקפת בין השאר את [illegible] בין הגידול באינפלציה לשיעור הפיחות [illegible] השקל לעומת הדולר. ההון העצמי של [illegible] גדל ב־2.7 אחוזים והסתכם ב־1.85 מיליארד ש"ח.

בהנהלת הבנק טוענים, כי [illegible] הרווחיות הושגה על־ידי המשך [illegible] הפעילות העסקית עם מגזרי [illegible] התורמים לרווחיות הקבוצה, תוך [illegible] הפיננסי שיצר ההון העצמי. כן [illegible] התרומה של שלוחות הבנק בחו"ל [illegible] הקבוצה, בהשוואה לתקופה המקבילה [illegible] השיפור הושג גם בזכות הקטנת [illegible] ההפרשה למס, מ־55 ל־52 אחוז. [illegible] המשיך הבנק להקטין פעילויות לא [illegible] כמו אשראי לממשלה. יחס הסעיף הזה [illegible] ירד מ־20 ל־18 אחוז.

פעילויות הייעול ומכירת הנכסים [illegible] 87, הנמשכות גם השנה, הגדילו את [illegible] הפעיל של הבנק והוא הסתכם השנה [illegible] מיליון ש"ח, לעומת 188 מיליון ש"ח [illegible] הראשונה אשתקד. היחס בין [illegible] בכבניינים להון ירד מ־52 אחוז ב־[illegible] אחוז השנה.

מדו"חות בל"ל עולה, כי המירווח [illegible] בין מקורות ושימושים נושאי ריבית [illegible] במחצית 88 ל־1 אחוז לחודש, לעומת [illegible] אחוזים במחצית 87 ו־1.1 אחוזים בכל [illegible] שעברה. מדובר במירווחים על [illegible] בשקלים לא־צמודים ובממוצע לחודש [illegible] בסיס שנתי, לפני הפרשה לחובות [illegible] והוצאות תפעוליות.

אודי נח[illegible]

מרווחי הבנקים גדולים מדי

תמונת הרווחיות של הבנקים הגדולים במחצית הראשונה של 88 תתקבל באופן כמעט מלא בשבוע הבא, עם פרסום המאזנים החציישנתיים של בנק הפועלים ובנק דיסקונט. השוואה כוללת ניתן יהיה לעשות רק בתחילת ספטמבר, עם פרסום המאזן של בנק המזרחי. למעשה המאזן של המזרחי כבר מוכן, אולם פרסומו מתעכב בגלל הנפקת אגרות־חוב של החברה הבת "טפחות", המתכוונת לגייס בקרוב 30 מיליון ש"ח.

מהנתונים שפורסמו עד כה עולה, כי הבנקים הגדולים ממשיכים לשפר את רווחיותם, לאחר שבשנה שעברה רשמו רווחים גדולים במיוחד. כל הבנקים טוענים כי הם ממשיכים להוזיל את האשראי ללקוחות ובנק לאומי אף פרסם אתמול נתון, לפיו שיעור הריבית הממוצע על האשראי הלא־צמוד היה זול יותר אצלו ב־10 אחוזים לעומת הבנקים האחרים, וההפרש הזה הסתכם ב־37 מיליון ש"ח בחצי שנה. אולם נראה, גם על־פי פרסומי בל"ל, כי הבנקים ממשיכים ליהנות ממירווחים גבוהים על הפעילות השקלית, בעיקר על האשראי השקלי הלא־צמוד, ותרומתו של מגזר זה לרווחיות היא עדיין ללא כל פרופורציה לחלקו בפעילות האשראי הכוללת.

א.נ.

27% תשואה בלאומי לפיתוח התעשייה

הרווח הנקי המותאם של בנק לאומי לפיתוח התעשייה בששת החודשים שהסתיימו ב־30.6.88 הסתכם ב־3 מיליון ש"ח (כולל 0.8 מיליון ש"ח מגביית חובות מסופקים משנים קודמות), לעומת 1.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. התשואה נטו על ההון העצמי במחצית ראשונה 88' היא 27%. בחישוב שנתי. ההון העצמי גדל מ־24 מיליון ש"ח ב־31.12.87 ל־27 מיליון ש"ח ב־30.6.88 (גידול של 12.7%). המאזן הסתכם ב־1,453 מיליון ש"ח, לעומת 1,508 מיליון ב־31.12.87. יתרת ההלוואות (כולל פקדונות למתן הלוואות) הסתכמה ב־584 מיליון ש"ח, לעומת 604 מיליון ש"ח ב־31.12.87.

הבנק, שהינו הוותיק בחברות המימון לתעשייה, עוסק באשראי לפיתוח התעשייה ולהקמת מפעלים חדשים, על־ידי ביצוע הלוואות לכל ענפי התעשייה: במגזרי המשק הפרטי, ההתיישבותי, הציבורי והממשלתי. במהלך המחצית הראשונה של 88' התמקדה פעילותו בעיקר בביצוע הלוואות למימון השקעות במפעלי תעשייה, שהסתכמו בסכום נומינלי של 34 מיליון ש"ח, לעומת 35 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כן המשיך הבנק לבצע תשלום מענקים למפעלים מאושרים.

8.6 מיליון ש"ח רווח נקי בלאומי לחקלאות

בנק לאומי לפיתוח החקלאות מבצע הלוואות למועדים בינוניים וארוכים בכל המיגזרים החקלאיים, השיתופיים והפרטיים, ונותן אשראי למימון מפעלים ואירגוניים המשרתים את החקלאות. כן ביצע הבנק במחצית הראשונה של 88' מיחזור של הלוואות למגזר החקלאי. הבנק ישתתף בהסדר הסיוע למושבים.

הרווח הנקי המותאם של הבנק לששת החודשים שנסתיימו ב־30.6.88 הסתכם ב־8.6 מיליון ש"ח (כולל 0.6 מיליון ש"ח חלק הבנק ברווחי חברה מסונפת), לעומת 2.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

המאזן ל־30 ביוני 88' הסתכם ב־1,078 מיליון ש"ח לעומת 1,066 מיליון ש"ח ב־31.12.87. ההון עצמי גדל מ־93 מיליון ש"ח ל־98 מיליון ש"ח. יתרת ההלוואות (כולל פקדונות למתן הלוואות) הסתכמה ב־311 מיליון ש"ח, לעומת 268 מיליון ש"ח ב־31.12.87.

הפלפל

בכל זאת יש בו משהו

שלמה פרנקל

אם לשפוט לפי ההצהרות והמעשים של השבועות האחרונים, המאבק על תפקיד שר האוצר בממשלה הבאה יהיה אחד הקרבות המרתקים ביותר שראינו מעודנו. הרבה מזה בזכות שר האוצר הנוכחי. תגידו מה שתגידו על שר האוצר משה נסים — הוא הצליח להקנות לתפקיד קסם וכוח משיכה שלא היו לו מעולם.

תמיד היה נהוג ששר האוצר הוא איש טרוד ועסוק ביותר, מריר, עצבני ואוכל את עצמו, שלעתים מסתכן גם בשיאים של חוסר פופולריות, לא רק בין חברי מפלגתו או בממשלה אלא גם בקרב שדרות העם הרחבות. תמיד גם היה נהוג ששר האוצר צריך בכל זאת, להבין משהו בכלכלה. בא משה נסים, והפך את הקערה על פיה: לפנינו איש נעים סבר, נינוח מאוד, שעל כל דבר יש לו חידוד מן התורה, וקשה להתחמק מההרגשה כי השמירה על הקו המעוגל של לחייו, והעימות הרוגעת של פימתו, מעניינים אותו אפילו יותר ממוראות שביתת הרופאים. ועוד הוכיח משה נסים, ששום דבר, פשוט שום דבר, אינו יכול למנוע משר אוצר ישראלי נסיעות ארוכות, של שבועות אחדים כל אחת, לכל מיני יבשות ומדינות בעולם. והכי חשוב — בעצם כהונתו הבהיר נסים, גם לאחרוני המספקנים, שכדי להיות שר אוצר ישראלי אין שום צורך בידע או בהבנת תורת הכלכלה. החידוש האחרון הזה, שהוא חידוש גם בקנה־מידה עולמי, בכלל פותח את המאבק על תפקיד שר האוצר לפני חוגים רחבים ביותר מקרב השרים, שעד כה היו סבורים כי העובדה שאינם יודעים לקרוא גראף, או אינם מבינים איך נוצרת אינפלציה, חוסמת בפניהם את התפקיד הנכסף.

יש להודות, כי במקביל לעליית קרנו של תפקיד שר האוצר, חלה ירידת קרן גם אצל המתחרים העיקריים: שר הביטחון, בתקופה האחרונה, מבחין למעשה כמין שר משטרה מורחב, ובכלל המצב מתקשה לענג את הארץ לתקופות ממושכות. המתגוררה חתשוב האחר, על משרת שר החוץ, גם היא כבר לא מה שהיתה פעם. בעידן שאין צורך להיות שר חוץ כדי לבלוט בחו"ל כמות חודשים טובים בכל שנה, וכל שר היוצא לחו"ל הוא מין שר־חוץ־וצא.

כך הפך תפקיד שר האוצר לנכסף ביותר, וכבר יש השימה של מועמדים חדשים לתפקיד, כמו השר אריאל שרון מהליכוד, או השרים יצחק רבין, ומשה שחל מהמערך — זה בנוסף על המתחרים הוותיקים יותר, שעימהם נמנה כמובן גם שר האוצר עצמו.

כל זה קורה בתחומי המערכת הפוליטית הידועה, אבל זה איננו סוף הסיפור. למשל, יש לי רושם די ברור שהסיפור על מה שקרה בקונצרן הקיבוצי "מילואות" דווקא עכשיו, גם הוא קשור למאבק על צור הדוב במשרד האוצר. שכן האיש האחראי על הדו"ח הזה הוא מזכור פרופ' חיים בן־שחר (חכ"ש), שאותו לארבע שנים מוכר שמו כבר פעם או אחרת כמועמד מטעם המערך, או מטעם מישהו במערך, לתפקיד שר האוצר. אומנם את התפקיד עצמו חב"ש אינו מקבל לבסוף אף פעם, מסיבות שלעולם אינן תלויות בו, אבל נראה שעצם המועמדות היא עוברת בין בחירות לבחירות, וגם זה משהו בימים טרופים אלה.

מבזקים כלכליים

מדריך קרנות

■ חברת הייעוץ "מיטב" הוציאה [illegible] אלה מדריך ראשון על קרנות הנאמנות בישראל, הכולל מידע על כל 133 הקרנות הפועלות כיום בשוק ההון. הספר, שנכתב על ידי מנכ"ל החברה צבי סטפק, כולל סקירה על התפתחות תעשיית הקרנות, מדיניות ההשקעה שלהן ותשואותיהן, כדאיות ההשקעה בקרנות, הפיקוח על פעילותן והשקעות הלוואות לקרנות נאמנות: שימוש בשירותי [illegible] תיקים, קופות גמל ותוכניות חיסכון. לדברי מחברו, הספר נועד לשמש מדריך [illegible] לשירות המשקיעים, היועצים ומתעניינים אחרים. "מיטב" מבטיחה לעדכן את [illegible] הספר לקראת סוף השנה. מחיר הספר [illegible] — 69 ש"ח.

רובוט איטלקי

■ רובוט איטלקי מיוחד יסייע בייצור סוללות למיזוג אוויר בקיבוץ כפר [illegible] שבגליל העליון. מנכ"ל מפעל [illegible] שבבעלות הקיבוץ, אליעזר לוין, והמהנדס יובל דרור, שיצאו לאירופה לרכישת מכון ייצור מודרני להרחבת כושר התפוקה של המפעל לצורך שיווק סוללות למיזוג אוויר לשוק המקומי וליצוא, החליטו לשכלל את המערך החדש, בו יושקעו 600 אלף דולר, ולכלול בו גם אלמנטים אוטומטיים וחדשים. מדובר בהכנסת מכלול של מכונות, במלק ממוחשבות ומצויידות בבקרים אלקטרוניים מיוחדים, שאינם מצויים בתעשייה הישראלית. הרובוט, שיהיה חלק ממערך מכונות זה, אמור לפתור את אחד מצווארי הבקבוק בתהליך ייצור הסוללות.

מגפיים לאלג'יריה

■ קיבוץ רפנה שבגליל העליון סיים באחרונה 100 זוגות מגפיים לרוכבי סוסים למשטרת אלג'יריה. ההזמנה המיוחדת הועברה למפעל חרושת רפנה באמצעות אחר הסוחרים האירופיים של המפעל והאספקה הגיעה לתעודתה זמן קצר לאחר שהתקבלה. המגפיים שסופקו לשוטרי אלג'יריה היו מדגם מיוחד מעוצבים בעיצוב חדשני ומודרני. היקף היצוא של "רפנה" בתחום מגפיים לרוכבי סוסים מגיע עתה ל־2 מיליון דולר בשנה.

העורך הכלכלי: צבי טימור

צבי כסה / היבטים

כלכלת שוק אינה קובעת יעדים

לפתע אנחנו עדים לתופעה השמה ללעג את הדימיון הפרוע ביותר: עומד כל המיגזר היצרני העושה לנו מט"ח — ואשר ממנו חיים כל האחרים — כנאשם ומתגונן ומבקש על נפשו, ומולו ניצב הסקטור הנהנתני המבוזז מט"ח, ובראשו הפוליטיקאים, וחורצים לשון. כאשר נופל מפעל פרטי אומרים הללו: המנהלים לא טובים. כאשר נופל מפעל שאיננו פרטי אומרים: השיטה לא טובה. אבל, היום נופלים מפעלים וכושלות חברות מכל הסקטורים — מהסקטור הפרטי, מהסקטור הממשלתי, מהסקטור ההסתדרותי ומהסקטור המעורב (אליאנס היה עד לפני ארבע שנים שותפות בין כור למשקיע אמריקאי שניהל את המפעל; פולגת היא שותפות של כור ומשקיע פרטי; כלל שייכת כמעט במחציתה לבנק הפועלים וכיו"ב).

למגיפה הזאת מוכרח להימצא מקור ושורש. מהן הסיבות ומהו המקור? בדרך כלל, משבר בא כאשר חוברות יחד סיבות אחדות לצומת זמנים אחד. אני מבקש למנות ארבע סיבות שנראות לי ראשיות:

1. מלחמת יום הכיפורים.
2. כלכלת 1984 — 1977.
3. כלכלת ממשלת האחדות הלאומית.
4. תשתית בסיסית בולמת.

שריפת הון

מה שקורה היום במשק הישראלי הוא מה שנפוץ וידוע בעולם העסקים הבינלאומי. יזמים בעלי חזון ומעוף מקימים מפעל/חברה יש מאין וממריאים אל הצלחה גדולה. בשלב השני הם כושלים. מרוע? כי במעבר בין שלב היזמות לשלב שבא אחריו — קורסת המקצוענות ליוזמות.

שנות ה־50' וה־60' היו שנות הצלחה של שלב היוזמות, חיבור של יוזמה נפלאה ושל עלייה המונית חלאו לצמיחה ולתיעוש שלא היה להם מתחרה בעולם כולו. בשנות ה־70' דעכה העלייה והיה צורך לעבור לשלב השני, של הצמיחה והתיעוש. בשלב הזה היו צריכים הטכנולוגיה והניהול המקצועי המצטיין להחליף את גורם הגידול בכוח האדם, כמרכיבים ראשיים במשחק, ואז באה מלחמת יום הכיפורים וחסמה את המעבר. ומאז מתועלים המשאבים לא להשקעות יוצרות הון אלא להשקעות שורפות הון. מאז מלחמת יוה"כ שרפנו למעלה מ־20 מיליארד דולר: כ־3 מיליארד השקעות אזרחיות בסיני (שימו לב, אזרחיות ולא צבאיות), מה נשאר מהן: כ־17 מיליארד דולר עלתה המלחמה ההיא, שכל אדם ישר יודע שסאדאת הציע ב־1971 לגולדה מאיר, בלי מלחמה, את השלום שקיבל מבגין אחרי מלחמה; כ־4 מיליארד שרפנו במלחמת לבנון; כ־3 מיליארד עלה הלביא. ואם אנחנו עוסקים בהשקעות שורפות הון — השקענו בגדה המערבית ובעזה כ־3 מיליארד דולר. ואם יחליף עלי רבים, ויאמרו שמלחמת יוה"כ היתה בלתי נמנעת, גם בלעדיה השריפה גדולה מאד.

לו השקענו מאז 1974 במשק עוד מיליארד דולר לשנה בהשקעות יוצרות הון, כלל ל.שקעות שהיו, היה המשק צומח ב־5.5 אחוזים לשנה. או־אז היה התל"ג היום כפול — כ־12,000 דולר במקום 6,000 דולר לנפש.

בספי העם — ליבואנים בע"מ

שר האוצר הנגנות ארליך היה בעל אידאולוגיה ליבראלית. אך התיישב על כסאו, ומיד — הקץ לסוציאליזם (כאילו מדינת ישראל היא סוציאליסטית) ותחי הכלכלה החופשית. וכאן קרה מה שכרדך כלל קורה: את הכישלון חורצת הקונספציה. מרוע לא יכולה לעבוד בישראל הקונספציה של מה שקרוי כלכלה חופשית? — ישראל, מדינה קטנה ללא חומרי גלם. היא צריכה לייבא הרבה. כדי שתוכל לייבא, עליה לייצא הרבה. כדי שתגיע לעצמאות כלכלית תצטרך לייצא כ־70% מהתל"ג. היום מייצאים כ־50% מהתל"ג. משק כזה רגיש מאד לשער המטבע. אם יהיה נמוך מרי, יפסידו היצרנים. אם יהיה גבוה מדי תרד רמת החיים. בעיה. איך נקבע שער המטבע? — במדינה נורמלית, כושר התחרות של המוצרים והשירותים שהיא מוכרת בעולם קובעים את שער המטבע. הממשלה יכולה להשפיע אך ורק בשוליים ולתקופות קצרות יחסית, כלומר, שבאופן בסיסי כוחות המשק היצרני הם הקובעים את שער המטבע.

מה קורה במדינה לא נורמלית, כמו ישראל? — לישראל יש שני סוגי דולארים. דולארים יקרים, מייצוא, וזולים, מפוליטיקה (כספי הסיוע האדיר שאנחנו מקבלים בסה"כ כ־4 מיליארד דולר). במדינה נורמלית, הממשלה קונה את הדולארים מהיצרנים והיא צריכה לשלם להם בשער כזה, שיכסה את הוצאות הייצור פלוס רווח סביר. במדינה שלממשלה יש כ"כ הרבה דולארים מסיוע חיצוני — לעולם שער המטבע יהיה נמוך ליצרנים ונוח ליבואנים. בספי העם — ליבואנים בע"מ. וזוהי התוצאה המתחייבת מכלכלת השוק החופשי בגירסה הישראלית. כאן הממשלה קובעת את שער המטבע ולא גורמי הייצור במשק. חכמת המדיניות הכלכלית לפני עלות הליכוד לשלטון היתה לאזן בין שער סביר ליצרנים לבין שער סביר לצרכנים. את החוכמה הזאת ניפצו שרי הליכוד אל משבר כלכלי הנמשך עד עצם היום הזה.

מה השמר ריבית

התכנית הכלכלית מיולי 85' מקובלת כהצלחה. היום ברור לכל, כי זו היתה תכנית לבלימת האינפלציה שקראו לה תכנית כלכלית.

בלימת האינפלציה הצליחה מאד וזה הישג חשוב. אבל, זו מדיניות הניצבת על רגל אחת, והיא כושלת ומכשילה.

מנהיגי המחשבה הכלכלית בארץ מאוהבים ברמת "המאקרו כלכלה". שם הם מרגישים כדגים במים. כמות הכסף, שער המטבע, רמת הריבית, רמת הנזילות בבנקים, תכניות חיסכון וכו'. אבל, מהו רדיוס ההצלחה של "כלכלה מאקרו"? — כאשר "המיקרו כלכלה", היינו המפעל הבודד, הופך את מדיניות המאקרו למוצרים סחירים בעולם ובארץ. אם זה לא קורה, כל המאקרו הופך לניירות. וזה מה שקורה בפועל. נכון הדבר שכמעבר מאינפלציה לרגיעה מתגלים חוליים רבים בחברות ובמפעלים. זהו תהליך מבריא, אבל התנאי לכך הוא שיש לסקטור המשקי זמן להבריא את עצמו. מה שקרה כאן הוא, שתכנית בלימת האינפלציה, אחד ממרכיביה היה הריבית הדרסנית. והריבית הזאת לא נתנה לחלקים נכבדים במשק טווח הבראה והתייעלות. בריבית ריאלית גבוהה. חקלאי שנכשל עונה אחת, בשל סיבות אובייקטיביות או סובייקטיביות — אבוד. הוא אינו יכול יותר להשתקם. וכך גם מפעל שמפסיד שנה או שנתיים — ומי בעולם העסקים אין לו תקופות שפל — אינו יכול להשתקם. התוצאה — כספי המשק לבנקים.

בפועל, הממשלה מטילה על המשק היצרני מס שקוראים לו ריבית וגובה אותו באמצעות הבנקים. ואם במקביל מייצבים את שער הדולר ולעומתו יש התייקרויות מקומיות, התוצאה ברורה — מפולת. דרך חלופית, למשל, היתה להביא להתייעלות המפעלים ע"י חשיפה הדרגתית להתחרות, תוך מתן אשראי נוח למימון ההתייעלות. כך עשו ועושות יפן, גרמניה, ושוודיה. מפלגת העבודה תיכנס לספרי הלימוד של מדע המדינה דוגמה, איך עולים פוליטיקאים לשלטון ועורכים תכנית כלכלית הממוטטת את בסיסי הכוח שלהם — המשק היצרני — ומשגשגת את בסיסי הכוח של יריביהם — המשק הצרכני והיבואני. וכל זה, על רקע הניכור השולט בחברה הישראלית. למי בארץ איכפת שהחקלאות מתמוטטת, למי איכפת שסוגרים מפעל, למי איכפת ששירותי הבריאות כושלים. זו חברה שאיבדה ומאבדת את לכידותה.

תשתית בלתי אפשרית

אנחנו תובעים מהיצרנים והיזמים שלנו להתחרות בשוקי העולם, אבל התשתית שהם פועלים מתוכה היא תשתית בלתי אפשרית, עד כדי "חומר אינו ניתן לעבדיו ולבנים אומרים עשו".

במונח תשתית יש לכלול את כל הבסיסים: מצאי הון להשקעות ומחיר הכסף, שער הריבית, רמת התקשורת, מערכות המידע, תקציבי המו"פ, רשת התחבורה, תעריפי הנמלים, מחיר חומרי הגלם שהיבואנים גובים מהיצרנים, שיעורי המסים השונים, הרשיונות והביורוקרטיה, ההשתלטות של הממשלה על החיסכון וכיו"ב — כל התשתית הזאת בארץ אינה ערוכה לתנופת התעשייה ולסייע לה לעמוד בהתחרות עם ענקי עולם, להיפך: היא ערוכה להקשות ולהכביד על היצרנים והיזמים.

לתנאי התשתית אפשר לייחס את נושא הרמה הטכנולוגית. ההשקעה לעובד תעשייה ישראלי היא כ־25 אלף דולר, לעומת 50 אלף דולר במדינות הרלוונטיות כמו הולנד, דנמרק, פינלנד, ארה"ב, גרמניה. גובה ההשקעה הזאת מייצג את רמת הטכנולוגיה שמפעילים העובדים. ואומנם התפוקה אצלנו היא כחצי אחוז מתפוקת המתחרים הללו. ורמת התפוקה מכתיבה את השכר. שגם הוא כ־50% אחוזים מהשכר באותן מדינות אם נעשיר בדרך ההשקעות בפרוייקטים שורפי הון, ולא נחזור להשקיע בפרוייקטים יוצרי הון, אנא אנו באים.

התכנסותן של ארבע סיבות אלה לצומת זמנים אחד והפכה למשבר הכלכלי שאנחנו נתונים בו. הבנתן, היא תנאי להסיכה המשבר לסיכוי חדש.

כסף מכסף או כסף מטכנולוגיה

על ארבע הסיבות שמניתי יש להוסיף את האבחנה לעיקר — לקונספציה החברתית־כלכלית. הדילמה המושגית של ימינו היא — הטכנולוגיה והעבודה כשירות ההון או ההון בשירות הטכנולוגיה והעבודה.

בשנים עברו היתה לבעלי ההון (פרטי או ציבורי) דרך אחת לשמור עליו ולהגדיל אותו — להשקיע בטכנולוגיות היוצרות הון. בתנאי השוק המודרני להון יש אלטרנטיבה והיא — לעשות כסף מכסף. היינו, להפעיל אותו בשוקי ההון המקומי והחיצוני. התוצאה של התהליך הזה היא שיקעתם של הטכנולוגיה והעבודה, או במלים אחרות — יצירת מצב שבמקום שההון ישרת את העבודה והטכנולוגיה, העבודה והטכנולוגיה משרתים את ההון.

ובעניין הזה אין חוכמות. לא משקיעים בלי לצפות לרווחיות הולמת. ותוכמת המדיניות הכלכלית הרלוונטית היא איך ליצור תנאים של רווחיות להשקעות בטכנולוגיות יוצרות הון. וכמציאות הקיימת אי־אפשר יהיה בלי להעדיף ל־15 שנה בדרך מודעת ומוסכמת, את המיגזר המט"חי — המייצר סחורות ושירותים ליצוא או חוסך יבוא. כלומר, לא משק חופשי אלא משק "יעודי". אין בדברים האלה כדי לכפור בתפקידו ההכרחי של "השוק" כיוצר הסלקציה, מפיל את הנחשלים ומעלה את היעילים. יש בהם כדי לכפור בנסיונו של "השוק" לקבוע יעדים. את היעדים צריכים להכתיב הרצונות החברתיים. תפקידו של השוק הוא לייעל את השגתם. כך אפשר יהיה לצאת מהתעלות.

מבזקים כלכליים

זכו בבג"ץ

■ חברת א.ב. ראטה, המתמחה בדיוור ישיר ועיבודי מחשב, זכתה בעתירה שהגישה לבג"ץ, נגד משרד הפנים ונגד הממונה הארצי על הבחירות לכנסת, אהוד שילת, המאפשרת לה להמשיך ולהציע את שירותיה למפלגות ולבצע עבורן עבודות שונות הקשורות למנקס הבוחרים.

הבטחת הכנסה גמישה

■ מינהלת הביטוח הלאומי מתכוונת להציע למשרד האוצר הכנסת שינויים בחוק הבטחת הכנסה. בין השינויים: הגדלת הגימלה המשולמת למשפחה חד־הורית ולאלמן עם ילד והשוואתה לזו המשולמת לאלמנה. כן בוצע לתת פטור מחובת התייצבות בשירות התעסוקה, כתנאי לקבלת גימלה, לאם גרושה, או רווקה שיש לה ילד אחד שטרם מלאו לו 7 שנים, במקום עד גיל 5 כיום. בעוד חוק הביטוח הלאומי ממומן ומבוצע על חשבון כספי דמי הביטוח הלאומי שגובה המוסד לביטוח לאומי, מימון התשלומים לפי חוק הבטחת הכנסה נעשה על חשבון אוצר המדינה. אנשי הביטוח הלאומי מופקדים על ביצוע החוק בשטח.

רכבת "אלביט"

■ בהתערבות לשכת שר התחבורה הצליחה חברת "אלביט" לשכנע את רכבת ישראל להעמיד לרשותה, בתשלום, רכבת מיוחדת שתסיע מחיפה והצפון כ־2400 מעובדי החברה ובני משפחותיהם ל"יום משפחה" שמארגנת החברה בגני התערוכה בתל־אביב. בשל מספרם הרב של הנוסעים תעמיד רכבת ישראל לרשות המבצע שתי רכבות, שבכל אחת מהן 11 קרונות. "רכבת אלביט" תחזור בחצות אותו יום את העובדים צפונה, באותה הדרך. הרכבות יקושטו וילוו בליצנים, מופעי רחוב ותזמורות.

מארינה בהרצליה

■ מינהל מקרקעי ישראל וההברה להקמת המארינה בהרצליה חתמו על הסכם להקמת המארינה בהרצליה. במעמד ההתיכה מסרו היזמים צ'ק על סך 1,770,700 ש"ח לפקודת המינהל וצ'ק על סך 5,215,152 ש"ח לפקודת עיריית הרצליה. היזמים הודיעו, כי עבודות הייבוש והנחת המזחים יחלו כבר באפריל 89' ויושלמו תוך שנתיים. המארינה של הרצליה תשתרע על 200 דונם, מהם 111 דונם מיובשים. יוכלו לעגון בה 800 יאכטות והיא תכלול מרכז בידור נופש ותיירות.

חדשות המשק

"שטיחי כרמל"

מוקדם מדי להספיד

חברת "שטיחי כרמל" נקלעה בחודשים האחרונים למצב לא נעים, אבל עדיין מוקדם להספיד אותה — זהו המסר שניסו להעביר אתמול יצחק ופנחס (רוזי) שפירא, בניו של המ"כ אברהם שפירא, בעלי החברה.

העילה לכינוס הכתבים הכלכליים היתה הצגת השטיחים הראשונים מפס הייצור של המפעל הגרמני "ארורוס", שנרכש על־ידי "שטיחי כרמל". בקו הייצור הזה, הנמצא עתה בקיסריה, תולים בני משפחת שפירא את התקווה לעתידה של חברת "שטיחי כרמל".

מנכ"ל מפעלי "שטיחי כרמל", רוזי שפירא, אומר כי החברה מתכננת להמשיך לנקוט צעדי ייעול. הוא לא הכחיש כי יש כוונה לפטר עובדים, אבל ציין כי החברה עדיין לא פיטרה. בין צעדי הייעול, העברת המשרדים המרכזיים לקיסריה, קיצוצים בסקטור הניהולי ושיפורים טכנולוגיים בציוד. לדבריו, הגידול החד בעלויות כוח האדם של החברה מקשה על ותיפקודה, ועלויות אלה מתקרבות לרמה אמריקנית ואירופית. הוא סירב להתייחס לנתונים פיננסיים ואמר כי הפירסומים על המורת צ'קים של החברה הן "עובדות אבסטרקטיות".

"לא נכנסים לפאניקה"

אברהם שפירא נמצא בימים אלה בארה"ב, ולדברי בניו הוא עומד לכבם הווה יצוא גדול ל"שטיחי כרמל". בנו יצחק, סגן יו"ר דירקטוריון החברה, אמר אתמול כי באחרונה התקבלו מספר הזמנות חדשות במיליוני דולרים וכי החברה גם קיבלה הזמנה גדולה מחברת "ארורוס" עצמה, שתמשיך לעסוק בשיווק השטיחים. בתחילת השבוע הגיעה, לדבריו, משלחת קניינים מגרמניה המייצגת רשת גדולה ועתה מתנהל איתה מו"מ על הזמנה. יצחק שפירא סירב למסור פרטים על היקף ההשקעה של החברה ברכישת "ארורוס" והוסיף, בתגובה לידיעות בעיתונים, כי ההשקעה לא חייבת לעמוד בסתירה להקשיי נזילות. דווקא בזמן שיזמים אחרים חושבים שלא כדאי להשקיע, אנחנו לא נכנסים לפאניקה, אמר.

אודי נחשון

"כור" מיישם מדיניות הביזור בסניפי "כור סחר חוץ"

קונצרן "כור" מיישם את מדיניות הביזור בפעילות סניפי "כור סחר חוץ" ברחבי העולם. מדיניות החברה נקבעה בכנס שנערך בלונדון, בהשתתפות מנכ"ל "כור", בני גאון, עוזרו לענייני סחר חוץ, שאול צפריר, ונציגי "כור סחר חוץ" באירופה, ארה"ב, אפריקה והמזרח הרחוק.

בין עיקרי המדיניות שנקבעו בכינוס: פעילות של כל סניף של "כור סחר חוץ" תיקבע על־ידי מנהל הסניף, וכל סניף יפעל כיחידה נפרדת מבחינת הרווחיות. כל סניף יתייחד בכספי [illegible] של [illegible] הקונצרן [illegible] בתצורה [illegible] של ההגרה [illegible]. כל סניף יהיה קשור ישירות עם הכספים, ללא תיווך של גורם נוסף ב"כור", ומערך ההתחשבנות יהיה ישיר בין הסניף לספק. הקשר בין הסניפים יווצר על־ידי היכרויות אישיות וביקורים הדדיים, ולא על סמך תיווך של [illegible] "כור סחר חוץ".

[illegible]

א.נ.

איגוד ענפי משותף לתעשייה הקיבוצית והפרטית

איגוד לשיתוף פעולה בין התעשייה הפרטית לתעשייה הקיבוצית הוקם במסגרת איגוד [illegible] לאיגודים שיפעל [illegible] בהתאחדות התעשיינים. האיגוד כולל 8 מפעלים, מהם 5 שייכים לתעשייה הקיבוצית, 3 מתנועת המושבים ו־3 מפעלים פרטיים. יו"ר האיגוד נבחר אברהם גולדווכר, מנכ"ל "אבגול", אחד משני המפעלים בבעלות פרטית. המפעלים האחרים הם "אלטקס" (קיבוץ החותרים), "עלבר" (משואות יצחק), "נועם אורים" (אורים), "סלאג" (סבירה), "שביכות כריכה" (כרמיה), [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

א.נ.

בנק החקלאות עבר מהפסד לרווח

בנק החקלאות עבר במחצית הראשונה של 88 מהפסד לרווח וסיים את התקופה ברווח נקי של 8.1 מיליון ש"ח. מאזן הבנק המשיך לרדת ובסוף יוני הסתכם ב־1,568 מיליון ש"ח, לעומת 1,521 מיליון ש"ח בסוף דצמבר 87. ירידה נרשמה גם בהיקף הפקדונות למתן הלוואות ופקדונות הציבור.

לאחר ההלוואת הממשלה על הגדלת הון הבנק, התקבלו מאוצר המדינה הסכומים הבאים: כ־11 מיליון ש"ח תמורת הקצאת שטרי הון נדחים, כיזה כ־8 מיליון ש"ח על־ידי הורדת פקדונות אוצר ו־5 מיליון ש"ח בניכוי סכום של 15 מיליון ש"ח במוצע ה[illegible] על הסכם הון בנייה. בינתיים נעצר תהליך הגדלת ההון של בנק החקלאות, בגלל תביעה שהוגשה על־ידי בעל מניות מיעוט, הטוען כי ההקצאה הפרטית של הבנק לממשלה פוגעת בו כבעל מיעוט.

בעקבות הפעולות שנעשו עד כה הסתכם ההון העצמי של הבנק לסוף יוני ב־11 מיליון ש"ח, לעומת 4 מיליון ש"ח בסוף 87. יחד עם שטרי ההון והנדחים האחרים של הבנק מסתכמים האמצעים ההוניים בסכום של 77 מיליון ש"ח.

אודי נחשון

בעריכת עלינא תורי

מפוף ומשם

יבוא יצוא

„שדי" של חזה

„אם ננעלו" שם את עופרה חזה, חזק ובטוח, על מפת הפופ העולמי, מקום ראשון בגרמניה ונורבגיה, מקום שני במצעד היורופופ הכללי, שלא לדבר על הופעה במסגרת ה„טופ אוף דה פופס" באנגליה, בעקבות כניסתה אל 20 הראשונים במצעד שם.

אחרי „אם ננעלו", הוציאו שוב את תקליטון הדיסקו־ימאני הראשון שלה „גאלאבי". לשוק הבריטי יצא גם אלבומה החדש, „שדי" (SHADAY). „ריקורד מירור", שבועון הפופ האנגלי, פרסם את הביקורת הבאה, שכתבה ליז טילסטון.

„להיטה של עפרה ‚אם ננעלו', כמו רוב הקטעים באלבום, מושר חלקו באנגלית וחלקו בשפת אימה. היות והטקסט הודפס ללא תרגום לאנגלית, חצי מהכיף זה לנסות לשיר ביחד איתה, כמיטב האקצנט התימני, ולשאול את עצמך, מה, לכל הרוחות, היא שרה. האירוניה היא, שעפרה - הנחשבת לכוכבת גדולה בישראל — עשויה להפוך למגה־סטאר גם באנגליה (בהתחשב באהדה הרבה כלפי הסגנון המכונה ‚מוסיקת העולם' (וורלד מיוזיק), בעוד שהיא יכולה להיחשב לזמרת יורופופ אותנטית יותר מכל מוצרי סטוק ווטרמן־אייטקן (שלישיית מפיקים בריטית ידועה האחראית ללהיטים רבים, בשנתיים האחרונות. (ע.נ.)

„דיסקו לא רגיל, שונה ‚שדי' מקבל ארבע נקודות מתוך חמש עבור הצד הראשון, שרובו שירים תימניים ושתי נקודות מתוך חמש עבור הצד השני, שרובו מושר באנגלית ועל כן, מהנה פחות".

בסך־הכל, עפרה, ביקורת לא רעה, ביקורות נוספות, נפרסם לכשיגיעו אלינו.

עופר ניר

עופרה חזה – חזק ובטוח על מפת הפופ העולמית

מכירות

קיילי עושה היסטוריה

עופר ניר

עד לפני חצי־שנה, היתה קיילי מינו שם אלמוני לחלוטין לקהל הישראלי, באוסטרליה ובבריטניה, היתה ידועה בזכות התפקיד שלה בסדרת־הטלוויזיה „שכנים". פתאום, היא זמרת, ולא סתם זמרת, אלא כוכבת־פופ של ממש, ולחשוב, שהכל החל מאירוע צדקה, בו השתתפה יחד עם כל חבריה לצוות „שכנים" ובמהלכו שרה את השיר „לוקומושן" שכתבה קרול קינג עבור אווה הקטנה, בראשית שנות ה־60.

השיר הזה התקבל בהתלהבות כה רבה, עד שחברת התקליטים המובילה באוסטרליה, הציעה לה להקליט אותו. אחר מטכנאי־הבית של פיט ווטרמן, ההוא משלישיית המפיקים ווטרמן־סטוק־אייטקן, הפיק עבורה את התקליטון, שזינק לראש המצעד האוסטרלי ושהה בו שבעה שבועות רצופים. ווטרמן לא אהב את הגירסה ללהיט זה, אבל קלט את הפוטנציאל הטמון בקיילי, הוא ועמיתיו לשולחן ההפקה, דחפו אותה קדימה, בבריטניה, בזכות להיט פרי־עטם. „הלוואי שהיה לי מזל כזה", שהביא אותה למקום הראשון במצעד הבריטי. כמובן בבית, באוסטרליה, לא התעלמו מן הלהיט הזה וגם לא מזה שבא בעקבותיו — „עלי להיות בטוחה". בכך, היתה קיילי לזמרת הראשונה באוסטרליה ששלושת תקליטוניה הראשונים הגיעו למקום הראשון במצעד. חסרים לה עוד שניים כאלה כדי להשוות את השיא האוסטרלי, שהציבה הלהקה המקומית „קלי מקצבי", באמצע שנות ה־60, בזכות להיטים כמו „יום שישי במחשבתי". השיא האוסטרלי הבינלאומי שייך לביטלס, 24 תקליטונים במקום הראשון באורץ הקנגורו.

קיילי אינה מסתפקת בשיאים שהיא שוברת במולדתה. היא עשתה את זה, בשבוע האחרון, גם בבריטניה. היא הוציאה את „לוקומושן" במיקס חדש, מהיר יותר, של ווטרמן־סטוק־אייטקן והתקליטון נכנס הישר למקום ה־2 במצעד. אף זמרת, לפניה, לא הגיעה כל־כך גבוה, בשבוע הראשון, אפילו מדונה שמחה להיכנס „רק" למקום ה־13, בלהיט „מי הנערה הזו", בשנה שעברה.

* * *

זהב, פלאטינה ועוד

מבין עשרת הראשונים במצעד האלבומים הבריטי בשבוע האחרון, רק שלושה לא נמכרו ביותר ממאה־אלף עותקים, המינימום לתקליט־הזהב, אבל, זה ישתנה ודאי, בדירוג הבא, שכן מדובר בשני תקליטי־האוסף, במקום הראשון והשני („לזה אני קורא מוסיקה מס' 12" ו„להיטים מס' 8") ואלבום הבכורה של קיילי מינו, במקום החמישי.

קיילי מינו

המצליחים ביותר בין עשרת הראשונים, לפי כמות תקליטי־הפלטינה שצברו (פלטינה מוענקת על מכירות למעלה מ־300 אלף עותקים) הם:

„רע" — מייקל ג'קסון (פלטינה כפול 6).
„טנגו" — פליטווד מק (פלטינה כפול 5).

אלבומיהם של טריימי ציימן, להקת „ברוס" ופסקול הסרט „קידו מושחת", צברו, בינתיים, תקליט־פלטינה אחד, כל אחד.

אם מרחיבים את הידיעה ומחפשים בין מאה האלבומים המדורגים את רבי־המכר הגדולים ביותר, שנמכרו בלמעלה ממיליון עותקים, מצטיירת התמונה הבאה: במקום הראשון, לאחר כ־170 שבועות במצעד המכירות, התקליט „אחים לנשק" של „דייר סטרייטס". הוא הוכתר עד עתה בפלטינה־כפול־10. למעלה משלושה מיליון עותקים, בבריטניה בלבד.

אחריו, פלטינה־כפול־9, תקליטו הקודם של מייקל ג'קסון „מותחן", צירוף מכירות שני האלבומים של ג'קסון, מגיע אותו לפסגה, עם 5 מיליון תקליטים. אבל ביחד כאמור... תקליט ותיק שעדיין עושה חיל במצעד, הוא „שמועות" של להקת „פליטווד מק", שלזכותו נצברו עד היום פלטינה־כפול־5. לוויטני יוסטון („וויטני") ולהקת „יו, 2" („עץ יהושע"), פלטינה־כפול־5, לכל אחד תקליטו של טרנס ד'ארבי („מציגים את הקו הטרנס") נמכר עד עתה בלמעלה ממיליון ומאתיים אלף עותקים, פלטינה־כפול־4.

תקליט — שיווק

יוסי ונונו

[illegible]

מופעים

מארח

יוסי ונונו

היובש היחסי של הקיץ הנוכחי הביא את האמריקנים לחידוש גימיקים שונים ומשונים, העיקר שיהיה קצת מעניין. תוסיפו לכך את עונת הבחירות המתקרבת ואת המרדף שמנהלים ראשי הערים בניסיון לצבור עוד כמה הישגים, והנה לכם צירופים שונים מוזרים, לא תמיד מקוריים, אבל זה מה שיש, טענות בחורף, אחרי הבחירות.

הצירוף הנוכחי שם־טוב לוי ואורחים. זה כנראה הגימיק החדש אצלנו... ואורחים. לוי יארח את שלמה גרוניך ויצחק קלפטר, איתם כבר שיתף פעולה בעבר, וכן את קרין אלאל, איתה יופיע בפעם הראשונה. מלבד השירה תכלול התכנית קטעים מ„שוחר", קטעים אינסטרומנטליים ושירים שונים. המופע יועלה בכל יום רביעי עד סוף החופש, [illegible] בחיפה במסגרת חגיגות קיץ 88'.

מגירות לבי

„חולם בספרדית" תקליטו האחרון של שלמה יידוב זכה להצלחה מסחרית מפתיעה, בעקבות אותה הצלחה יוצא יידוב בימים אלה לסבוב הופעות שיתבסס על שירי התקליט. מלבד שירי „חולם בספרדית", יהיו בערב גם שירים מתקליטיו הקודמים כמו „ימים לבנים" „ילדי הירח", „שיר בין ערביים". בנוסף ינוגנו בערב קטעים אינסטרומנטליים במקצבים אותנטיים ארגנטינאיים בעיבוד ובהפקה עכשוויים.

את יידוב ילוו: גבי סרי — תופים וכלי הקשה, ארנון פלטי — באס, איתמר ארז — גיטרה. יידוב: „חולם בספרדית הוא השיר המקורי מהתקליט וזוהי תמציתו. השיר מספר על אותו משהו פנימי שנמצא בו ושבכל מקרה ישאר שם. המוסיקאים המשתתפים איתי במופע קלטו היטב את הניחוח המוסיקלי המיוחד שבטנגו, המילונגה, בצאקרה ובסלסה וכולנו מקווים שבערב זה נצליח להביא את הקהל לחלום ולחיות איתנו את הטעמים, הריחות והקולות ששמרתי עד היום במגירות לבי".

המופע מופק על־ידי תיאטרון יובל והוא מתוכנן לרוץ ברחבי הארץ.

י.ו.

ארצי, בחום של אוגוסט

שלמה ארצי החל, במוצאי־שבת, את סיבוב ההופעות החדש שלו, בהופעה בקיבוץ יגור, ההופעה העירונית הראשונה תתקיים במוצאי־שבת, באמפי קיסריה, ביום שישי הבא, 19 באוגוסט, הוא בצמח.

את המופע הפיק מוסיקלית, לואי להב, לעיבודים אחראי עדי רנרט, שגם מנגן קלידים בהפקה. משתתפים: שמואל מזרוב ועמוס חרני בגיטארות, מיכה מיכאלי בבאס, גיל לדין בתופים, אמיר גבירצמן בכלי נשיפה ואתי אנקרי מוסיפה קולות וכלי הקשה.

במופע, שר ארצי 26 שירים ועוד מחרוזות, שבכל אחת מהן שלושה שירים, בין היתר, הוא מבצע את „ארץ חדשה", „חצר גדולה", „לילה לא שקט", „הרדיו הישן", „אני כבר מצטער", „נבראתי לך", „ים תיכון", „נרקוד נשכה", „אירוסים", „לא עוזב את העיר", „תרקוד" ועוד.

עופר ניר

תקליט — מכובד

„שיר בוקר על חוט", שרון ליפשיץ, הד ארצי

שרון ליפשיץ

[illegible]

בעריכת צביה בן־שלום

הנשים נעשות עניות יותר

„בין השנים 1969־1978 ירד בארצות־הברית מספר המשפחות העניות, שבראשן גברים (גברים בודדים ומשפחות מעורבות), מ־3.2 מיליון ל־2.6 מיליון. באותה תקופה עלה בשליש מספר המשפחות העניות, שבראשן נשים, עם ילדים קטינים, מ־1.8 מיליון ל־2.7 מיליון". ממצאים אלה מובאים במאמרה של ג'ניס פטרסון „הפמיניזציה של העוני", המתפרסם בגליונו האחרון של כתב־העת „ילקוט למחשבה סוציאליסטית", היוצא לאור ב„יד טבנקין" (מוסד המחקר המרכזי של התק"ם).

„מגמה זו", קובעת המחברת, „נמשכת גם בשנות השמונים. ב־1983 היו ראשיהן של כמחצית מן המשפחות העניות נשים, לעומת 36% בראשית שנות השבעים. שיעור העוני במשפחות שבראשן אשה (36% ב־1983) גדול כמעט פי 3 משיעורן במשפחות שבראשן גבר, וגדול מעט פי 5 משיעורן של משפחות המונות בעל ואשה. כיום, שניים מתוך שלושה עניים מבוגרים הינם נשים, שלושה רבעים מן העניים הן נשים וילדים". עוד קובעת ג'ניס פטרסון, כי מגמות אלה חריפות יותר בקרב הקהילה השחורה בארצות־הברית.

התרוששות בעקבות גירושין

המחברת קובעת שלוש סיבות עיקריות לפמיניזציה ההולכת וגוברת של העוני ול„השתלטותן" ההדרגתית של הנשים על תחתיתה של רמת־החיים:

א) שינויים במבנה המשפחה: שיעורים גדלים של גירושין ולידות מחוץ לנישואין. התרוששותן של נשים וילדים נקשרת לגידול המדהים במספר המשפחות החד־הוריות, שבראשן נשים. ב־1982 היו בארצות־הברית 9.5 מיליון משפחות שבראשן נשים, 15.4% מכלל האוכלוסייה. הכנסתן של משפחות אלה הלכה וירדה במקביל לתהליך גידולן. „המתאם בין מצב משפחתי ורווחה כלכלית הפך למציאות שחומרתה הולכת וגוברת", פוסקת המחברת. עוד היא אומרת, כי כאשר מתפרקת המשפחה יורדת רמת־חייה של האשה בשיעור של 73%, לעומת רמת־חייה של המשפחה השלמה. זאת, בשעה שרמת־חייו של הגבר, לאחר הפירוד, עולה בשיעור של 42%. גם דמי־המזונות, הנפסקים על־ידי שופטים הם נמוכים ונקבעים ל־14% בלבד מן הנשים המתגרשות.

ב) אפליה בתעסוקה: למרות שהשתתפותן של הנשים בכוח האדם השכיר גבוהה יותר מאי־פעם — טוענת המחברת — אין גידול זה מתבטא בביטחון כלכלי מוגבר. המחקרים מוכיחים, כי הכנסתה השנתית הממוצעת של אשה שכירה בארצות־הברית נופלת ב־40% ממשכורתו של הגבר השכיר. רובן הגדול של הנשים מועסק ב־20 עיסוקים בלבד, מתוך רשימת 420 העיסוקים הכלולים ברשימת הלשכה לסטטיסטיקה של העבודה. יותר מכך: 60% מן הנשים מועסק ב־10 עיסוקים בלבד — העיסוקים ששכרם נמוך ושאין בהם סיכוי לקידום. בדיקת אותם עיסוקים מעלה, כי אינם מאפשרים כלל יציאה מ„מעגל העוני".

שכר נמוך ואי־קידום

המחברת מסכמת את סוגיית האפליה בתעסוקה באומרה, כי „נשים נוטות יותר ויותר לשאת באחריות הראשונית לפרנסתן, בשל עליית שיעור הגירושין ולידת ילדים מחוץ לנישואים. בה בשעה נשארות נשים רבות ‚תקועות' בעבודות שאין בהן קידום ושכרן נמוך, מכדי שיוכלו לפרנס את עצמן ואת משפחותיהן".

ג) כשלונן של תוכניות הרווחה של הממשל האמריקני, ובעיקר בתקופת נשיאותו של רייגן: „מי שנפגע יותר מן הרפורמות [illegible] של רייגן הן הנשים העובדות העניות, [illegible] „הוצאות הרווחה [illegible] העלאת שיעור [illegible] הסער". לו עתה, תהליך הפמיניזציה של העוני לא הוחל בתקופת רייגן, אולם [illegible] יצר תנאים שהגבירו את התהליך.

המחברת אינה מציגה תמונה אופטימית ביחס לעתיד. לפי תחזיתה, אמורות לחלוף 11 שנים לפחות, אם יתמכו השלטונות על צמיחה כלכלית בלבד, האמורה, בידיעתה, להחזיר את שיעורי העוני לאלה שהיו ב־1979! לדעתה, על השלטונות לנקוט פעולה יזומה לחיסול מגמת הפמיניזציה של העוני, בצד הפעולות הננקטות לעידוד הצמיחה הכלכלית. „גידול במספר מקומות העבודה במשק יביא לנשים הללו תועלת מועטה בלבד, אם לא יהיה ביכולתן להיכנס למעגל העבודה, או אם העבודות הזמינות להן תהיינה מוגבלות למגזר המשני של שוק העבודה".

(נמסר מ„יד טבנקין")

מיליון בחוף גולן

האורח המיליון, הנכנס ללונה גל שבחוף גולן זכה למנוי חינם — לו ולמשפחתו — למשך חמש שנים. זה לכבוד חמש השנים שהמתקן קיים. בסקר הפופולאריות שערך „מודיעין אזרחי" דורג לונה גל במקום הראשון מבין פארקי מים. לפני שפיים הוותיק ואשקלון הצעיר. ואף גולן מחליף את נואייבה של שנות השישים. מידי שנה פוקדים אותו כ־600 אלף איש. הנהנים מהמתקנים (כולל 2 מגלשות קמיקזה) שרותי מזון וספורט ימי: קאייקים, סירות פדאל, סנפני סקי מים, נקניקיים, גלשני רוח וכו'.

השנה עורכים כל מיני מבצעים: קבוצות של חיילים מיחידות שדה זוכות בהנחה מיוחדת (12 איש חינם והשאר תמורת 8 ש"ח לאיש): אנשי קבע ונמלאי צה"ל משלמים תמורת הכרטיס (ביחידה) 10 ש"ח; קוראי עיתוני ילדים נכנסים חינם עם אחד ההורים וקוראי „מעריב לנוער" עד גיל 18 חייבים אמנם כרטיס במחיר מלא (27 ש"ח), אך מקבלים ארוחה חינם. כל מבקר יכול, תמורת 30 אג', להצטלם לתעודה, המזכה אותו בהנחה של 50 אחוז, בביקור חוזר העונה, וגם מאפשרת לו לצאת ולחזור לחוף. עד סוף אוגוסט פתוח החוף מ־9 בבוקר ועד חצות, ויש כל מיני משחקים והרקדות. המתקנים כלולים במחיר, אבל לא הפעילות הספורטיבית.

10.000 ממ"ר – רהיטים

מזכירים לנו שבחול המועד סוכות תשרך תערוכת הרהיטים המסורתית המכונה „רהיטי ישראל 89". כמו תמיד מארגן אותה איגוד יצרני מוצרי עץ. ורהיטים בשיתוף עם התאחדות התעשיינים, והשנה מבטיחים השתתפות של כ־90 מציגים, עיצוב חדשני ו־1000 פריטים שישתרעו על 10.000 ממ"ר. חשוב למי שמתכונן לקנות הורף רהיטים ומתלבט.

להרגיע תינוקות

מי אומר שרק מבוגר זקוק להרגעה? גם תינוקות זקוקים לכך ואפילו עובר בתוך בטן אמו סובל ממתחים, חוסר תנועה או מזון לא נכון, וזה כמובן תלוי כמעט ב־100 אחוז בהתנהגות האם.

כל אם זוכרת את הבדלי ההתנהגות של ילדיה שהתבטאו כבר מיום היוולדם ואפילו מתוך בטנה, בחודשי ההריון. אם כך, אין כל סיבה שהאם תאשים את עצמה במקרה שנולד לה תינוק בכיין או עצבני. יש גם גנים ויש אפשרויות וסיבות רבות אחרות. קודם כל על ההורה לבדוק אם הילד סובל מכאב כלשהו, רעב או צמא, חום או קור, או מאי־נוחות של בגד, מיטה או חפץ כלשהו.

אציין כמה דוגמאות מנסיוני עם ילדי ונכדי שאולי יעזרו לאם הצעירה להתמודד עם בעיות טיפול בתינוק.

בדרך האם הסדין מונח ישר במיטת התינוק. גופו כה רגיש, שכל קפל של בגד, שמיכה או סדין יכול לגרום לו כאבים. את הגופיה מלבישים לגופו בצידה השמאלי, כדי שהתפרים לא יפגעו בעורו העדין. יש לדאוג שלא יסבול מרעב או צמא שגורמים לו כאבי בטן. אור חזק, צלצולי שעון או פעמוני כניסה צורמים גורמים לו לעצבנות. דלתות הנסגרות בכוח, מכשירים חשמליים וצעקות מעצבנים אותו ואף פעם הוא אינו מתרגל אליהם.

אחרי בדיקת הסיבות לאי־הנוחיות שנגרמת לתינוק ואחרי בדיקה רפואית שמעידה על בריאותו, צריך ללמוד איך להתמודד עם „אופיו" המיוחד.

באחרונה הגיע לידי ספר מעניין של פיטר וולקר, שתורגם מאנגלית על־ידי רתם בר ויצא בהוצאת ספרי ליריק, „תינוק רגוע", מדריך עיסוי והתעמלות לתינוקות. למעלה מ־126 עמודים עם צילומים של התינוק

והמטפל בו במילים והסברים פשוטים וברורים. כמובן שהעיסוי הוא יותר ליטוף מאשר עיסוי רגיל. האוטופד, ד"ר סטירק, מסביר במבוא לספר, כי גם תינוקות יכולים לסבול מגב קשיח, ירכיים מכווצות, כתפיים מתוחות ומתנוחות גוף לא נכונות הנובעות מירידה בגמישות השרירים והפרקים השונים. עיסוי נכון, כעין ליטוף, מלמד את ההורה והתינוק לחוש זה את זה, מרפא כל מיני מיחושים וכאבים, מרגיע את התינוק ומסייע להרדמתו. הספר מיועד לתינוקות עד גיל שנתיים.

חיה יוסף

על משמר עבודת תלמידים

„מבין כ־500 תלמידים בני 16־18, אשר נרשמו לשירות התעסוקה כמבקשי עבודה בחופשת הקיץ, סודרו כ־300 בשבוע הראשון של החופשה. יתרם, בנים ובנות שצוידו בכרטיסי עבודה ממשיכים להגיע מדי יום לפרוזדורי שירות התעסוקה, מהם מוכנים לקבל כל עבודה שמציעים להם, ואחרים בררנים, חוזרים כלעומת שבאו. בעלי חוש לעצמאות יוצאים לחפש באופן פרטי.

„האם יש לשירות התעסוקה מספיק מקומות עבודה לתלמידים בחופשת הקיץ?" מנהל השירות בכפר־סבא, יעקב ג'מילי, רואה בנושא חשוב זה אתגר. לדבריו, זהו מבצע אדיר המתנהל בעזרת כל עובדי שירות התעסוקה. לפנייתנו להעסיק תלמידים ותלמידות בחופשה נענו בחיוב מפעלי תעשייה, עיריית כפר־סבא, (גינון, נקיון), צבעות במוסדות, חינוך, בית־חולים מאיר ולנימיות (נקיון), קייטנות (השגחה, הדרכה), „איקאפארם" (אריזות תרופות), ועוד ידם של עובדי שירות התעסוקה נטויה, הם ממשיכים לפנות ולהפנות למוסדות, בתי־מלאכה וקבלני בניין.

„בימי קבלת הנערים והנערות רואים כל פעם פנים חדשות. יהיה עלינו לארגן רוטציה בין התלמידים שסודרו בעבודה מתחילת החופש לבין אלה מהם שלא קיבלו מקום עבודה, כי הביקוש השנה גדול מתמיד", אומר ג'מילי.

על משמר עבודת התלמידים בחופשה עומד גם יהודה [illegible], מזכיר סניף הנוער העובד והלומד בכפר־סבא. „תפקידו לדאוג שהחברה יקבלו שכר הוגן והגנה מקצועית". בתצלום שיחה עם מזכיר הנוער העובד בפרוזדור שירות התעסוקה.

כתבה וצילמה: חנה נדל

מגיל 5 עד גיוס מחלילית עד פסנתר

מרכז המוסיקה [illegible] ע"ש ג'ניס ופילים ג'. לוין [illegible] באיזורי איצטדיון [illegible], והמעבר מרחוב יפואי כואן ודים של חודש יולי אל תוך הגן, הוא כמו להיכנס לפתע בנווה מדבר.

המבנה „עטוף" בעצי אקליפטוס עבותים ועתיקים, ומיתחת לעצים מכונסות קבוצות ילדים בחולצות אדומות ומנגנים. הם מנגנים בכלים שונים ופרקי מוסיקה שונים בו־זמנית, ונוצרת מעין סימפוניה מודרנית ובלתי הרמונית, אך מלאה חדוות חיים ורעננות.

„היום אנחנו מסיימים מחזור של מחנה קיץ לנוער מוסיקלי" — מסבירה דבורה ויינשטיין, מנהלת המרכז.

מחנות קיץ לילדים ולנוער מוסיקאליים הם רק סוג אחד של פעילויות שמקיים מרכז המוסיקה. זהו מפעל שעיריית תל־אביב גאה בו מאוד ותומכת בו בכל ימות השנה. „הוא מיועד לכל ילד בתחום תל־אביב — יפו שרוצה ללמוד מוסיקה ויש לו שמיעה בסיסית", ממשיכה מנהלת המרכז. „לומדים כאן את כל כלי הנגינה, החל בחלילית ועד לפסנתר ואנחנו מספקים לילדים כלים בהשאלה, ללא כל תמורה. ילדים מגיל 5 ועד הגיוס לומדים שנת לימודים רגילה, בכל ימות השנה. הלימודים מתקיימים בשעות אחרי הצהריים, פעמים בשבוע, ואנחנו מסיעים את התלמידים בהסעה מאורגנת".

אינטגרציה מלאה

אנו עוברים מכיתה לכיתה וכל אחת מהן מלאה פעילות וצלילים: כיתת החליליות, כיתת הטרומבונים, כיתת המנדולינות. מלבד הלימודים הרגילים מקבלים התלמידים שיעורי העשרה והאזנה למוסיקה קלאסית. מפגישים אותם עם מלחינים ידועי שם, משמיעים להם אופרות ויצירות מופת בביצועים מקצועיים.

מי לומד במרכז? „כל מי שיש לו רצון ושמיעה בסיסית" — מסבירה דבורה. „יש לנו תלמידים מכל רחבי תל־אביב ויפו, יש מהרצליה פיתוח ויש גם ילדי שיקום. אינטגרציה מלאה. הלימודים עולים כסף, אך אין ילד שעובר שלא ילמד בגלל שאין כסף, תושבים מחוץ לתל־אביב [illegible] יותר".

באולם [illegible] מתאמנת התזמורת הייצוגית של המרכז.

„יש לנו 12 הרכבים תזמורתיים שונים, כמו „בינינבר" להקת הג'אז, ויש תזמורת ייצוגית, המורכבת מנערים ונערות בני 15 עד 18. הם סיירו כבר בארצות אירופה ובארה"ב ומשתתפים בפסטיבלים של נוער. בתזמורת מנגנים כמובן הטובים והמצטיינים ביותר. ובכלל — אנחנו דורשים כאן התייחסות רצינית ביותר לחומר הנלמד", אומרת דבורה.

המנהל האמנותי של המרכז הוא אלברט פיאמנטה ועם צוות המורים נמנים מוסיקאים כמו אברהם פלדה, יעקב קלינג, נחום פרפקוביץ ובוריס גמר. המרכז גם קולט עולים חדשים ותושבים חוזרים.

ביפו, מאחורי בלומפילד, מתחבא לו מוסד חיוני, תוסס, מלא חיים וצלילי מוסיקה. מוסד שמקים כנסים, מתרחב ובקרוב יקים גם אודיטוריום משלו בחורשת האקליפטוס שמעבר לאיצטדיון — אודיטוריום של ממש לצרכים הפנימיים ולמופעים מוסיקאליים.

מרים טאו

קונצרט חגיגי להנאת תושבי העיר.
בתמונה למעלה: תמי בת ה־9 מכוונת חלילית.

כל תרבות הדיור בבניין אחד

ליאו ויסמן עלה לישראל מגרמניה, לפני 54 שנה, כציוני, כשבידיו תעודת רב־אומן בנגרות — מקצוע שלמד מתוך מחשבה שיועיל לו בארץ. הוא פתח בירושלים מפעל לרהיטים, שהפך עם הזמן לגדול מסוגו בבירה ומן הגדולים בארץ. השבוע זכה ויסמן הקשיש לראות בהתגשמות אחת מתוכניותיו: פתיחת מרכז לתרבות הדיור, הבא להשלים את חנות הרהיטים הגדולה שלו ושל בניו, נחום ואריה.

בתלפיות, שהפכה למרכז מסחרי של הבירה, הם משכנים בבית בן 3000 מ"ר, על בסיס שכירות, לצד חנות הרהיטים שלהם, גם חנויות משלימות לתרבות־הדיור: את רהיטי צרעה למשרד, את רהיטי הילדים „סופר־קיד" מהמושב בני דרור, מפעל שקיבל פרס עיצוב, תערוכת רהיטי ישראל אשתקד, את [illegible] של „טופר", [illegible] החדשה בבירה, את ליאור צרוק שיראזי — [illegible] ירושלמית ידועה למוצרי הטקסטיל ביתיים, שלה מבחר עשיר והצגה אסתטית. כמו כן — את „מטיר", חנות לכלי בית, מתנות ומוצרי־נוי — [illegible] של החברה בארץ הראשונה בירושלים, „אינטר דקור" לשטיחים, „גני וילונות" לוילונות, כיסויי מיטה ושטיחי ארבל, את „קרמיקה" לכלים סניטריים, ריצוף וכו', ואת [illegible] לריקמה ועבודות־יד, ומתחשים שומר לחנות נברשות ומנורות.

המטרה שלנו — אומרים בני הבנים, נחום ואריה ויסמן — היא לחסוך מן הירושלמים לרדת לתל־אביב, לשם קניית ציוד ביתי, כפי שנהגו רבים מהם לעשות עד עתה. הם טוענים שלמרות המצב, שיעור הקניות של רהיטים אצלם עלה. אליהם גם באו ערבים אמידים לערוך קניות רהיטים. במפעל שבמרתף הבנין הם מייצרים זה עשרות שנים חדרי־שינה, מזנונים ופינות־אוכל. אך ביקשות הרהיטים נוספים הם מביאים מסקנדינביה, איטליה וגרמניה.

ויסמן הוא שסידר ב„ספק הנגר" של מוסדות שונים. רהיטי חדר הישיבות של הממשלה והכנסת, הסוכנות היהודית, רהיטי בית ראש־הממשלה, האוניברסיטה העברית, בית־החולים שערי צדק, אוניברסיטת בר־אילן, בתי־הכנסת, מוזיאון האיסלאם ועוד הם עבודה שלהם. הם ידועים בכתובת לרהיט איכותי וסולידי כזה, שירושלמים מחפשים, אך לאפשרותה הגדילו את המבחר לטעמים שונים ולרמות מחירים שונות. לא רהיטים זולים אך גם לא מאוד יקרים. יש מחלקה מיוחדת לספות־נוער, והם גם היחידים שמוכרים מוצרים של כל היצרנים הגדולים בארץ, והרף התחרות בין יצרנים אלה. במקום יש חניה בשפע וגם קפטריה.

הפתיחה החגיגית נערכה השבוע בנוכחות ראש העיר, טדי קולק, וליאו ויסמן הוא גם בעל תואר „יקיר ירושלים".

מרים גורן

עתון הולנדי: אוחנה ל... נאפולי

יצחק אבירור, מיוחד ל,,על המשמר"

מכלן! אטלאנטה! פיורנטינה! בעתון הולנדי פורסם אתמול, לא פחות ולא יותר, שבכדורגלן הישראלי אלי אוחנה מעוניינת גם קבוצת נאפולי – חלוא היא קבוצתו של כוכב העל דייאגו ארמאנדו מארדונה.

אוחנה שבעקבות הצטיינותו בטורניר באיטליה חפך לאליל המונים בבלגיה תופס כותרות בעתונים רבי תפוצה באירופה. אתמול גם נכתב מאמר עליו ב„גאזטה אנטוורפן" כשגם שם מצויין שהכדורגלן מבוקש על ידי קבוצות איטלקיות ואולם קבוצתו מכלן לא תמהר לשחררו.

אוחנה עצמו משתדל לשמור על פרופיל נמוך: „כתוב בעתונים. אני לא יודע מכלום. לדעתי אשאר במכלן" אמר.

ומה אומרת מכלן: „נעשה הכל שישאר אצלנו. הוא אליל הקהל. אנחנו מאחוריו, רק הצעה מפתה באמת תביא אותו לאיטליה".

אלי אוחנה
לצידו של מארדונה!

שיאים לביונדי ומיירס

שחייה

אוסטין, טקסאס.— השחיינים האמריקניים מט ביונדי ואנג'ל מיירס קבעו אתמול שיאים אמריקניים במבחני השחייה לקראת האולימפיאדה בסיאול, שנערכו בעיר אוסטין, בטקסאס.

ביונדי קבע זמן של 1:47.72 בתחירה ל־200 מטרים, ב־28 מאיות השנייה פחות משיא העולם במשחה זה. ביונדי הוא שיאן העולם בתחירה ל־100 מטרים.

מיירס קבעה זמן של 55.15 שניות בתחירה ל־50 מטרים. שיא העולם הוא 54.73 ומחזיקה בו המזרח־גרמניית קריסטין אוטו.

הצליחו במבחן בתחירה ל־50 מטרים נשים גם דארה טורס, מיצי קרמר ומרי וייט. יחד עם ביונדי הצליח במבחן ל־200 מטרים חתירה גברים גם טרוי דאלבי.

במשחה ל־100 מטרים חזה גברים הגיע ראשון דניאל ווטרס, בן 17, בזמן של 1:02.76, ואחריו הגיע ריצ'ארד שרדר, בפיגור של מאית השנייה. שניהם ישתתפו בסיאול.

בתחירה ל־400 מטרים נשים ניצחה בקלות ג'נט איוואנס, בת 16, המחזיקה בשלושה שיאי עולם בתחירה למרחקים גדולים. היא קבעה זמן של 4:42.56. הגיעה שנייה במשחה חזה אריקה האנסן, בזמן של 4:46.03.

טריאתלון חורשים בסוף אוגוסט

יצחק ויסהוף

בחמישים ספורטאים נרשמו כבר לטריאתלון חורשים הרביעי שייערך ב־27 באוגוסט בקיבוץ חורשים.

מארגני התחרות הנקראת „אי שטיח", צופים לשבור את השיא שנרשם בשנה שעברה בו השתתפו 160 ספורטאים.

פאקיסטן – הודו 1:1

נבחרת ההוקי של הודו סיימה בתיקו 1:1 עם האלופה האולימפית פאקיסטן. המשחק היה בלאור.

הודו ניצחה עד כה בשני משחקים לעומת הפסד מתוך שש המשחקים בין שתי השכנות.

נוק־אאוט לאגרוף הישראלי

יצחק ויסהוף

נשיאות התאחדות לספורט החליטה בישיבתה ביום שישי להפסיק לאלתר את פעולתם הספורטיבית בהתאחדות, של כל משתתפי משלחת האגרוף שנטלה חלק בתחריות בדרום אפריקה — לצמיתות.

שבעה מתאגרפים: אריק ריגל (מכבי ת"א), גיורא קליין (כפפות הזהב קרית טבעון), משה צפניה (כפפות הזהב רמת אביב), יצחק שווילי (כפפות הזהב רוממה ירושלים), ויעד תאטיב (כפפות הזהב נצרת), אולג סידרנקו (כפפות הזהב פ"ת) ונוהר עורבי (כפפות הזהב עכו) לא יוכלו לתחר יותר במסגרת התאחדות לספורט.

יחד עימם הושעו לצמיתות דליה עם שלם (רעייתו של שמשון) המשמשת כמזכ"ל כפפות הזהב ובדרום אפריקה היתה ראש המשלחת, חבר הוועדה דוד בן חיים, השופט הבין לאומי אברהם גפני, המאמן זלמן טרכטנברג ורעייתו שהיתה רופאת המשלחת.

כמו כן פוזרה ועדת האגרוף כאשר הכוונה היא להקים בקרוב מבנה חדש לוועדת האגרוף. הוועדה שברקה את השערוריה בדרום אפריקה המליצה לנשיאות למנות לוועדת האגרוף מרכז ממונה להמעלתה.

כל הפעולות הנ"ל נמסרו להתאחדות הבין לאומית באגרוף שדרשה מההתאחדות בישראל הסברים למה שקרה בדרום אפריקה.

אתמול ערכו ראשי ההתאחדות לספורט מסיבת עתונאים בתל־אביב. מנכ"ל ההתאחדות לספורט שמואל ללקין מסר כי יו"ר ועדת האגרוף שמשון עם שלם אישר בישיבת ההנהלה את עוברת קיום המסע לדרום אפריקה והוא גם השתתף בהחלטה על הגינוי וההשעיה. ללקין מסר כי המסע כלל לא הובא לידיעת ההתאחדות קודם לנסיעה: „לשאלת יו"ר ועדת האגרוף כחודש לפני הנסיעה נאמר לו מפורשות שחל איסור מוחלט על יחסים עם דרום אפריקה בכל ענפי הספורט. התברר כי ספורטאים ומלווים השתתפו בתחרויות בשמות בדויים — דבר המעיד כי ידעו על האיסור. חמור פי כמה כי הפרטים הוסתרו למרות שבראש המשלחת עמדה רעייתו של יו"ר ועדת האגרוף" אמר ללקין.

ללקין הוסיף כי התאוצה בעניין זה באה לאחר קבלת מברק מקרל היינץ וואר שהוא מזכ"ל ההתאחדות הבין לאומית לאגרוף. „נדרשנו לתשובה עד יום ראשון ה־7 באוגוסט ולכן התגובה היתה מהירה" אמר ללקין.

מנכ"ל ההתאחדות לספורט ציין כי המתאגרפים שייצגו את ישראל בסיאול לא יפגעו מההחלטה. „הם מתוקים כיום ע"י היחידה לספורט הישגי וע"י הוועד האולימפי. ביום ראשון הם יצאו לתחרויות בהונגריה. הם מנותקים מוועדת האגרוף והם כלל לא ידעו על המסע" אמר ללקין, והוסיף כי הוא מקווה שישראל תצא מעניין זה בכבוד. „ההתאחדות לא שלחה את המתאגרפים ולכן איני מאמין כי ניתן להעניש אותנו".

יצחק המאירי, סגנו של ללקין, המייצג את מרכז מכבי אמר: „שני נציגי מכבי ת"א במשלחת, הושעו מיידית. הם הזיקו למוניטין של הספורט בישראל וקיבלו את העונש המגיע להם".

זאב ברוורמן, איש אליצור, הוסיף: „אם לא היינו נוקטים צעדים דרסטיים הספורט הישראלי בכללו עלול היה להנזק. לא רצינו לפגוע בספורטאים במשחקים האולימפיים והעדפנו לפגוע במספר מצומצם של אנשים. אלו שהוענשו רשאים לערער בפני בית הדין העליון על העונש שספגו".

שים לב

החטא ועונשו

ההתאחדות לספורט נקטה בצעד האחד והיחיד הראוי למפירי המשמעת באיגרוף שנסעו, בחוסר אחריות מדהים לדרום־אפריקה: הרחקה לצמיתות. הנוסעים המסכנים כיום את עתידו של האיגרוף הישראלי, ומי יודע מה צפוי לנו במשחקים האולימפיים בסיאול. אפשר ששלושת המתאגרפים שלנו, שעשו מאמצים כה רבים לרכוש את הכרטיסים לקוריאה, יקבלו את הנוק־אאוט מחבריהם.

עובדה, ההתאחדות הבין־לאומית לאיגרוף, שמושכה במזרח־ברלין, פנתה בצורה שאינה משתמעת לשני פנים לישראל ותבעה הסברים. לא היתה זו פנייה כדי לצאת ידי חובה. שתי נקודות מדאיגות היו בה: האחת, אם לא תתקבל תשובה — „נפעל בהתאם". השנייה, מועד מסויים (אתמול), אולטימטיבי, לקבלת התשובה.

העונש החמור, שקטע קריירה של שבעה מתאגרפים, אפשר שירצה את ראשי ההתאחדות הבין־לאומית שישראל אכן נהגה כמו שצריך לגבי מפירי משמעה. אבל עלולים להיות מספיק אישים שיתבעו להעניש את ישראל, שכן לא מעט מהם היו רוצים לראות אותנו מחוץ למסגרת הבין־לאומית.

אותם חסרי־אחריות שנסעו, ואלה שידעו על־כך ושתקו, הכניסו את הספורט הישראלי למילכוד חודש וחצי לפני פתיחת המשחקים האולימפיים בסיאול.

ענף, שאינו ממושמע, ועוד כמו האיגרוף, או שתיכפה עליו מסגרת־ברזל, או שיוצא מכלל הענפים. אסור שיהיה ענף שאין שליטה עליו, שיעשה מה שמתחשק לו.

הוועדה שהחליטה על הרחקת הנוסעים לדרום־אפריקה לצמיתות קיבלה כמה החלטות חשובות נוספות החייבות להיות לנגד עיני הענפים האחרים, אם חלילה יחזרו מוסכמות. האיגרוף, כמו שמנוהל כיום, אין לו מקום אחרי שערוריית דרום־אפריקה. אם להפעיל ענף זה הרי שרק באמצעות „ועדה קרואה". אינני מאמין שהיו רבים בוועדת האיגרוף שלא ידעו על הנסיעה לדרום־אפריקה. לכן אסור שימשיכו בתפקידם.

ההיסטוריה הספורטיבית הבין־לאומית מלמדת כי מי שבא במגע עם דרום־אפריקה, במצבה הנוכחי, נכווה קשות. הכה לא נאפשר אנו לכמה עסקנים שנסיעה מיותרת העבירה אותם על דעתם — להמשיך לפעול.

חריגים כאלה מסכנים את הספורט הישראלי כולו.

ויליאמס ודל'זל בחולון

כדורסל

יצחק ויסהוף

אריל ויליאמס וגזנתן ודלזל הצטרפו אתמול רישמית לקבוצת הכדורסל של הפועל חולון לאחר שנרשמו במשרדי איגוד הכדורסל ורישומם אושר.

מחר, הוא היום האחרון לסיום העברות של שחקנים ישראלים באיגוד הכדורסל והשוק החל להתעורר. הפועל ת"א רשמה את יריב גולד (2.05) שלא נחשב במניין העברות כיוון שהוא הגיע מקבוצת הבת הפועל „אריה" ת"א.

העברה מעניינת היתה העברתו של עידן פלדה, בנו של יו"ר מחלקת הכדורסל של הפועל ת"א אברהם פלדה. עידן הועבר מהפועל גבעתיים למ.מ. גבעת שמואל שעלתה לליגה הארצית.

משה הרשקוביץ, בעבר כדורסלן מכבי ת"א, ששהה תקופה ארוכה בחו"ל למטרות לימודים, נרשם במועדון ספורט רמת השרון מליגה ב'. יחד עם הרשקוביץ משחקים ת"כ חיים רמון והבינלאומים הוותיקים גור בן דוד, דני ברוילי ושלמה לוצקי.

זמורה ואשכנזי תובעים בוררות

שני כדורסלנים: הילי זמורה ואבי אשכנזי הגישו אתמול תביעות למוסד לבוררות כדי שזה יעניק להם שחרור מהקבוצות בהן שיחקו.

זמורה מבקש לעבור מהפועל גבעתיים לאליצור פ"ת ואילו אשכנזי מבקש לעזוב את קרית מוצקין ולשחק בקרית אתא.

תיקו 3:3 לנערים בכפ"ס

כדורגל

יוסי פנטילט

במשחק מבחן לקראת קדם אליפות אירופה, סיימה אתמול נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל בתיקו 3:3 את משחקה עם קבוצת הנוער של הפועל כפר־סבא.

הכפר־סבאים רונן פישר ורועי מוכתר הצעידו את קבוצתם ליתרון 0:2 עד לדקה ה־15 ואולם שתי נגיחות מוצלחות של יצחק הוד קבעו עד להפסקה 2:2.

בפתיחת המחצית השניה העלה אמיר תורג'מן את הנערים ליתרון 2:3 אך שלוש דקות לפני הסיום איזן לירן כהן עד התוצאה.

מחר תשחק נבחרת הנערים משחק מבחן נוסף, הפעם מול קבוצת הנוער של מכבי תל־אביב.

הנבחרת תתכנס ב־6 בספטמבר

ראובן חנניה

נבחרתה הלאומית של ישראל בכדורגל תחל את אימוניה לקראת המשימה הקדם עולמית ב־6 בספטמבר. היא תקיים בכל שבוע שני אימונים, בימים שלישי ורביעי, תחת פיקוחם של שני המאמנים החדשים יצחק שניאור ויעקב גרונדמן.

הנבחרת תקיים בכל חודש משחק מבחן בין ארצי וכרגע מחכה ההתאחדות לכדורגל לתשובתם של נורבגיה או דנמרק שישחקו ככל הנראה עם הנבחרת בחודש דצמבר.

שני המאמנים הגישו את תוכניתם בפני הוועדה המקצועית של ההתאחדות לכדורגל. השניים, סיפרו כי לסגל יצורף מאמן הכושר אבי אלמוג ובשלב מאוחר יותר גם פסיכולוג.

המאמנים הורו לזמן את רוני רוזנטל הישראלי המשחק בבלגיה למשחק המבחן הראשון של ישראל ב־18 באוקטובר בבאר־שבע מול מלטה.

אחד המאמנים — יעקב גרונדמן — ייצא לסיאול ויחזה בנבחרת אוסטרליה שתשחק במשחקים האולימפיים. אוסטרליה תהיה יריבתה העיקרית של ישראל בקדם גביע העולם.

מכבי נתניה — מכבי שעריים 0:3

דוד בכר

קבוצת מכבי נתניה ניצחה אתמול במשחק אימון שנערך במכון וינגייט את מכבי שעריים 0:3.

המשחק חולק לשלושה שלישים ועמד בעליונותה הברורה של הקבוצה הלאומית מנתניה.

את השערים למכבי נתניה כבשו רונן גבאי בשליש הראשון ורוני לוי ואלער קורן בשליש השלישי.

ביום ראשון תצא מכבי נתניה למחנה אימונים בן שבועיים בגרינברג, בגרמניה.

ראטיסלאב מאטייץ מגיע מחרתיים

יצחק וייסהוף

ראטיסלאב מאטייץ', מאמנה היוגוסלבי של הפועל תל־אביב, אמור להגיע לישראל ביום חמישי ובתחילת השבוע הבא יחל באימון הקבוצה.

אתמול ערך עוזר המאמן שמעון בן־יהונתן את האימון השני של הקבוצה בנוכחות 26 שחקנים. היום יוכו שחקני האלופה ליום מנוחה ואילו מחר יחזרו להתאמן בפארק הירקון.

שמשון ובית"ר י־ם ישארו בלי מענק

מסתמנות אפשרות על פיה, ייצגו את ישראל במשחקי האינטרטוטו, אלופת המדינה ומחזיקת גביע הטוטו, אם תדורגנה, במועד הקבוע, במקומות 1־4.

קיימת אפשרות אחרת שההתאחדות תדרוש מן השתיים להיות מדורגות בשני המקומות הראשונים בליגה הלאומית.

אתמול, הובהר, כי דרישתן של שתי נציגות השנה באינטרטוטו — שמשון ובית"ר ירושלים — למענק, מקורה בטעות שכן הקרן ממנה ניתנו בעבר המענקים בוטלה ע"י מועצת ההימורים בטוטו.

הפספוס של רוני מעוז

האתלט הישראלי רוני מעוז קבע אתמול בריצת 2000 מטר בתחרות בין־לאומית שנערכה בדופלו, בלגיה, זמן של 5:11.71 דקות.

מעוז בן ה־28 היה רחוק כדי 19 מאיות השניה משיא הישראלי של אריה גמליאל שנקבע ב־1982 — 5:11.52 דקות.

הנוער — הולנד 66:103

נבחרת הנוער של ישראל בכדורסל גברה אתמול, בפעם הרביעית תוך שלושה ימים, על נבחרת הנוער של הולנד 66:103.

נבחרת הנוער שלנו גילתה עדיפות לאורך כל המשחק וכבר במחצית היה יתרונה בולט — 31:53.

הטוב בנבחרת שלנו היה אמיר כץ שקלע 32 נקודות.

עוד קלעו: בן־דרור 19, ארליך 14, ד. הרמן 10, גורס 8, אמישה 6, ברגשטיין 6, כהן 3, רוזנפלד 3 וקרימצ'נסקי 2.

טרי וחנוך בהפועל ת"א

האיש החזק בקבוצת הכדורסל של הפועל חולון מיכאל לפרדון, הודיע אתמול כי מבחינתו שני שחקני הפועל חולון ג'יימס טרי ותומר חנוך הם מהיום כדורסלני הפועל תל־אביב.

לפרדון הודיע כי המו"מ בין שתי הקבוצות והשחקנים הסתיים והיום, או מחר, שהוא היום האחרון לרישום שחקנים בליגות בכדורסל הם יירשמו בהפועל תל־אביב.

הפועל תל־אביב תציג הערב ככל הנראה את המאמן יעקב אדלר בפני העתונאים. כן יימסר על התחתמתו של הכדורסלן קיט בנת שיהיה השחקן הישראלי השני של סגנית האלופה. הראשון הוא ג'יימס טרי.

יו"ר המחלקה אברהם פלדה סרב אמש לאשר האם יהיה זה בנת או שחקן אחר.

יתכן והפועל תל־אביב תציג היום גם את שני הזרים שלה לעונה הקרובה.

אופק שילם ויש הפועל חיפה

יוסף גלזר

מזכ"ל הפועל יצחק אופק יעביר לבוס של כדורסלני הפועל חיפה יעקב שלזינגר 30 אלף שקל ובכך תסתיים הפרשה שכמעט הביאה לפירוק הפועל חיפה.

שלזינגר טען שהובטח לו על ידי מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן 50 אלף דולר ואילו ורטמן אמר שהבטיח 50 אלף שקל.

הפרש ה־30 אלף שקל ינתן על ידי מרכז הפועל וקבוצת הפועל חיפה תמשיך לתפקד.

בן־שטרית, לנדאו וקלינגר בהעברות

ראובן חנניה

אלופת המדינה בכדורגל, קבוצת הפועל תל־אביב, הציגה ברשימת העברות את מלך שערית בעונה שעברה מיקי בן שטרית ואת שחקנה הוותיק גיל לנדאו.

קבוצת מכבי חיפה, הציגה את בלמה הבינלאומי, ניר קלינגר עליו היא דורשת 400 אלף דולר ואת שחקנה אלי כהן, עליו היא דורשת 480 אלף דולר.

בני יהודה קלטה לשורותיה את שחקן הפועל כפר סבא תמיר בן חיים.

קו ישאר בבית

מרכיבי נבחרת האתלטיקה של בריטניה למשחקים בסיאול שהתכנסו לכמה שעות ודנו בהשתתפות שיאן העולם בריצת 800 מטר סבסטיאן קו, החליטו להשאירו בבית ולא להתחשב בשיאו העולמי במרחק זה.

סבסטיאן קו כשל במוצאי שבת בריצה המוקדמת למרחק 1,500 מטר, מרחק בו זכה בשתי האולימפיאדות האחרונות, במוסקבה ובלוס אנג'לס.

הוא היה כה בטוח שיצליח בריצה זו ולכן לא מצא לנחוץ להשתתף בתחרויות המוקדמות למרחק 800 מטר.

אולם לאחר כישלונו, האמין קו כי יוחלט בסופו של דבר לשגר אותו למשחקים האולימפיים בסיאול כנציג שני בריצת 800 מטר. אבל, כאמור, הוחלט בהצבעה כי קו ישאר בבית וכי המנצח במבחנים פיטר אליוט, שניצח בריצת 1,500 מטר יצורף לסטיב קראם שקבע את הישג השנה בתחרויות המבחן גם בריצת 800 מטר וגם בריצת 1,500 מטר למרות שכבר לא נטל חלק בריצה הקלאסית למרחק 1,500 מטר לאחר שהמרכיבים לקחו בחשבון את הישגו המצויין לפני זמן מה בריצת המייל, ריצה המקבילה ל־1,500 מטר בתחרות שהיתה בחוץ לארץ.

למרות סירובם של המרכיבים לא לאפשר לסבסטיאן קו להופיע באולימפיאדה השלישית שלו החליטו המרכיבים לאפשר לאתלטים האחרים שלא הופיעו בתחרויות המבחן להכלל במשלחת שתופיע בסיאול וזאת בהתחשבות שספורטאים אלה סבלו מפציעות ומחלות אבל תקוותם שהללו יחלימו בעוד מועד ואף יעברו מבחן מיוחד.

הכוונה לאלוף בקבר שניצח באליפות אירופה בריצת 5,000 מטרים ולמטילות הכידון האלופה האולימפית טסה סנדרסון ושיאנית העולם לשעבר פאטימה וויטברד.

הוחלט שהריץ מרטין שניצח ב־5,000 אלפים מטרים בתחרויות המבחן שלשום ירוץ גם את המרחק הכפול.

„שרף לא דמות חינוכית"

ראובן חנניה

התאחדות הכדורגל של הולנד אישרה אתמול כי שני המתמודדים המשולים של נבחרות הנערים של ישראל והולנד יתקיימו ב־9 בנובמבר בישראל וב־18 במארס בהולנד.

ההתאחדות לכדורגל האריכה אתמול את חוזיהם של מאמני הנוער והנערים שלמה שרף, אמנון רז וגדעון כהן.

שלמה שרף, זכה לביקורת חריפה מחבר המזכירות ראובן פריזנר שאמר כי שרף, אינו דמות חינוכית הראויה לאמן את נבחרת הנוער.

למרות הדברים החריפים והתנגדותו של עוזיקם מילצ'ן, בנוסף לפריזנר, זכה שרף ברוב גדול וימשיך לאמן את נבחרת הנוער.

שלמה שרף

דרור בר־נור, מאמנה החדש של הפועל טבריה, סבור:

שוק־ההעברות פועל היטב

הכדורגלנים המוכנסים לרשימת ההעברות חוששים לעתידם ומעדיפים להגיע להסכם עם קבוצותיהם * השחקנים חייבים להתאמן גם בתקופת־לחצים * שוק־השחקנים דל * מה שקרה בהפועל תל־אביב הפחיד קבוצות רבות

יצחק ויסהוף

העולה החדשה לליגה הל־אומית, הפועל טבריה, נמצאת בעיצומן של ההכנות לקראת פתיחת העונה ב־17 בספטמבר. המאמן דרור בר־נור, מכין את קבוצתו לקראת תחילת העונה בצורה הדרגתית.

בר־נור מגביר את עומס־האימונים, ובכל פעם מגדיל את מספרם. בינתיים מתאמנים שחקני הפועל טבריה בעירם ובגלל החום הכבד נערכים האימונים בשעות אחר־הצהריים המאוחרות. בעוד כשבוע תצא הפועל טבריה למחנה־אימונים בהולנד.

בר־נור ממשיך להתגורר במרכז הארץ, אך מבטיח כי לאחר שוב הקבוצה מהולנד יתמקם בטבריה, וימנע מעצמו את טילטולי־הדרך מדי יום.

טקטיקה חדשה

בר־נור אינו מאושר, כמו יותר מאמני הכדורגל, ממה שקורה כיום עם הכדורגלנים, בעיקר עם התביעות הכספיות שלהם, המאלצות את הנהלות הקבוצות להשתמש בנשק של רשימת־ההעברות.

„כנראה שזו טקטיקה חדשה של הנהלות הקבוצות, המכניסות שחקנים לרשימת ההעברות. הכוונה היא לא למכור שחקנים, אלא ללחוץ עליהם שימתנו את דרישותיהם. כיום חוששות קבוצות לשחרר שחקנים מאחר שהתחליפים בשוק מעטים. המצב קשה. הקבוצות „יאלצו להסתפק במה שיש להן בבית, ואולי לרכוש שחקן אחד בעל רמה".

דרור בר־נור סבור שהצעד של הכנסת שחקנים לרשימת ההעברות פועל בצורה מוצלחת, לטובת הקבוצות: „מספר שחקנים, שהיו ברשימת ההעברות, כבר סיכמו עם קבוצותיהם לקראת העונה הקרובה. במכבי ת"א היו אלו חיים גולדברג ומוטי איוניר, וגם בקבוצות אחרות הגיעו לסיכום חיובי. השחקנים מבינים כי האיום רציני ואלה הרוצים לשחק מגיעים בסופו של דבר לפשרה".

— מה קורה לאלו שלא מגיעי לפשרה?

* בר־נור: לכל שחקן יש קונה. לכל סיר יש מכסה, ולהיפך. יהיו שחקנים שיסתדרו.

— האם הקבוצות לא נפגעות מכך ששחקנים המשרתים אותן מוצבים ברשימת ההעברות?

* בר־נור: לדעתי, כל שחקן חייב להתאמן גם כאשר המו"מ עימו עולה־על־שרטון. שחקן צריך להיות בכושר משחק. בסך־הכל התקופה הזו היא תקופה של לחצים. אף אחד לא נבהל מתקופה זו, אך אנו משתדלים להציב קו־ארום, לפחות כך נוהגים בטבריה. קבענו מתי נתחיל להתאמן, מתי נחתום על חוזים עם שחקנים, ומתי נרכוש שחקנים חדשים.

— מתי יחל הקו־ארום של הפועל טבריה לפעול?

* בר־נור: יומיים לאחר שהקבוצה העפילה לליגה הלאומית. השארנו את הסגל הקיים, למעט יוסף שמריה. השלב הבא יהיה לרכוש שני שחקני־תיגבור ואנו חייבים להזדרז מאחר שהשוק דל.

מכל הבא ליד

דרור בר־נור אינו רוצה להתנבא מה יהיה בעונת המשחקים הקרובה: „אנו חודש וחצי לפני פתיחת הליגה הלאומית. קבוצות לא תמיד פועלות לפי תכנון והגיון. יש לחצים על הנהלות וכדומה. בסך־הכל רוב הקניות הגדולות נעשות שבועיים־שלושה לפני תחילת המשחקים. כאשר קבוצה נמצאת במשחקי־הכנה והיא מפסידה פעמיים־שלושה נכנסות ההנהלה לחשש וקונה מכל הבא ליד".

בר־נור ממאן לעשות כבר עתה הערכות על רכישת שחקנים לקבוצה זו או אחרת: „שבוע לפני תחילת המשחקים תהיה תמונה ברורה יותר. היכולת הכספית של הקבוצות תשפיע. מה שקרה בהפועל תל־אביב הפחיד קבוצות רבות. עסקנים הבינו כי אסור להיכנס להרפתקאות".

לאור מה שקרה עד היום, סבור דרור בר־נור, כי קבוצתו בעונה החולפת, מכבי ת"א, עשתה שיעורי־בית: „מכבי ת"א תיגברה עצמה באבי כהן. כמו־כן נשארו כל שחקני העונה שעברה. גם בית"ר ירושלים עבדה נכון. נראה כי שתי קבוצות אלו פעלו לפי תכנון, היתה שם מחשבה. לצערי, לא כל הקבוצות מתכוננות כמו מכבי ת"א ובית"ר ירושלים. בסך־הכל אני סבור כי כל הקבוצות ינסו לשפר את הרכביהן בעונה הקרובה".

מאמן דרור בר־נור – החום בטבריה מפריע

שיאן העבר, השבדי איסאקסון (40), חזר לפעילות וטוען:

בובקה מסוגל לקפוץ 6.20

שבח בן־גבריאל

פעמיים היה מועמד לזכייה בכתר האולימפי ופעמיים היו שריריו בעוכריו. זה קרה לשיאן העולם לשעבר בקפיצה במוט, השבדי קייל איסאקסון. לאחרונה הפתיע בשהחליט לחזור לפעילות, בגיל 40, ולהתכונן למבחני איגוד לקראת ההשתתפות במשחקים האולימפיים בסיאול.

לפני 16 שנה שבר איסאקסון שלוש פעמים, בזה אחר זה, את השיא העולמי במוט והעמידו, לפני פרישתו, על 5.59 מ', בתחרות בין־לאומית שהיתה באל־פאסו, ארה"ב, ליד גבול מכסיקו.

שובו, בגיל 40, היתה מפתיעה. בחודש שעבר קפץ 5.05 מ', אך תוך זמן קצר הצליח להגביה את המוט מעלה־מעלה, עד ל־5.20 מ', הישג אותו קובע לפחות פעם בשנה, מאז 1968.

איסאקסון, אב לילד בן 5, אמר: „אני רץ מהר מאוד על מסלול הקפיצה, כמו לפני עשר שנים, ועדיין סבור שאני נמנה על שלושת קופצי המוט הטובים בשבדיה".

ביש־מזל

הקופץ הטוב ביותר שהיה לשבדיה במוט בכל הזמנים עוסק כיום במקצועו כמורה לחינוך גופני באחד מבתי־הספר בשטוקהולם. הוא מאמן את פטריק יוהאנסון, בן ה־19, שלדעתו הוא התקווה הגדולה של שבדיה בקרבים. הישגו האישי של חניכו בינתיים — 5.40 מטר.

קייל איסאקסון טוען כי בתקופת־הזוהר שלו עשה מעט מאוד כסף בתחרויות השונות וכי הכנסותיו העיקריות היו מתכניות הטלוויזיה.

הוא נמנה על אותם הספורטאים שהטלוויזיה רצתה ביוקרם ובילויה להם.

„הכסף מייע אינם. אבל לאייתו של דבר שימש רק לדרמייכים. ביום נרווחה כל אתלט בינוני כמו־י־בככ המאפשרים לו לחיות ברווחה" — דברי השיאן העולמי לשעבר, שהמזל לא האיר לו פנים.

איסאקסון היה מיועד רציני לזכות במדליית־הזהב אולימפית במינכן, ב־1972, אולם שריריו בגדו בו זמן קצר לפני פתיחת המשחקים ואת התואר נטל בשביע נורדוינ ... מזרח־גרמניה.

כעבור ארבע שנים התכונן השבדי למשחקי מונטריאול והיה בטוח שהפעם יצליח לעבור בלחץ. אבל שוב היה המזל בעוכריו. ההיסטוריה חזרה על עצמה ב־1976: השרירים מנעו ממנו מדליה אולימפית.

על־אף ביש־המזל שפקד אותו פעמיים, בדרך לפיסגת הקריירה, החליט לזכות בתואר האירופי. הדבר עלה בידו אבל... על המקרה המוזר סיפר האתלט בראיון טלוויזיוני בשטוקהולם: „הגיע התור שלי לקפיצה הגורלית. התבוננתי היטב למשימה זו. רצתי ועברתי נקי את הרף. צנחתי על מזרן הגומי הנינופח. הכל היה כשורה. לפתע נסבה רוח, והרף נפל... השופטים התכנסו והחליטו כי הקפיצה פסולה... לא הבנתי מדוע. הרי עברתי את הרף וכשצנחתי עדיין היה במקומו. הכל היה כשר לחלוטין. לא השלמתי עם הלכה זרונית זו. הסתכלתי אחר־כך כמה פעמים על צילום סרט־הקפיצה והוכחתי כי הרף נפל כשכבר הייתי שרוע על המזרן. שום דבר לא הועיל. מדליית־הזהב ממש נגזלה ממני".

בובקה עדיין לא בשיא

איסאקסון התבקש להביע את דעתו על הישגיו של השיאן העולמי הנוכחי, הסובייטי סרגיי בובקה, שהצליח לשבור תשע פעמים את השיא העולמי ולהציבו לפני כשלושה שבועות בניס שבריביירה הצרפתית על 6.06 מטר.

„אני חושב שקופץ מצוין זה מסוגל להתרומם גבוה יותר. גם 6.20 אפשרי אצלו. הוא רץ מהר מאוד ויש לו טכניקה נפלאה. עדיין יש כמה דברים שהוא יכול לשפר" — אמר שיאן העולם ב־1972 על שיאן 1988. ועוד הוסיף: „הטכניקה השתפרה מאוד כיום. בעיקר בהחזקת המוט. בתקופה שלנו נהגנו להחזיק ביד שמאל את ההכוונה שבאמצע המוט, בעוד שכיום מחזיקים את המוט ישר בשתי הידיים והדבר מאפשר לקופצים להתרומם גבוה יותר. תוך שימוש בטכניקה זו גובה של 6.20 מ' כהווה תוצא בינונית לבידי".

בתולדות המשחקים האולימפיים המודרניים לא עלה אף קופץ מוט סובייטי על דוכן־המנצחים. שלטו בעיקר האמריקנים. הם זכו ב־16 תארים מתוך 21. פעמיים זכתה צרפת והראשון ב־1906 והשני ב־1984, ופעמיים פולין (1976־1980). עכשיו אין עוד מתחרה לסובייטי סרגיי בובקה.

ליגות באירופה

לוקומוטיב מוסקבה – דינאמו קייב 1:1

האלופה הסובייטית, דינאמו קייב, סיימה בתיקו 1:1 עם לוקומוטיב מוסקבה, במחזור ה־17 בליגה בברית־המועצות.

דנייפר צועדת בראש עם 26 נקודות מ־18 משחקים, לאחר שנפרדה בבגריבה 2:2 עם באקו.

דינאמו קייב תופסת את המקום השני, עם 25 נקודות מ־16 משחקים, לפני זניט לנינגראד, שניצחה את זריבוב — 1:2.

תוצאות נוספות: דונייסק — דינאמו מוסקבה 0:2, דינאמו טביליסי — אודיסה 0:2, ז'אלגירים וילנה — טורפדו מוסקבה 2:2, ארדט ייראבאן — ספרטק מוסקבה 0:1, דינאמו מינסק — אילמה־אטה 1:3.

● שוויץ: האלופה נויישאטל, וסנגיתה, אראו, נפרדו בתיקו 1:1 במחזור הרביעי. סיון צועדת בראש עם 6 נקודות, לאחר שגברה על ווטינגן 0:2, ומקדימה בנקודה את לוצרן, עם מקום פחות. תוצאות נוספות: בלינזונה — לוזאן 1:1, גרסהופרס — סרבט ג'נבה 0:4, סנט גאלאן — לוגאנו 1:4.

● אוסטריה: שתי הגדולות בליגה ניצחו במחזור הרביעי. המוליכה, אוסטריה וינה, גברה על פורברסט שטייר — 1:3, והאלופה, ראפיד וינה, השיגה נצחון־חוץ על אוסטריה קלאגנפורט 1:4. תוצאות נוספות: אדמירה־ואקר — שטורם גראץ 1:2, ג.א.ק. — ספורטקלוב 2:3, ווינה — טירול 1:5.

תעתועי־ניחושים באן.בי.איי.

רוב הניחושים בעונה שעברה בכלי התקשורת „פיספסו" * רק מעטים הלכו על דטרויט * התחזית לעונה הבאה: הלייקרס ובוסטון לא יהיו בגמר

שלמה מלחי

לוס־אנג'לס — כיצד משתקפת ליגת האן.בי.איי. בכלי־התקשורת האמריקניים? ובכן, היקף הפירסום אדיר. מייד למחרת העונה הקודמת כבר הכריז כוכב פילדלפיה, אירווינג, כי עבורו הלוס־אנג'לס לייקר היא המועמדת לתואר זה גם בעונה הבאה. איש לא לקח אותו ברצינות. זאת בגלל הכרזות דומות של שחקנים בשנים קודמות. אמרו — אמרו...

כעבור כמה ימים נמסרה באחד מעתוני לוס־אנג'לס תחזית לעונה ע"י כתב ההימורים של העתון. הוא ציין כי בוסטון, קבוצה זקנה, תחל לרדת ותסיים במקומות ה־2־3 במזרח. לאחר פתיחה מעורפלת היתה העונה כמו קודמתה הלייקרס החלו לברוח וגם בוסטון שעטה קדימה.

במחצית אחד המשחקים התארחה כתבת עתון מלוס־אנג'לס בטלוויזיה, ונשאלה: מי, לדעתך, המועמדת לאליפות? „נראה לי שהלייקרס" — השיבה. ומי לדעתך הפייבוריטית במזרח? „דטרויט" — השיבה ללא־היסוס. היא הוסיפה: „אינני מחבבת את בוסטון, עם כל דקות המשחק הארוכות של כוכביה, בירד ומקהייל. תחזיתה היתה הקולעת ביותר".

בלוס אנג'לס כעסו

בסוף פברואר פירסם כתב ההימורים של אותו עתון „תחזית מעודכנת". לא היה זכר למה שכתב בינוי. הפעם הימר על הלייקרס ובוסטון כמועמדות לגמר. על הלייקרס כתב שלא נראה מי מסוגלת לעמוד בדרכה. לגבי בוסטון, ציין, כי מילווקי יכולה לסיים רביעית ולעשות לה צרות (מילווקי סיימה עם אותו מספר נצחונות כמו השישית). כן כתב כי אם דטרויט תנצח באחד משני המשחקים שנותרו לה בבוסטון, שם נוצחה ב־17 משחקים רצופים, יעניק לה הנצחון בטחון בפלייאוף.

המציאות: דטרויט נוצחה בשני המשחקים בקלות, אבל בפלייאוף היה אחרת.

הסתיימה העונה הרגילה. ארבעה מחמשת פרשני הסי.בי.אס. חזרו בהם מכל התחזיות במשך העונה ו... הימרו על בוסטון, רק יובי בראון אמר בהיסוס גדול: „לפני תחילת העונה הימרתי על דטרויט. אשאר עקבי עד הסוף".

הכתבת מלוס־אנג'לס נותרה גם היא עקבית והימרה על דטרויט.

ומה עשה כתב ההימורים של העתון? הוא הדהים כאשר הימר שוב כי בוסטון תזכה באליפות ועוד עשה זאת בעתון ב... לוס־אנג'לס. אנשי הלייקרס רגזו וציינו כי כל המנתחים למיניהם עוד יצטערו על־כך ומתברר כי צדקו.

המשחקים בעונה שעברה היו מרתקים וסוערים. תהפוכות, דרמות ומתח.

מצטיינות חדשות

מה יהיה בעתיד?

קשה לנתח כיום את אשר יתרחש בעונה הקרובה כאשר אפילו הרכבי הקבוצות עדיין לא ברורים. הסתבר כי העונה הרגילה שונה לגמרי ממשחקי הפלייאוף. כמו־כן יכולים, לראשונה, כדורסלנים ששיחקו בליגה שבע שנים לעבור לקבוצות אחרות. ישנו אחד כזה, מוזס מאלון, שכל קבוצת צמרת שיצטרף אליה תיהפך למתמודדת על הכתר.

נראה כי חלפו השנים בהן חילקו ביניהן הלוס־אנג'לס לייקרס והבוסטון־סלטיקס את האליפויות. בעונה הבאה, כך נדמה לי, ייעדרו שתיהן ממעמד־הגמר.

הכוחות החדשים בליגה יהיו דטרויט, אטלנטה, שיקאגו וקליבלנד במזרח: דאלאס, דנבר, פורטלנד, ואולי גם יוטה, במערב. לדטרויט יהיה יתרון על הייתר מאחר שבשנתיים האחרונות הגיעה פעמיים לחצי־הגמר, ופעם גם לגמר וצברה נסיון. זאת, כמובן, אם הרכבה לא ייחלש.

הישג מרשים לקנדי

רץ המשוכות הקנדי מקויל שהגיע לפני כמה שנים מקנדה לאנגליה קבע בתחרויות המבחן באוטבה הישג מרשים למרחק זה — 13.25 שניות. תוצאה זו תקנה לו את אחת המדליות האולימפיות בסיאול.

מעניין לציין שמקויל הוא חבר טוב של שיאן העולם ב־100 מטרים, בן ג'ונסון ושניהם למדו באותה המכללה ושניהם נולדו ב־1961.

מקויל אף נטל פעמיים את תואר חבר העמים הבריטי — ב־1982 וב־1986 — ואשתקד קבע בשוויץ הישג מצויין 13.17 שניות.

מאחר שאלוף העולם גרג פוסטר ושיאן העולם נהמאיה לא ישתתפו בסיאול, לאחר שכשלו במבחני ארצות הברית, יש למקויל סיכוי לזכות במדליה אולימפית.

● שני כדורגלני נבחרת בראזיל ישחקו בעונה הקרובה בקבוצות אירופיות: הקשר אנדראדה מקבוצת פלמנגו דיו נרכש ע"י רומא תמורת מיליון דולאר, וקפטן הנבחרת האולימפית, ריקארדו, מקבוצת פלומיננזה, עבר לשורות בנפיקה ליסבון.

● הקשר הסקוטי הבין־לאומי, גורדון סטראכן, שינה ברגע האחרון את דעתו כשהיה על סף חתימה עם הקבוצה הצרפתית לאנס, וימשיך להופיע בשורות מנצ'סטר־יונייטד.

16 מיליון שטרלינג לליגה הראשונה

יותר משליש מסכום 47 מיליון לירות שטרלינג שתקציב הטלוויזיה המסחרית הבריטית עבור משחקי הכדורגל באנגליה, יוענק לקבוצות הליגה הראשונה, ואילו רק 12.5 אחוז לקבוצות הליגה השנייה. היתר לקבוצות הליגות השלישית והרביעית.

על כך סוכם אתמול בלונדון בין החברה המסחרית לבין יו"ר הליגה האנגלית.

● במשחק קדם גביע העולם בכדורגל באזור האפריקני סיימו בתיקו אפס אנגולה וסודאן.

● במשחק קדם גביע־העולם בכדורגל, באיזור האפריקני, הביסה תוניסיה בבירתה את גיניאה — 0:5. משחק־הגומלין ייערך בקונאקרי בסוף החודש.

● במשחק־ידידותי בכדורגל שהיה בואסה, פינלנד, סיימו בתיקו 1:1 נבחרות פינלנד ובולגריה.

● כוכבת הטניס היהודיה מארצות הברית אן גרוסמן בת ה־17, שעדיין חובבת, ניצחה בגמר הטורניר בסאן דייגו קליפורניה בידי בת ארצה סטפאני רהה 6:1, 6:1.

קופץ סרגיי בובקה – תחזית של שיאן־עבר איסאקסון
(תצלום: איי.פי.)

הנהלת „פרי הגליל" נכתה שני שלישים ממשכורתו של יו"ר הוועד הטוען:

ההנהלה מתנכלת לי משום שלטענתה הדלפתי לעיתונות

יהודה צור

עובדי מפעל „פרי הגליל" השייך לקונצרן „כור" ומזכירות מועצת פועלי חצור הגלילית מתייצבים לימינו של יו"ר הועד אבי עמאר. הוא טוען שהנהלת המפעל מתנכלת לו משום שלטענתה הוא זה שהדליף פרטים לעיתון „על המשמר" על פעולות שגויות של ההנהלה.

ביום שישי האחרון וביום ראשון היו אסיפות מחאה במפעל „פרי הגליל", המעסיק בדרך־כלל כמאה עובדים קבועים ובעונות בוערות כ־300 עובדים זמניים נוספים. העובדים מחו על מה שהם מכנים „יחס מזלזל של ההנהלה כלפיהם." הם התייצבו גם לצידו של יו"ר הועד שעל־פי הוראת מנהל המפעל נוכה ממשכורתו סכום של שני־שלישים, לדבריהם, שלא כחוק ובניגוד להסכם עבודה חתום. הפרשה החלה כאשר ועד העובדים שלח למנכ"ל „כור" בני גאון תיק מסמכים לרבות תמונות של החלטות שגויות של ההנהלה, החלטות שגרמו להפסדים של מאות אלפי דולרים. יצחק אביזוגרי, יו"ר האיגוד המקצועי של מועצת פועלי חצור אמר, כי נוכח לדעת שכל העובדים מאוחדים בגינוי הנהלת המפעל. מקצת מן העובדים הבכירים של המפעל הוזמנו כבר להופיע לפני דוד גולומב, המבקר הפנימי של „כור".

שלמה אילת, מנכ"ל חטיבת המזון של „כור" אמר שיבקר היום במפעל ויביא את מסקנותיו לאחר שתושלם הבדיקה בעניין העובדים. והוא הוסיף: „אמרתי לועד העובדים שאף אחד לא יתנכל ליו"ר הוועד, שמילא את תפקידו וניסה להתריע לפני מה שהוא וחבריו חושבים שאינו מתאים ואינו נכון. עם זאת לא אתעלם מהבעיות במפעל. אולם יש להבין, שמדובר במפעל בסדר גודל אדיר המעסיק מאות עובדים. תוצרתו נמכרת בחנויות היוקרה במערב אירופה, ויתכן שמתקבלות החלטות שגויות. הדבר נעשה בתום לב, איש לא ייפגע." מנכ"ל חטיבת המזון הוסיף, ש„כור" לא תסלח להנהלה שמשקרת ומעלימה מידע, אך יכינו החלטות שהתקבלו תוך כדי עשייה וקידום המפעל. מנכ"ל חטיבת המזון אמר, כי הוא בטוח שלאחר הפגישה היום במפעל בחצור, יימצא פתרון, שיהיה מקובל על כל הצדדים.

120 עובדים ב„שטיחי כרמל" צפויים לפיטורים

עתיים

120 מעובדי תשלובת שטיחי כרמל צפויים לפיטורים. העובדים קובלים על איחור בתשלום משכורתם.

דובר תשלובת שטיחי כרמל, בבעלות ח"כ אברהם שפירא, הסביר אתמול את סיבת האיחור במשכורות עובדי המפעל. לדבריו, היא נובעת מהעברת יחידת המחשב והנהלת החשבונות מתל־אביב לאור־עקיבא.

הדובר, אריה פרנקל, אמר, כי הפועלים יקבלו את משכורותיהם ב־20 בחודש זה ומעתה זה יהיה התאריך הקבוע לקבלת המשכורות.

פרנקל הוסיף, כי ההנהלה מקיימת שיחות עם הוועד על פיטורי ייעול כשהמטרה היא שהפגיעה תהיה מינימלית ככל האפשר.

לדברי הפועלים, מתכוונים מקצתם להשבית את העבודה אם לא יקבלו את משכורתם.

ותיק במפעל, אמר: „אם יפטרו 120 איש מה הם יעשו? לאן ילכו. כולם כאן מתוחים מאוד. באור־עקיבא יש היום מובטלים רבים מקרב עובדי „אליאנס" ופיטורים בשטיחי כרמל יגרמו לקטסטרופה".

ראש המועצה המקומית, שלום שבתאי, ומזכיר מועצת הפועלים באור־עקיבא עשויים לתבוע דיונים בממשלה, כדי למנוע אבטלה המונית בישוב. כבר היום שיעור האבטלה באור־עקיבא הוא מהגבוהים בארץ.

אתמול הוצגו לראשונה שטיחי אדורוס מתוצרת שטיחי כרמל. (תצלום: שאול רחמים).

צייד הנאצים פרידמן תובע להחזיר השגריר לאוסטריה

קובי מנדל

צייד הנאצים, טוביה פרידמן, פנה בסוף השבוע לנשיא המדינה, לראש הממשלה, למ"מ ראש הממשלה, לשר הביטחון ושר החוץ לשעבר ח"כ אבא אבן בקריאה להחזיר את שגריר ישראל לאוסטריה.

„הגיע הזמן שממשלת ישראל לא תקבל הכתבה מכמה פקידים של הקונגרס היהודי העולמי בקשר לחומר מרשיע נגד ד"ר ואלדהיים, אלא תקים באופן עצמאי רשות מוסמכת שתבדוק באופן עצמאי את עברו של נשיא אוסטריה. ועדה כזו בלי ספק תגיע להחלטה שאין שום חומר של ממש היכול להרשיעו."

פרידמן מעיד על עצמו, כי במשך שנתיים לא מצא כל חומר היכול להרשיע את ואלדהיים. „יש לעשות הכל כדי לשלוח את השגריר כבר בספטמבר לאוסטריה. בחודש נובמבר יצויינו 50 שנה לליל הבדולח באוסטריה, שבו נרצחו 600 יהודים. מן הראוי ששגריר מישראל יהיה בפרלמנט בווינה וייצג את מדינת ישראל. אין מקום להמתין עד אחרי הבחירות, חבל על הזמן".

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 עד כאן, רצף הטלטקסט. 09.05 שעת כושר. 09.15 מלחמת הכוכבים, המומיה המו־טיקלית. פולשי ספקטרה בנו מומיה ענקית, שחטפה שלושה מרענים בכיירים. 09.40 נילס הולגרסון, פרק 27: אחיותיה של רפי. להקת אווזי הבר הגיעה לאי שבו מתגוררים הוריה של רפי, המציגה לפניהם את מולי בחיר ליבה. 10.05 בא בחשבון, סידרה משעשעת בחשבון ובהנדסה. פרק 6: איך להחליט מתי משתמשים בכפל. 10.30 רואים שש שש. 14.30 סרט קולנוע: שלנו את. סרט המספר על נערה צעירה המגלה לפתע כי היא מאומצת. בטחונה במשפחתה ובחבריה מתערער והיא עוזבת אותם כדי למצוא את שורשיה האמיתיים. 16.05 שעת כושר. 16.20 ערי הזהב הנסתרות, פרק 16. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 שלוש, ארבע, חמש וחצי. הכוכב אסטרונינו קורא לעזרה. צוממי ואינשם הם טייסיה של החללית הישראלית הראשונה. הם נקראים לעזרתו של הכוכב אסטרונינו, שנקלע אל בינות לערמות אריזות של נייר. 17.55 קטנטן. 18.05 דוג'ה, בונזו וכל השאר. הפרק השישי: דוג'ה ובונזו עומדים לעזוב את המוסד ולעבור אל משפחה אומנת. חבריהם מכינים להם מסיבת פרידה, אך הדברים אינם עולים כירם, כמי שתוכנן. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 האפריקאנים — מורשת משולשת. פרק ד' ודכי הניצול (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 אחד יותר מדי סדרת שעשועונים. מנחה: חנן גולדבלט. 20.30 תביעות קטנות. התכנית דנה בתביעות קטנות, בסכומי כסף שאינם עולים על 3000 ש"ח. השופט בדימוס עמיקם פיאלקוב הוא הבורר באולפן. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 לקט קטעים מסדרת התכניות ממני. 22.20 חלומות יום אתמול. 23.10 מסך אישי. אהוד מנור מארח הפעם את סופרת הילדים והציירת אלונה פרנקל. 23.45 פסוקו של יום: מבט אל הדיוק. וחדשות הלילה.

ערוץ 2

18.33 גמרי עץ האלון, סידרה מצויירת לילדים. 18.45 סרט מצויר לילדים, עכבישפיל. 18.54 סרט מצויר, הקן. 19.00 טסים נמוך, פרק חמישי. 19.27 רגע לפני. הפעם על שלטי דרכים בארצות הברית. 19.30 מפגשים עם החוש השישי, פרק עשירי: המתים מדברים אלינו. 19.57 רגע לפני... על קווין קוסטנר. 20.00 '80־'70־'60 להיטי הזהב עם שאול אזנבר. 20.30 דרמה הומוריסטית, חטיפת הרכבת. 20.48 צריכת עכשיו. 21.00 שירים של מייקל ניקסון, רונגר ווטרס ואחרים. 21.35 זינוק שבועי, פינת הספורט. 21.50 עולם המדע, מגזין מדעי.

רדיו

קול המוסיקה

(ת) תקליטיה (קומפקטדיסק) 06.01 „צלילי בוקר". 07.09 „בהאזנה נינוחה". 09.00 „קונצרט בוקר" מוצרט: סימפוניה מס' 15, „הסנר" (נגני מוצרט מלונדון/ר. גלוין ק.פ.ע. באך: קונצ'רטו בלה מנ'זר, לצ'לו ותז. ופול טורטליירו: היידן: רביעייה בסה מנ'זר, לכלייקשת, אופ 77 מס' 2 (רביעיית נארנריי) מנדלסון: שירים ללא מלים וד. עצני: ססנתרו ברטוק: קונצ'רטו לויולה ותז. וע. ערר/תז. רשה"ש/גלסון) בטהובן: רביעייה אופוס 132. 11.57 „פינת השיר" משירי אריה וקס. 12.00 „מן הסרטיה" רווים הארסט: מנדולינה ריינר שטוק: גיטרה ראסטים מאת בארון, ויואלדי, סור, וילה לובוס ועוד. 13.05 „האזנה נינוחה" ארל: סינפוניטה כפרית ותז. ק./מ. רודרן רודריגו: קונצ'רטו דה ארנחואס וג'. וויליאמס/תז. פילהרמוניה/ל. פרמן) איידלנד: קונצ'רטו פסטורלה וסינפוניטה של מורגנמות/ג'. הרסט) אוסנבאך: רונדו לצ'לו ולתזמורת (ע. הרנוי/תז. הטיילת של סינסיטי/ר. קונצל) ברואלה: „משחקי קלפים" (תז. המלכותית השוודית/א. בירדן) ראוול: „פסוריה ספרדית" ותז. מונטריאול/ש. דיטאה). 15.00 „מוסיקה צעירה". 16.00 „מסוף התקליטיה". 17.00 „ימי המוסיקה קאמרית בגליל העליון 1988" סמדר הידלסמן (עיבוד: רן הנדלסמן) „והבן" (ילדי מקהלת קונסרבטוריון ת"א/ע. מורג/ ילדי מקהל. הגליל העליון/א. יעקב/ג'. צ'יפריאני/ת. צימבליסטה/מ. הנדלסמן/ר. הנדלסמן/ע. מורג) ש. גונה: „סימפוניה קטנה" בסי במול מג'ור (ש. בצלי/ג'. לואי/מ. זיידמן/א. ופינ/ג. אטלינגר/מ. פאו/ג. לרדמן/ג'. שרקנגוסט/ ד. גבידצר) מ. דוסלר: „המהרורית" פרפרזה על זכרונות אדלינה פאטי, (ש. בצלי/מ. ויינטראוב/ע. צבין ק. פרסנס: „קרנבל החיות". 18.30 „קולות". 19.00 „פניני אופרה" רוסיני: הפתיחה ל„וילהלם טל" כרובני: לקט מתוך „מדאה" (עם מריה קאלאס) פרסנס: מוסיקה לבאלט מתוך „שמשון ודלילה". 20.05 „מחוזי יצירות" המתאמות של מוצרט. 20.57 „פינת השיר". 21.00 „ימי המוסיקה קאמרית בגליל העליון 1988" א. פליילי: רביעייה בדו מג'ור, לאבוב ולכלייקשת אופ 20 מס' 3 (נ'.ל. האס/א. פיאנקה/ר. אפרת/ ג'. טליירו) א. שינברג: רביעייה לכלייקשת מס' 2 אופ 10 עם סופרן (ו. ויידמן/ג. סאסן/ג. לברטב/ר. טויסטר/ג. י רגן) ברהמס: רביעייה מס' 3 בדו מינור לפסנתר ולכלייקשת אופ 60 (ב. ברמן/א. פיאנקה/א. מאיר/ר. זומר). 23.30 „צלילים ליומו של יום".

רשת א'

08.05 „חוגה" עם בני הנדל. 09.05 „טלדירי" שירות מידע למאזינים. 10.05 „פניני בוקר" מגישה גרעון הנדל. 11.05 „ירוק ירוק" שירים עבריים. 12.05 „מעורב ישתיכוני". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 „בראש צעיר" מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 שירים עבריים. 15.30 „האוניברסיטה המשודרת" „מרובא" ערבית מדוברת עם עלי אדיב יהודי, שעור מס' 18. 16.05 „מועדון שעון ההבר" מעולמו של האדם המבוגר. 17.05 „צבעי הקשת". 18.05 „שירים ממזרח אירופה". „מינחת ערב". 19.00 שידורים לעולים. 22.05 „שנינו יחד וכל אחד לחוד" עם יובב כץ. קו פתוח לשיחה על נושאים. לפי בחירת המאזינים עם העובדת סוציאלית יעל גרון והפסיכולוג עמי פרגו־גופר.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „סעו לשלום" עם גרעון הוד. 09.05 „בראש צעיר". 10.05 „כל צבעי הרשת" עם יואב גינאי. 12.05 „אלף־אלף" „בית" עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום" חדשות וטומונים. 14.06 „כת צחוק" הווי והומור. 15.05 „תוצרת הארץ" תכנית בכקשתך לשירים עבריים. 16.05 „יומן כלכלה". 17.05 „רגעי קסם". 17.55 „קראתי ספר" קוראים ממליצים. 18.06 „אצבע על הדופק" שבועון בענייני בריאות ורפואה. אברהם מרון. 18.45 היום כספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 שירים עבריים. 20.05 פרקי חזנות „בבקשתך". 22.05 „להאחז בחלום" מחרוזות שירים. 23.05 „סוטטות" עם דני אלדר.

גל"צ

06.05 „צלילי בוקר". 06.30 „פוקחים עין". 07.07 שבע אפס שבע. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 „אילה בוקר" עם אלי ישראלי. 10.05 „מכת שמש". 10.55 „זה בוער" — על עצים ויערות. 11.05 „נכון לעכשיו" עם רפי רשף. 13.05 „שליפה מהמותן" עם לאה עוז. 14.05 „אני מזגן" עם ארז טל. 15.05 „סיסטה" עם דורי בן־זאב. 16.05 „לקראת שחרור" משדר מיוחד למשתחררים מצה"ל. 17.00 „ערב טוב ישראל". 18.05 „שעה קלה על כלכלה". 18.45 „חמש עשרה קטנות". 00.05 „ציפורי לילה" עם אביהו מדינה. 02.00 „לא רוצים לישון". 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 ראיון מיוחד עם האלוף יעקב לפידות — מפקד המכללה לבטחון לאומי. מראיין: נחמן שי וש"ת. 19.50 פינה חמה ללב". 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 „כוכב הערב": שלמה גרוניך 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „לילה לא שקט". 22.05 „על הדבש ועל הכיפאק". 23.05 „עשרים וארבע היום שהיה".

שידורי צה"ל 2

19.05 „הרדיו הישר" עם דני קרפל. 20.05 „צר"ס" עם תמיר קמחי. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 „הפסקת עשר" עם מיכל ניב. 23.05 „קול הג'אז הוה" עם דני קרפל.

רשת ג'

06.06 „תמרונים תזמורתיים". 07.07 „שיר בכוקר בבוקר". 09.05 „שנים טובות". 11.05 „30 בצלי" עם יקיר אביב. 13.05 „עם כל הלב". 14.06 „בטן גב" עם שוש עטרי. 16.05 „כאן ועכשיו". 17.05 „קיץ חם" עם מנחם פרי. 19.05 „מקום בצמרת". 22.05 „אדום עתיק". 23.05 „טיסת לילה".

קולנוע

תל־אביב

בן־יהודה: כפרי 9.30,7.00,4.30
בית ציוני אמריקה: לול 11.30, 9.30, 7.30, 5
גת: פרחים בעליית גג 9.00, 6.00
גורדון: במעיין המתגבר 9.30, 7.00
דקל: משררים חדשות 9.30, 7.00, 5
דרייב אין: טירוגות 7.45
סקס 12.00
הדר: סלסה 9.30, 7.15, 5
ליטור חרש: מחליפים ערוצים 9.30, 7.15, 4.30
טיילת 1: מוכת ירח 9.40, 7.25
טיילת 2: שם המשחק 9.40, 7.20
טיילת 3: טירוגות 10.00, 7.30
פאר: הצועצים 9.30, 7.30, 5
פארים: ליירי איב 9.30, 7.15
רב־חן:
חן 1: המשימה מיאמי 9.50, 7.30, 5
חן 2: 3 גברים ותינוקת 9.45, 7.25, 5
חן 3: נעורים בהשאלה 9.45, 7.40
חן 4: ספר הג'ונגל 9.45, 7.40
חן 5: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.30, 7.00, 4.30
תל־אביב: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.15, 5
תכלת: הכל באסמת גן עדן 9.35, 6.30
לב:
לב 1: אהבנו כל כך 2.35, 5, 7.15, 9.45
• אל עצמי 11, 5, 8
לב 2: החבר של החברה שלי 14, 16, 18, 19.45, 21.55
לב 3: הנסיכה הקסומה 11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 22.00
לב 4: חופשה בכפר 12, 19.30, 21.00
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.00, 9.30
אסתר: רמבו 3 5, 7.15, 9.40
אורלי: חרטה 7.15, 9.30

רמת־גן

אואזיס: רמבו 3 9.30, 6.40, 4
לילי: לול 11, 5, 7.30, 9.30
רב־גן:
גן 1: המשימה מיאמי 9.40, 7.20, 5
גן 2: נעורים בהשאלה 6, 9
גן 3: 3 גברים ותינוקת 9.40, 7.30, 5
גן 4: הקיץ של אביה 9.15, 6.15

גבעתיים

הדר: קרוקודיל דנדי 2 5, 7.15, 9.30

באר־שבע

חן: קרוקודיל דנדי 2 5, 7.15, 9.30

ירושלים

אדימון: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.15, 5
אורנע: המשימה מיאמי 4.30, 7.15, 9.15
רון: רמבו 3 9.00
כסיר: הקלות הבלתי נסבלת 5.15, 8.30
אורגיל: נעורים בהשאלה 8.30
מיטשל: אהבנו כל כך 15, 7.15, 4.30
סמדר: שם המשחק 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: סלסה 9.00, 7.15, 5
תיאטרון ירושלים:
הקיץ של אביה
עולם נפרד 10.30, 8.30
אימפריה 1: לול 9.30, 11.30
אימפריה 2: הצועצים 9.30
אל עצמי 11, 4, 8
בית אגרון:
אינדיאנה ג'ונס והמקדש הארור 16.00
ליבירינט 18.15
אני והחברה 20.15
בית החיות 22.00
חיוור גורלי 24.00

חיפה

אורה: הקיץ של אביה 9.15, 7.00
חן: המשימה מיאמי 9.00, 7.00, 4.30
עצמון 1: מציצים בתוף 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 3: שם המשחק 9.15, 6.00
שביט: עולם נפרד 9.15, 7.00
רון: קרוקודיל דנדי 2 9.00, 6.30, 4
רב־אור:
רב־אור 1: מוכת ירח 9.15, 6.45
רב־אור 2: חופשה בכפר 9.15, 6.00
רב־אור 3: משררים חדשות 9.15, 6.30
אורלי: עיניים שחורות 9.15, 7.00
קרן אור המתחדש:
האחים בלוז 5, 7.30, 9.40
פאר: מפגש גורלות 9.30, 7.30, 5.00

נתניה

שרון: רמבו 3 9.15, 7, 5
הקיץ של אביה בשעה 11.00, 5.00
אסתר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30, 5.30

חולון

סבוי: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.15, 5
מגדל: המשימה מיאמי 9.00, 7.00
ארמון: לול 9.30, 7.30, 5

בת־ים

עצמאות: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.15, 5

הרצליה

היכל: סלסה 9.30, 7.30

פתח־תקוה

היכל 1: קרוקודיל דנדי 2 9.15, 7.00
היכל 2: סלסה 9.30, 6.15
היכל 3: הקיץ של אביה 9.30, 6.15

עפולה

מופתרון: משררים חדשות 9.00

ראשון־לציון

רון 1: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.15, 5.00
רון 2: הקלות הבלתי נסבלת 9.15, 7.15, 5.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 9.8
מעגל הקיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30
המלבוש – בבימרתף: 21.00
שאלת שבתי – ב„היכל התרבות": 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 9.8 בשעה 20.30
גשם

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

חולון בן גוריון — לנראו 16.

ירושלים הר נוף — שאולזון 31.

נתניה המגן — שד' וייצמן 13.

פתח־תקוה קופ"ח — חיים עוזר.

תל־אביב בריאות — המלך ג'ורג' 28. כול — בזל 25.

חיפה חניתה — חניתה 22.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244: חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה לבני־ברק וירושלים א'־ו': 7.00.

מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק — ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים. ביקור חולים — פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00—20.00. בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

יד ביד — ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ירושלים — 02־243358, ת"א — 226027 (24 שעות), חיפה — 04־229488 (11.00—20.00), גליל מערבי — 04־922222.

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ד' — טל. 222732.

„קו פתוח" — ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.

בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל: 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.

דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 274869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ואזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'־ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04־988410.
ער"ן נתניה — טל' 053־335316.
ער"ן כפר־סבא — 052־913999.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.

סילוק מטורדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022; עפולה — טלפון 065־93334, טבעון — 101, טלפון 04־931401, נהריה — טל' 04־823533, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767, שח"ל בנוש רן, טל' 03־330848.

בקשתה של טלילה שפר להורות שלא לבצע החייאה לבתה נדחתה על הסף

השופט מצא: לא מצאתי עילה לבקשה ● שפר, אמה של התינוקת החולה בטיי־זקס, תערער לבית המשפט העליון

ניצה רימון

שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, אליהו מצא, דחה אתמול על הסף את עתירתה של טלילה שפר, חברת קיבוץ מרום גולן, שלא לחבר את בתה התינוקת יעל למכשירי החייאה.

השופט אמר כי לאחר עיון בטענות הפרקליטים הוא לא מוצא עילה לבקשה, ומוחק אותה בלי לדון לגופה. את הנימוקים להחלטתו ייתן בעוד שבועיים. אמה של התינוקת חולת הטיי־זקס, קיבלה את החלטת השופט בהבעת־פנים אטומה, אולם כשיצאה מלשכת השופט הודיעה נחרצות, כי הורתה לבא־כוחה, עורך־הדין יצחק חושן, לערער על ההחלטה לבית־המשפט העליון. „אני לא מאמינה בניסים. קיבלתי דו"חות של גנטיקאים שאומרים כי אין כל סיכוי לפתור את בעיית המחלה בקרוב", אמרה טלילה שפר לנציגי כלי־התקשורת.

היא ביקשה להבהיר, כי אין בליבה כל טענה או ביקורת כלפי צוות הרופאים והאחיות בבית החולים בצפת, שם מאושפזת יעל. „אני לא מאשימה אותם, אני מבינה אותם. הגעתי למשבר הזה אחרי התקרית האחרונה, שבה ראיתי את יעל בעת התקפה. היא כמעט יכלה לגמור, ולא נתנו לה, פשוטו כמשמעו, כי רצו למנוע ממנה חנק". טלילה קראה לרופאים „בואו נעשה חושבים, ונחליט אם זה אקט של החייאה או לא".

בבית המשפט נכחה אתמול גם דינה נקש שהתפרסמה לפני כמה חודשים במאבקה לאפשר המתת־חסד לבעלה גדעון נקש. דינה נקש אמרה אחרי החלטת השופט, כי השופטים צריכים לתת את הדעת לבעיה הזאת. „אני פה כדי לעזור לטלילה שפר מוסרית, ולעודד אותה, כל האנשים בורחים מבעיות", אמרה.

טלילה שפר ועו"ד חושן בבית המשפט (צילום: מאיר פרטוש)

ערן ליס — אלוף העולם בשחמט עד גיל 14

אבי אמיר

ערן ליס בן ה־13 מראשל"צ זכה בבכורה לאליפות העולם לנערים עד גיל 14 שנערכה בטימישוארה ברומניה.

ליס צבר 9 נק' מ־11 משחקים, ללא הפסד, והקדים 44 מתחרים. במקום הב' זכה גאטה קאמסקי, שהוא סגן אלוף בריה"מ לנוער עד גיל 20. ליס נצח את קאמסקי, הנחשב לאחת התקוות הגדולות של השחמט הסובייטי, בהתמודדות ביניהם.

בתחרות זו השתתפו גם סופיה פולגאר, אחת מ־3 האחיות השחמטאיות היהודיות מהונגריה, הזוכות להצלחה רבה במשחקיהן.

אחותה הצעירה, יהודית פולגאר, זכתה בבכורה באליפות העולם לנוער עד גיל 12. יהודית הקדימה את גבריאל שוורצמן מרומניה ואת רובי ספרוני מישראל שסיים במקום הג'.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת הקרקע לתקופה של 5 שנים ברחוב מרים החשמונאית מס' 6 גוש 6212 חלקה 4"991, תיק בנין 1/478/005, בקשה מס' 880477.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„שרונים"/צפון השרון
הודעה

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הוגשה לוועדתינו בקשה להרשות: בית מגורים בהקלה של 2.8% מעל המותר גוש 8015 חלקה 92 מגרש 2368 אבן יהודה — רחוב הנרקיסים.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לוועדה המקומית, לפי הכתובת הנקובה לעיל תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.

צבי חרות
יו"ר הוועדה

שני חיילים שהשתעשעו בפצצות תאורה חשודים בהצתת יער עמשא

עתיים

שני חיילים חשודים בהצתת יער ליד קיבוץ הר עמשא, בדרום הר חברון. השניים הם חיילים מהקיבוץ, שהפעילו פצצות תאורה ירדניות לשם שעשוע, וגרמו לדליקה.

נגד שני החיילים נפתחו תיקים פליליים על ידי פקחי רשות שמורות הטבע, והטיפול בהם יועבר לידי המשטרה הצבאית.

עשרות דונמים של צמחיה טבעית עלו שלשום בלילה באש ביער הר עמשא. את האש גילה באקראי נער מערד, אורי שפירא. הוא טייל ליד ביתו, כשהבחין בלהבות, נטל משקפת וזיהה את מקום הדליקה. אביו, שמוליק שפירא, שהוא מנהל מחוז הדרום ברשות שמורות הטבע יצא למקום הדליקה, והזעיק לשם את עובדי הרשות ועובדים של הקק"ל.

רק לאחר עבודה מאומצת של אנשי רשות שמורות הטבע, הקק"ל, חברי קיבוץ הר עמשא ובדואים מהאזור שהתנדבו לעזור בפעולות הכיבוי, כובתה הדליקה סמוך לחצות הלילה. לפני כחודש כילתה דליקה מאות דונמים של אותו יער, לאחר שרועים בדואים התרשלו בכיבוי מדורה שהבעירו להכנת תה.

„עמל של דור שלם ירד לטמיון עם שריפתם של עשרות אלפי דונמים של עצי יער", אמר אתמול יו"ר הדירקטוריון של הקק"ל, משה ריבלין, שנועד בלשכתו בירושלים עם מנכ"ל חברת הפניקס שתרמה 10 אלפים עצים.

ריבלין, אמר עוד, כי מאז תחילת השנה נשרפו ברחבי הארץ כ־10 אלפים דונם יער, 50 אלף חורש טבעי, ו־10 אלפים דונם שדות מרעה. הקק"ל נטעה מאז קום המדינה כ־180 מיליון עצים בכל רחבי המדינה.

בעזה החלו לזייף „טפסי טיולים" של המינהל

8 נעצרו כחשודים בזיופים ● תושב אינו יכול לקבל שירותים מבלי ש„טייל" קודם בין מוסדות שונים ומשונים והחתים את הטופס

עתיים

משטרת עזה עצרה אתמול לחקירה אחרים מתושבי העיר, החשודים בזיוף מסמכים רשמיים של המינהל האזרחי. אחדים מהחשודים כבר הודו בפני חוקרי המשטרה.

כותב בקשות בן 35 מעזה נעצר לאחר שעל תעודות יציאה למצרים של אחרים מתושבי עזה נמצאו בולי הכנסה מזויפים וחותמות מזויפות של הדואר. חקירת מחזיקי תעודות היציאה הפנתה את החוקרים לעבר כותב הבקשות, שלדברי מחזיקי התעודות, מילא עבורם את הטפסים.

בחיפוש שנערך בדוכן הבקשות נמצאו בולים „תוצרת עצמית" וחותמות דואר מזויפות. חוקרי המשטרה מעריכים, שכותב הבקשות נהג לבייל ולהחתים את תעודות היציאה בבולים ובחותמות מזויפות, ולא העביר כספי אגרות למינהל האזרחי. הוא נעצר להמשך חקירה ולהעמדה לדין.

באותו יום הובאו לחקירה עוד שבעה מתושבי עזה, בחשד של זיוף „טפסי טיולים" של המינהל האזרחי. ארבעה מהם הודו בזיופים ונעצרו להמשך חקירה ולהעמדה לדין. שלושת האחרים עדיין נחקרים.

„טפסי הטיולים" של המינהל האזרחי ברצועת עזה נמסרים לתושבי הרצועה, המבקשים לקבל שירות כלשהו מרשויות השלטון. הם מקבלים את השרות רק לאחר שהחתימו על הטופס את אישורי המוסדות השונים, כמו שלטונות המס והמכס והרשויות המקומיות שהם שילמו את כל חובותיהם. רק עם הצגת „טופס טיולים" חתום זכאים התושבים לקבל שירותים.

תלונה למשטרה נגד חברת החשמל על פליטת גזים מתחנת הכוח בחיפה

קובי מנדל

מנהל היחידה לאיכות הסביבה בחיפה, צבי פורר, הגיש אתמול תלונה במשטרת חיפה נגד חברת החשמל ומנהליה על הפרת הוראות למניעת זיהום אוויר, הכלולות בצו האישי שהוצא לחברה ולמנהלה.

בתלונתו טוען פורר, כי בדיקות גילו חריגות של פליטת גזים בתחנת הכוח. חברת החשמל גם לא השלימה עדיין את תוכניתה לשיפור השריפה בתחנה, וממשיכה לבצע „נישופי פיח" — ניקוי הצנרת והדוודים, לא בעת שהרוח היא לכיוון הים.

משרד הפנים, הוציא בזמנו לבקשת היחידה לאיכות הסביבה צווים אישיים נגד שבעה מפעלים באזור חיפה, שבהם בתי הזיקוק, חברת החשמל, נשר ומפעלים הקשורים בענף הכימיה והדשנים.

בימים אלה, מכין משרד הפנים צו אישי נוסף, גם למפעל שמן.

היום תיבדק המגיפה בפגייה ב„סורוקה" ויוגשו ממצאים

עתיים

שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, תמנה ועדת חקירה לבדיקת נסיבות פריצתה של מגפת וירוס־מעיים במחלקת הפגים של בית החולים „סורוקה" בבאר שבע. הערכה ראשונית במשרד אומרת, שהמגיפה פרצה בשל הצפיפות במחלקה.

וירוס המעיים „נקרוטיס קולון" אובחן בשבוע שעבר אצל 10 פגים. אתמול התגלה הוירוס אצל עוד שני פגים ואף הם הועברו לבידוד.

צוות חוקרים של האגף הרפואי בקופ"ח יבדוק היום את נסיבות פריצת המגיפה. בבאר שבע ויגיש עוד היום את ממצאיו למנכ"ל קופ"ח, נחום פסה. על כך נמסר ממרכז קופ"ח. הצוות יבדוק את נסיבות פריצת המגיפה את הפעולות לבלימתה, את תנאי האשפוז במחלקת הפגים ואת הצעדים שיש לנקוט למניעת הישנות תופעות דומות.

מהנהלת בית החולים נמסר, שבמחלקת הפגים מאושפזים היום 70 תינוקות, שהם פי שניים ממספר המקומות הקיימים לאשפוז. עוד נמסר, שהתפוסה הרגילה במחלקה היא של 170 אחוזים והתפוסה הגיעה לאחרונה לכדי 190 אחוזים. על רקע זה של מצוקת אשפוז, אין אפשרות לתת טיפול נאות לתינוקות ואירועים דומים של התפשטות מגיפות עלולים לחזור, במיוחד בחודשי הקיץ.

ועדה חדשה תקבע מיהו ילד מחונן

עתיים

שר החינוך, יצחק נבון, הורה להקים ועדת מומחים שתגדיר מיהו תלמיד מחונן. בראש הוועדה יעמוד המדען הראשי של המשרד, פרופ' יוסף באשי, והיא התבקשה לסיים את עבודתה ולהגיש לשר את המלצותיה בתוך שישה חודשים.

שר החינוך ציין, כי ההגדרה הקיימת בישראל אינה מתייחסת לתכונות של המחוננות הבאים לידי ביטוי בשטחים האחרונות בעולם, כגון יכולת ביצוע גבוהה גם בתחומים יצירתיים ואקדמיים ספציפיים, מנהיגות, אמנויות הבימה והאמנויות הוויזואליות.

ועדת באשי התבקשה להתייחס להגדרות הבינלאומיות השונות בעולם, להגדיר מחדש מיהו מחונן.

פעולה מהירה הצילה שמורת האלמוגים מזיהום במזוט

עתיים

פעולה מהירה של אנשי המחלקה למניעת זיהום מי ים במשרד הפנים, מנעה אתמול נזקים כבדים לאוצרות הטבע באילת. אנשי המחלקה בלמו התפשטות של מזוט שהשתחרר ממיכלית בנמל אילת. פקחי רשות שמורות הטבע בודקים עתה את נסיבות פריצת המזוט, ופועלים למניעת התפשטותו לשמורות הטבע, לאחר שכבר פגע בחלק משמורות האלמוגים.

פקחי רשות שמורות הטבע הבחינו אתמול בצהריים בכמות גדולה של מזוט, שנפרקה למי הים בנמל. אנשי המחלקה למניעת זיהום מי ים במשרד הפנים החלו בפעולות למניעת התפשטות המזוט, ופרשו רשתות עוקבות וציוד מיוחד, שבלם את זרימת המזוט לשמורה.

למרות פעולת ההצלה המהירה, הגיע חלק מהמזוט לחלקה הצפוני של שמורת האלמוגים וגרם שם נזק כבד. מספר גדול של דגים וסרטנים מתו מהרעלה, ומתרחצים התלכלכו ועזבו את החוף.

תזוזת קוצב לב בעת עבודה קשה ברפת הוכרה כתאונה

עתיים

בית הדין לעבודה בתל אביב הכיר בתזוזת קוצב לב ממקומו בחזהו של חקלאי כתאונת עבודה.

התובע אפרים גרניצר ממושב בית יצחק — טען כי ברפת שבבעלותו היו הרבה המלטות, ועבודתו המאומצת מאוד גרמה לתזוזת הקוצב ממקומו.

בית הדין קיבל בתחילה את טענת המוסד לביטוח לאומי, כי על פי העובדות לא אירעה לתובע תאונה. אך כדי להסיר ספק, החליט בית הדין למנות מומחה רפואי. המומחה הראשון שמונה שלל את הקשר הסיבתי בין ההמלטות לתזוזת הקוצב. התובע, שצירף חוות דעת של הרופא שהשתיל לו את הקוצב, ולפיה קיים קשר כזה, טען כי המומחה הזה אינו מומחה להתקנת קוצבי לב.

בית הדין מינה מומחה אחר המומחה בהתקנת קוצבי לב והוא קבע כי השתלה בלתי נכונה של הקוצב והמאמץ הגופני שביצע התובע הם הסיבה לתזוזת הקוצב.

בפסק הדין הדגיש השופט, עמירם רבינוביץ, כי מכיוון שלא הוכח שהשפעת העבודה היתה פחותה בהרבה מהשפעת התקנה הלקויה, יש לקבל את התביעה.

לדני בירן ובני משפחתו
ברכות לבביות לנישואי הבת
נעמה עם זיו
בית „על המשמר"

לחברינו זהבה ואפרים אושנים
מזל־טוב לנישואי הבת
נורית עם בח"ל דני
סניף „על המשמר" ירושלים

מפכ"ל המשטרה: מחצית מעבירות הרכוש הן של גונבי כלי רכב

שלושה חשודים בהשתייכות לכנופיה שהתמחתה בגניבת כלי רכב, זיופים והפצת חלקיהם הגנובים נעצרה ביום א' □ קראוס: התופעה של גניבות כלי רכב הפכה לתעשיה

ניצה רימון, עתיים

„על כבישי הארץ נעים מאות כלי-רכב בלי רישוי בטיחותי מתאים והמשטרה לומדת עתה את שיטות הפעולה של כנופיות גונבי כלי הרכב. המשטרה מבקשת למנוע בכל האפשר את התופעה שהפכה לתעשייה" אמר אתמול מפכ"ל המשטרה רב-ניצב דוד קראוס בעת שביקר בתחנת המשטרה בבאר-שבע.

המפכ"ל מסר, שכמחצית מעב-ריינות הרכוש בארץ היא בתחום כלי הרכב. הפעילות שבעבר התרכזה בעיקר ברצועת-עזה, עברה לאחרונה למרכז הארץ, לאיזור השפלה, תל-אביב ומרחב השרון.

המשטרה מנהלת חקירה מאוד מסועפת באמצעות היחידה לחקירת פשעים חמורים, משמר הגבול כדי להביא למעצרם של העבריינים. מפכ"ל המשטרה אמר, כי חלה התקדמות רבה בחקירה ובימים האחרונים נעצרו חשודים רבים בפרשה.

אתמול הוארך ב-8 ימים מעצרם של שלושה חשודים בגניבות רכב, פירוקים, זיופם, זיוף מספרי הרכב והפצת החלקים. מדובר במרדכי מסילתי בן 48 מנתניה, דוד יפרח בן 34 ממושב זיתן וסלומון רווח בן 64 ממושב מצליח. חשוד נוסף לאון בן עטיה, בן 35 מראשון לציון, נמלט ביום שישי ממעצרו.

בבית המשפט טען נציג המשטרה, כי תקופה ארוכה גנבו החשודים כלי רכב ופירקום לחלקים. את החלקים הגנובים נהגו למכור למוסכים במרכז הארץ. החשודים גם נהגו לזייף את מספרי הרישוי של המכוניות הגנובות. שיטתם היתה מתוחכמת ועד שנחשפו, הספיקו החשודים למכור כמות עצומה של חלפים גנובים, טען נציג המשטרה. השלושה כפרו בחשדות המיוחסים להם.

בתגובה לכך, סיפר התובע המישטרתי כי משטרת נתניה שחשפה את הכנופיה, הקימה תצפיות על פעילות החשודים בטרם נעצרו. במהלכן, הם נראו כשהם מעמיסים על משאית חלפים גנובים שהמשטרה הצליחה לסמנם. עוד מסר התובע בבית המשפט כי החקירה בראשיתה ויש חשש שהחשודים יעלימו רכוש ויתאמו ביניהם עמדות.

השופט אמר בהחלטתו, כי מצא חשד סביר למעורבותם בעבירות ולכן הוא מאריך את מעצרם בשמונה ימים.

שוטרים בכיף

כ-2,000 שוטרים ובני משפחותיהם נהנו אתמול מ„יום כיף" בקאונטרי קלאב בחולון. ראשי הערים בת-ים וחולון ביקרו את השוטרים וברכו אותם (תצלום: ישראל סימיונסקי)

טלקס

● אפרים גור מבקש קונסוליה בגרוזיה

מועמד מפלגת העבודה לכנסת, אפרים גור, נפגש עם שר החוץ שמעון פרס וביקש ממנו לנצל את פגישותיו הצפויות עם נציגים סובייטים, לרבות פגישתו בספטמבר הקרוב עם שר החוץ שוורנדזה, כדי להביא לפתיחת קונסוליה ישראלית בטביליסי בירת גרוזיה. גרוזיה רחוקה 2,900 ק"מ ממוסקווה, מה שמקשה על כ-50 אלף יהודים להסדיר את ענייניהם הקשורים עם ישראל. (עלייה, תיירות, תרבות, דת ועוד). הקמת נציגות כזאת תקל גל על עשרות אלפי היהודים בדרום בריה"מ (אזרבייג'אן, ארמניה וקווקז) שלא לדבר על הגאווה הלאומית שהדבר יגרום ליהודים אלה.

גור ישלח בקשה דומה גם לשר החוץ הסובייטי, יליד גרוזיה.

● ייערך סקר דמוגרפי של העם היהודי

ההסתדרות הציונית תערוך בתיאום עם ממשלת ישראל, סקר דמוגרפי מקיף של העם היהודי בעולם, כדי להבהיר במידה מדוי-קת בכל האפשר את התמורות שחלו בקהילות היהודיות. דיון בנושא זה קיימו שר האוצר, משה נסים, שר העבודה והרווחה, משה קצב, ויו"ר ההנהלה הציונית, שמחה דיניץ. עתי"ם

הסתדרות השומר הצעיר

הנהגה ראשית

הסעה לסמינר צופי נוריד — מחזור 4+3 — ביום ד' ה-10/8. אוטובוס — 1

ק. שרת — 06:00 — בקו (רח' יריחו).
ר. אביב — 06:20 — רח' ברודצקי — גרונימן.
חדרה — 07:20 — ב„אגד".
כרכור — 07:30 — צומת כרכור.
ק. הזורע — 08:20 — זיוה (ראש חוג) — ע"י השער.

על כולם להגיע עד 10:30 לבית הכנסת העתיק בבירעם עם ציוד אישי לחמישה ימים + סנדביצ'ים ליום הראשון בלבד.

בדבר שאלות ובעיות ניתן לפנות למח' צופיות בהנה"ר 03-291161 לאפרת או אמנון.

חזק ואמוץ!
מח' צופיות

התקהלות אסורה עלתה לשני סטודנטים ערבים 75 שקלים

איילת מזור

קנס של 75 ש"ח על שני סטודנטים ערבים שהורשעו אתמול בהתקהלות אסורה. מכתב האישום עולה, כי ב-14.12.87 סמוך ל-12.00 בצהריים התקהלו חאלד שחדה בן 26 ואחמד מחמיד בן 24 ליד אוניברסיטת „בן-גוריון" שבבאר-שבע עם 50 אנשים אחרים. מדובר היה בהתקהלות אסורה והשניים התנהגו באופן שנתן לאנשים בסביבה יסוד סביר להניח, שהמתקהלים יעשו מעשה שיפר את השלום. המפגינים מחו נגד מדיניות הממשלה בשטחים והקיפוח שלו זוכים סטודנטים ערבים. במהלך ההפגנה נעצרו כאמור שחדה ומחמוד. הנאשמים הודו באשמה. שחדה אמר: „ההפגנה התחילה כהפגנה חוקית ורק אחר-כך המצב התדרדר. אני מבקש מבית המשפט לא להרשיע אותי." מחמיד אמר, כי הוא מבין שהוא אשם אבל ביקש להתחשב בו. השופט אמר, כי עבירה של התקהלות אסורה הופכת לחמורה או קלה בהתאם לנסיבות המקרה. „במקרה זה התרשמתי שהנאשמים עברו את הגבול". והטיל עליהם כאמור קנס של 75 שקלים או ארבעה ימי מאסר תמורתו.

3 שנות מאסר ל-4 צעירים ששדדו חנות תכשיטים בלוד

עתיים

בית המשפט המחוזי בתל אביב גזר אתמול שלוש שנות מאסר בפועל על ארבעה צעירים, מבני המיעוטים בלוד, שהורשעו בשוד מזויין של חנות תכשיטים במרכז המסחרי בעיר.

לטענת התביעה הגיעו הנאשמים — ג'מיל טהה, באסם אלמקאוי, ראמי אלוואחידי, בני 18, וראגם זבידה, בן 22 ב-18 בנובמבר אשתקד במכונית גנובה לרחוב צה"ל בלוד.

שניים מן הנאשמים, שהיו חמושים בתת מקלע עוזי ואקדח, ונאשם נוסף שהחזיק בידו שק, נכנסו לחנות, איימו על בעל החנות, ועובד במקום, ודרשו מהם שלא לזוז. אחד הנאשמים הלם בפניו של העובד באמצעות קת העוזי והנאשם שהחזיק בידיו את השק, אסף לתוכו את תכשיטי הזהב שהיו בחנות על הדלפק ובחלון הראווה.

משסיים הסתלקו השלושה מן המקום ונמלטו במכונית שהמתינה להם ושבה היה הנאשם הרביעי. שווי התכשיטים שנשדדו היה 36,000 ש"ח. כל הנאשמים הכחישו את האשמה נגדם.

בגזר הדין קבע השופט ארמונד לוי, כי החליט להתחשב בגילם הצעיר של הנאשמים והדגיש, כי „חברה מתוקנת מעוניינת לשקם עבריינים ובמיוחד אם הם צעירים וחסרי עבר פלילי. מאסר ממושך יש בו כדי לסכן אפשרות כזו".

נמשך הביקוש למניות החופשיות

אלחנן הורוביץ

מדד המניות הכללי עלה אתמול ב-0.19%. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב-0.62% וערך מניות ההסדר ירד ב-0.02%. העלייה הגדולה ביותר היתה של 1.80% ונרשמה במניות חשמל אלקטרוניקה ואופטיקה. הירידה הגדולה ביותר היתה של 0.44% ונרשמה במניות השקעה בתעשייה.

בשוק איגרות-החוב נרשמו תנודות עד 1% בצמודות למדד ב-100%. בצמודות ב-80% היו עליות קלות ויציבות. ב„בחירה כפולה" נרשמו עליות עד 3% ויציבות. באיגרות הנסחרות במט"ח היו עליות קלות. ערך השוק של הצמודות לדולר מסוג „רמון" עלה ב-1.07% (ב-20.47% מתחילת השנה) ומסוג „גלבוע" ב-0.6% (23.96%). המחזור בשוק האג"ח הסתכם ב-4.7 מיליון ש"ח.

במחיר 100.5% מע"נ מכר אתמול בנק ישראל את איגרות-החוב הצמודות למדד מסוג „שגיא" ל-6 שנים בערך נקוב של 50 מיליון ש"ח. הביקושים להון הסתכמו ב-260 מיליון ש"ח.

גלגלי הבורסה

המסחר הרב-צדדי במניות התחיל אתמול בנטייה לעליות. ירדו שעריהן של רק 4 מניות (של בינלאומי ב-0.2%, פי בי ב-0.5%, אפריקה 1 ב-2.8% וקופסאות פח ב-0.5%). העלייה הגדולה ביותר היתה ב-3.3% בהסנה 1. המחזור הגיע ל-1.5 מיליון ש"ח.

בשערים משתנים אחרי הצהריים עלה שעריהן של 18 מניות, לעומת 5 ששעריהן ירד. שעריהן של 7 מניות נשאר בלי שינוי. המדד הכללי עלה מ-74.7 ל-75.02 נקודות, ב-0.43%. הביקושים הסתכמו ב-1.1 מיליון ש"ח וההיצעים — ב-282 אלף ש"ח. המחזור הסתכם ב-1.7 מיליון ש"ח (כ-1.1 מיליון דולר). נערכו 244 עסקות ב-2 סיבובים.

בכל המניות החופשיות הסתכמו הביקושים ב-3.8 מיליון ש"ח וההיצעים ב-1.1 מיליון ש"ח. משעריהן עלו 175 (43%) מכל השערים, ירדו 66 (16%) ו-167 (42%) נשארו ללא שינוי. המחזור הסתכם ב-5.3 מיליון ש"ח (ב-3.3 מיליון דולר). מזה כ-3.3 מיליון ש"ח בעלייה, 922 אלף ש"ח בירידה וכ-1.1 מיליון ש"ח ללא שינוי בשערים.

במניות ההסדר היה עודף-היצע קטן יחסית של 83 אלף ש"ח. שעריהן של 8 מניות עלו, של חמש ירדו ו-10 שנשארו בלי שינוי.

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר
חיפה

הודעה על-פי סעיף 148, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 ...

איתמר יעברי
מהנדס העיר

שני חברי קיבוץ שחיפשו מטבעות עתיקים — נתפסו

טוביה בסקינד

שני חברי קיבוץ נצר סירני נתפסו ביום ו' בעת שחיפשו עתיקות. השניים נתפסו בידי חוליית הפיקוח למניעת שוד העתיקות באגף העתיקות.

החוליה תפסה את שני חברי הקיבוץ, שעה שעסקו בחיפוש אחר מטבעות עתיקים בשדות הכותנה של הקיבוץ. השניים היו מצויידים במגלי מתכות.

פקחי אגף העתיקות העבירו את השניים לתחנת המשטרה והוגשה נגדם תלונה. עד להעמדתם לדין שוחררו השניים בערבות. מגלי המתכות שהשתמשו בהם הוחרמו.

הוגש כתב אישום נגד רוצחי הישישה מניה כץ

יואב אביב

כתב אישום נגד סאמר וסמיר זכור החשודים, כי רצחו הישישה מניה כץ הוגש אתמול לבית המשפט המחוזי בחיפה. מכתב האישום עולה, כי השניים פרצו לדירתה של הישישה כדי לגנוב, ואולם מניה כץ ז"ל, התעוררה משנתה והחלה לצעוק.

השניים לפתו אותה, קשרו אותה, סתמו את פיה ושמו עליו איספלנית. הם נטלו מהדירה את שעון היד של המנוחה ואת הטבעת שלה. הישישה נחנקה למוות.

גופתה של מניה כץ נתגלתה רק למחרת בידי בני משפחתה. השניים מואשמים ברצח, שוד חמור והתפרצות.

תושב קלנסואה חשוד כי תקף עובד ביטוח לאומי

עתיים

חטיב אל ג'אבר בן 20 מהכפר קלנסואה שבשומרון שוחרר אתמול בערבות של 5,000 ש"ח לאחר שהוחשד בתקיפת איש ביטוח לאומי ואיש משמר הגבול.

נציג המשטרה טען בבית משפט השלום בפ"ת, כי בתחילת חודש אוגוסט בא לביתו של החשוד עובד הביטוח הלאומי מלווה בשוטר משמר הגבול, כדי לגבות חוב של אחיו של החשוד. האח לא היה בבית ועובד הביטוח הלאומי החליט לעקל טלוויזיה.

אל ג'אבר התנגד באלימות כשכני משפחתו נחלצים לעזרתו. החשוד הסית גם את בני כפרו, ששהו באזור, ואלו צבאו על מכוניתו של המעקל והמאבטח. הם תקפו אותם וגרמו נזק למכוניתם, טען החוקר. השניים נאלצו להמלט מן המקום מבלי שהצליחו לעקל את הרכוש. כאמור, החליט השופט לשחרר את החשוד בערבות של 5,000 ש"ח.

הוארך מעצרו של בדואי שפירק מכונית גנובה

איילת מזור

חאלד אלסאנע בן 19 משבט אבו-קייק נעצר על-ידי משטרת ב"ש, לאחר שנחשד שקיבל מכונית גנובה, פירק אותה והציתה. בתחילה הכחיש אלסאנע את ההאשמות וטען כי מדובר בעלילות שוא, לבסוף הודה במעשה. המשטרה טענה בבית-המשפט, כי מדובר בכנופיה שפעלה בכל הארץ וביקשה להאריך את מעצרו כ-15 יום. השופט ניל הנדל אמר: „גניבת כלי רכב הפכה למכת מדינה ובית המשפט חייב להגן על הציבור ועל אנשים שומרי חוק." מאסרו של אלסאנע הוארך ב-8 ימים בלבד.

בן העדה הקווקזית חשוד בהתעללות ואונס ארוסתו

יואב אביב

„נראה לי שהועברתי לפלנטה אחרת, אני שב לכדור הארץ ולנורמות שמקובלות כאן." כך הגיב אתמול נשיא בית-משפט השלום בחיפה רם סביר שעה ששמע את קורות התעללותו של צעיר בן 21, בן העדה הקווקזית במי שהיתה מיועדת להיות אשתו, נערה בת 15.

הצעיר אליעזר אלביוב הובא לבית-המשפט, ונציג המשטרה טען, כי הוא חי יחד עם נערה בת 15, המיועדת להיות אשתו על-פי מנהגי העדה הקווקזית. לדברי המשטרה, כשישה חודשים ביצע בה מעשים מגונים ומעשי סדום תחת איומים ומכות, ואף התעלל בה מינית.

20 חודשי מאסר למצית מכונית על-פי הזמנה

עתיים

20 חודשי מאסר בפועל גזר אתמול בית-המשפט המחוזי בתל-אביב על שלמה דעבול בן 26 מקיראון שהורשע בהצתת רכב שהוזמן בעל הרכב בתשלום.

לטענת התביעה גנבו הנאשם יחד עם אחר כ-4 ליטר דלק מתחנת הדלק „גרין" בקריית אונו. את הרכב, שלאחר מכן התברר, כי נמסר לנאשם בידי בעליו על מנת שיציתו, העבירו השניים לפרדס סמוך לתחנת הדלק.

השניים אספו עשבים יבשים שנמצאו במקום והנאשם השליכם למכונית. הוא שפך עליה את הדלק הגנוב והצית אותה. כל אותה עת המתין לו חברו במקום.

הסכם שכר חדש בשרות הציבורי ייחתם ככל הנראה עוד השבוע

נסים וקיסר הגיעו אמש להבנה בשתי נקודות המחלוקת שנותרו □ עובדי השרות הציבורי יעבדו 42.5 שעות, גם בקיץ □ הוסכם להחיל ההסכם על החברות הממשלתיות המסוגלות לעמוד בו מבחינה עסקית

כתבנו הכלכלי ב"ים

השבוע ייחתם ככל הנראה הסכם השכר החדש בשרות הציבורי. אתמול נפגשו שר האוצר משה נסים ומזכיר ההסתדרות ישראל קיסר. בתום השיחה הודיעו שהגיעו להבנה בנקודות שנותרו במחלוקת בין ההסתדרות לממשלה.

ההבנה בין הצדדים סללה את הדרך לחתימת הסכם חדש. בימים הקרובים ייפגשו צוותי המו"מ של הצדדים וינסחו את טיוטת ההסכם. בין נסים לקיסר הוסכם ששעות העבודה בשרות הציבורי יעמדו על 42.5 שעות כל השנה כולל בקיץ.

עד עתה היה נהוג בשרות הציבורי לעבוד בקיץ 40 שעות.

הצדדים הסכימו להחיל את ההסכם על החברות הממשלתיות העסקיות, אך לא באותן חברות שלא תוכלנה לעמוד בהסכם מבחינה עסקית. היועצים המשפטיים של שני הצדדים יפגשו כדי לקבוע אלו חברות ייכללו בהסכם.

בהתייחסו להסכם תוספת היוקר אמר השר נסים, שלדעתו ההסכם שתוקפו פג במארס לא היה הסכם טוב ויש להכניס בו שינויים. לעומת זאת אמר קיסר שההסתדרות טוענת כי ההסכם עדיין בתוקף.

מתח גבוה בשטחים

חברת חשמל החלה בעבודות להקמת תחנת משנה בשומרון, שתהיה תחנת ההשנאה הראשונה בשטחים. הקמתה הפכה חיונית בשל הגידול המהיר בצריכת החשמל באזור בשנים האחרונות. בתמונה: עבודות ראשונות בשטח, להקמת תחנת המשנה חרת' מצפון מערב לאריאל.
(כתב: קובי מנדל, תצלום: יעקב כץ)

שיפור ניכר במאזן התשלומים

כתבנו הכלכלי בירושלים

שיפור ניכר נרשם בגרעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הודיעה אתמול שברבע הראשון של השנה הסתכם הגרעון ב-44 מיליון דולר לעומת 277 מיליון דולר ברבע המקביל אשתקד.

הלשכה אמרה, כי עודף היבוא על היצוא של סחורות ושירותים הצטמצם בחודשים ינואר-מארס 88 ב-190 מיליון דולר לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עודף היבוא עמד על 1.1 מיליארד דולר וכוסה כמעט כולו מהעברות חד-צדדיות.

● אגודות אכסניות נוער ת"א פתחה אכסניית נוער באיזור שקט על גדות הירקון, ליד מוזיאונים ומוקדי בידור בתל-אביב. לרשות האורחים חדרי הרצאות, כיתות לימוד, אולם אירועים והופעות וחדר אוכל. במקום יש ציוד אורקולי, מקרן שקופיות ועוד. ניתן להזמין ארוחות מיוחדות, להזמין אורחים שאינם לנים במקום.

נשיא בנק הפועלים בצפ' אמריקה יהיה האיש החזק בשיכון עובדים

שכון עובדים תשלם 75 מיליון דולר עבור סולל בונה. תקבל ערבות על מקצת החובות בהיקף של 75 מיליון דולר

אודי נחשון

עוזי ורדיזר, נשיא בנק הפועלים בצפון אמריקה, יהיה האיש החזק בענף הבנייה של חברת העובדים. הוא ינהל את חברת „שיכון עובדים" לאחר שתרכוש את „סולל בונה". כך נמסר אתמול בישיבת הוועדה, המנהלת של חברת העובדים. אפרים הניג מונה למנכ"ל „סולל בונה", והוא יהיה אחראי על מערך הביצוע לאחר שתרכוש אותה „שיכון עובדים".

הוועדה המנהלת אישרה אתמול הרכב חדש לדירקטוריון „סולל בונה". בראשו יעמוד משה עמית, משנה למנכ"ל בנק הפועלים. חברים בו נציגים אחרים של הבנק, של חברת חברת העובדים ושל „שיכון עובדים". הדירקטוריון, שנבחר אתמול יפעל זמן קצר, עד לביצוע העיסקה למכירת החברה ל„שיכון עובדים".

בישיבה נמסר גם דיווח על עיקרי עיסקת הרכישה של „סולל בונה". „שיכון עובדים" תשלם עבור „סולל בונה" 75 מיליון דולר ובנוסף תקבל ערבויות על חלק מחובות קונצרן הבנייה בהיקף של 75 מיליון דולר. נקבעו גם הסדרים נוספים בעניין חובות „סולל בונה" בסכום של 25 מיליון דולר.

בסך הכל מדובר בעיסקה מורכבת ביותר, בסכום של 175 מיליון דולר.

מבנה ארגוני חדש

ח"כ רפי אדרי, יו"ר הדירקטוריון „שיכון עובדים", הציג אתמול בישיבה את המבנה הארגוני לאחר שתושלם הרכישה של „סולל בונה". על-פי הצעתו, יהיה מנכ"ל „שיכון עובדים" יו"ר ההנהלה, שבה יהיה חבר גם מנכ"ל „סולל בונה".

מנכ"ל שיכון עובדים", ורדיזר, יהיה אחראי לפעולות היזומות, הכספים, הכלכלה וכוח האדם. עם ביצוע פעולת הרכישה, יובא המבנה הארגוני לאישור הוועדה המנהלת. זו תתבקש גם לאשר סופית את המינויים של ורדיזר והניג. הניג היה בעבר מנכ"ל חברת הבנייה „יובל גד", שהיתה בבעלות „כור" ונמכרה ל„שיכון עובדים".

הוועדה המנהלת אישרה אתמול גם את צירופם של פרופ' דב פקלמן ופרופ' מיכה בן כבט למועצת המנהלים של „כור".

אנשי בנק הפועלים מושכים בכל החוטים

אודי נחשון

המינויים החדשים שהוצעו אתמול לחברות הבנייה של ההסתדרות משלימים את פריסת אנשי בנק הפועלים בכל מוקדי הכוח החשובים בחברת העובדים.

מינויו של נשיא בנק הפועלים בצפון אמריקה, עוזי ורדיזר, לראשות „שיכון עובדים" ו„סולל בונה", מצטרף למינוי האיש מספר שניים בבנק, ריצ'רד ערמון, למנכ"ל חברת הביטוח „הסנה". בכיר אחר בבנק הפועלים, משה עמית, מונה אתמול ליו"ר „סולל בונה" ולצידו בכיר נוסף מהבנק, הממונה על הפאסיבה אריה אבנר.

יו"ר הנהלת בנק הפועלים, עמירם סיוון, הפך למעשה לאיש החזק ביותר בצמרת חברת העובדים ואין כיום מהלך חשוב במערכת הזו שלא נעשה בשיתופו. התלות של מפעלי חברת העובדים בבנק, עקב הקשיים הכספיים במערכת ההסתדרותית הפכו את אנשי הבנק למוקד הכוח העיקרי בחברת העובדים.

הושג הסכם בעניין גובה הפיצויים ל-150 מפוטרי „כיתן"

עתי"ם

הסכם המסדיר את גובה הפיצויים שישולמו ל-150 המפוטרים, עובדי המפעל המושבת „כיתן בית-שאן" נחתם בין הנהלת התשלובת לבין נציגות העובדים, בתום ישיבה מרתונית שנמשכה עד אתמול לפנות בוקר.

ההסכם מבטיח את חידוש העבודה במפעל ממחר בבוקר. 150 המפוטרים יקבלו פיצויים גבוהים מאלה שההנהלה התכוונה לשלם. מזכיר מועצת הפועלים, פיני קבלה, סרב למסור פרטים על ההסכם, אך ציין שהמפוטרים יקבלו פיצויים הגבוהים עד פי ארבעה ופי חמישה מהמפרעות ששולמו להם על חשבון הפיצויים בסוף השבוע שעבר.

מפרעות אלה עוררו זעם רב וגרמו לשתי הפגנות מלוות בהבערת צמיגים ובהפרות סדר.

עוד נאמר בהסכם, שב-14 מקרים קשים במיוחד, ביניהם של נכים מתאונות עבודה שהיו בין המפוטרים, יוחלפו ובמקומם יפוטרו עובדים אחרים, צעירים יותר ובעלי וותק קטן יותר.

פיני קבלה מסר עוד, שהנהלת כיתן הודיעה לו על כוונתה לממש בהקדם תוכניות השקעה שיש לה במפעל בבית-שאן. ההשקעה תאפשר לקלוט עובדים חדשים בעתיד הלא רחוק.

לחניכנו זוהר ולמשפחה
משתתפים בצערך במות האב
אלישע
החניכים וחבר העובדים
מוסד חינוכי „אשרת"

8 עובדי מו"פ של אליאנס הוחזרו אתמול לעבודה

אבשלום קוה

שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב אליהו מצא נעתר אתמול לבקשת עו"ד עירם כלום, המפרק הזמני, של מפעל הצמיגים „אליאנס" והחזיר לעבודה שמונה עובדים ממחלקת המחקר והפיתוח. הם אמורים להשלים כמה פרוייקטים. במועצת פועלי חדרה מקווים, כי המסמך וכו כלולים חתימתם של 650 עובדים, המוכנים לשוב לאלתר לעבודה יוביל בעתיד הקרוב להפעלתו מחדש ובשלבים את המפעל.

השופט אישר להעביר חומרי גלם מחצר „אליאנס" אל מפעל הבת שמשון בפתח תקווה. כמו כן אושר תשלום משכורת חודש יולי, לרבות התנאים הסוציאליים הנלווים לעובדי שמשון ותשלום 450 ש"ח לדירקטור, הממונה מטעם הציבור, משה נוידרפר.

המפרק לא הגיש בקשה להפעלה כוללת בגלל כמה קשיים בתחום האירגוני והכספי. נשיאת בית המשפט המחוזי, חנה אבנור איכרה דיון נוסף ב-28 באוגוסט.

לטענת כלום, בדיון על החזרת עובדי המחקר נאמר, כי המשך עבודתם נחוצה לעצם המשך המחקר, כדי למנוע נזק נוסף במוניטין הישגי המחקר ופיתוח של החברה.

ועדת הכספים תדון בהפחתת מקדמות העצמאים

אורי נחשון

ועדת הכספים של הכנסת תדון בסוף החודש, בפרשת הבוררות על הפחתת מקדמות העצמאים למס הכנסה ב-1989.

הנהלת ארגוני העצמאים, שכונסה לישיבה מיוחדת, החליטה, כי אם נציבות מס ההכנסה לא תתקין את המקדמות, יבקשו ארגוני העצמאים מוועדת הכספים לקבל החלטה מחייבת על ביצוע פסיקתו של רואה החשבון רב ספיר, הבורר המוסכם שהכריע בעד הקטנתן.

ביומיים האחרונים קיימו נציגי ארגוני העצמאים פגישות עם חברי ועדת הכספים מכל הסיעות בכנסת. לטענתם רבים מהח"כים תומכים בקיום החלטת הבורר. במקביל פנו ראשי ארגוני העצמאים לשר האוצר, משה נסים, בבקשה שיפעל ליישום החלטת הבוררות.

מספר שיא של מובטלים נרשם בחודש יולי — 50,347

אבשלום קוה

מספר דורשי העבודה בלשכות התעסוקה ברחבי הארץ הגיע בחודש יולי לשיא של 50,347 לעומת 46,518 בחודש הקודם. פרטים אלו מסר אתמול מנכ"ל שרות התעסוקה.

מספר המובטלים, שיצאו ימים ויותר הגיע בחודש יולי ל-23,149. בחודש המקביל אשתקד עמד מספרם על 14,292. בחודש יוני הסתכם מספרם ב-21,25[illegible]. בחודש יולי נענו 2,900 בקשות עבודה. במספר ההפניות לעובדים חלה בחודש יולי ירידה וזה הסתכם ב-19,142. בחודש יוני התקבלו בשירות התעסוקה 21,040 הזמנות. מספר המועסקים בארגונים הכלכליים הסתכם בחודש יולי ב-45,200 לעומת 45,045 בחודש הקודם.

תפקוד לקוי במח' הפיקוח בבני ברק הביא לסגירתה

עתי"ם

הנהלת עיריית בני-ברק החליטה, בישיבתה האחרונה, לסגור את מחלקת הפיקוח העירוני ולפטר את כל עובדיה בשל תפקוד לקוי.

בישיבת ההנהלה מסרו ראש העירייה, הרב משה אירנשטיין וסגן ראש העיר וראש המחלקה, רפאל ארביב, כי לאחרונה התקבלו תלונות של תושבים על חוסר פעילות מספקת של עובדי המחלקה. גם מצד הנהלת העירייה היו התקבלו תלונות על הזנחה בתחומי פעילות רבים של המחלקה.

בעקבות זאת, הוחלט, כאמור, על סגירת המחלקה ועל פיטורי עובדיה. במקומם, החליטה ההנהלה, להפעיל שירותי פיקוח עירוניים של חברה, הפועלת כבר ברצלונה בעיריות שונות ובהן הרצליה.

פקחי החברה יפעלו בשלושה איזורי פיקוח. לכל איזור הוצמד ניידת פיקוח בקשר מכשירים, משעות הבוקר המוקדמות ועד לשעות המאוחרות של הלילה.

הפקחים יסיירו בכלי רכב ויבואו עימם כלי נשק ומכשירי קשר. הפקחים יטפלו בכל התחומים כמו תברואה, חניה, רוכלות, נוער שוליים ברחובות, צווי הריסה ועוד.

איחורים בטיסות בנתב"ג עקב אסיפות של העובדים

יוסף שמי

אתמול ב-6.30 בערב הסתיימה השבתה חלקית של נמל התעופה בן-גוריון. היא נגרמה עקב אסיפת הסברה של העובדים בשעה 14.00 אחר הצהריים.

דובר רשות שדות התעופה אמר, כי בגלל ההשבתה היה איחור בהמראה של כמה טיסות. „אל-על" טיסה אחת של „ארקיע" וכן טיסה של חברה אחרת. מדובר באיחור של חצי שעה עד שעה. לא שובשו נחיתות של טיסות נכנסות, אך נוסעים נאלצו לעזוב את נמל התעופה בלי מיטענם.

עם חוה כלב והמשפחה
אתכם באבלכם במות האב
יוסף חזקיה
קיבוץ ניר-יצחק